

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

Τοῦ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΜΑΡΜΑΤΑΚΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ τεύχους 2)

ιβ) Ἀνακεφαλαίωσις

Πρὶν κλείσωμε τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἴσως δὲν θὰ ἦτο ἡσκοπος μία σύντομος ἀνακεφαλαίωσις τῶν ὄσων ἐλέχθησαν προηγουμένως. Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον παρετηρήθη ὅτι αἱ διάφοροι χῶραι τοῦ κόσμου, μὲ σκοπὸν τὴν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς των ἀναπτύξεως, ἀσκοῦν πολιτικὴν κινήτρων, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν λήψιν διαφόρων μέτρων ἐνισχύσεως τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν κρατικῶν ἐπιδιώξεων. Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν διὰ τὴν ἄσκησιν πολιτικῆς κινήτρων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἶναι πολλά, καὶ δύνανται νὰ καταταγοῦν βάσει διαφόρων κριτηρίων, κατὰ διαφορὰς τρόπους. Διὰ λόγους ἀρχιτεκτονικῆς τῆς ὕλης ἐχωρίσαμεν ταῦτα εἰς φορολογικὰ κίνητρα καὶ εἰς διάφορα ἄλλα κίνητρα, εἰς τὰ ὁποῖα περιελάβομεν τοὺς δασμούς, τοὺς ἐλέγχους τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἔμπορίου, τὰ μέτρα προωθήσεως τῶν ἐξαγωγῶν, τὴν ἴδρυσιν κέντρων πληροφοριῶν καὶ ἐρευνῶν, τὰς ἐπιχορηγήσεις, τὴν προστασίαν τῶν τιμῶν, τὰ νομισματικὰ καὶ πιστωτικὰ μέτρα, τὰ μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ τὰ μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων. Ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων ἀποσκοπεῖ βασικῶς εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ ὄγκου τῶν ἀναλαμβανομένων ἐπιχειρηματικῶν ἐπενδύσεων καὶ τὴν ἐπιθυμητὴν διακλαδικὴν καὶ διατοπικὴν κατανομὴν τούτων. Ὁ ἐπηρεασμὸς τῶν ἐπενδύσεων θὰ πραγματοποιηθῇ διὰ τῆς μειώσεως τοῦ κόστους κατασκευῆς τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἀγαθοῦ, διὰ τῆς μειώσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς τῶν τελικῶν προϊόντων, διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς προσδοκωμένης προσόδου ἐκ τοῦ ἀναλαμβανομένου σχεδίου ἐπενδύσεως, διὰ τῆς μειώσεως τῶν ἐπιχειρηματικῶν κινδύνων καὶ διὰ τοῦ ἐπηρεασμοῦ τῶν ἄλλων μεταβλητῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτῶνται αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις.

Ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ τῶν κινήτρων βασίζεται εἰς τὴν ἄποψιν, καθ' ἣν, οἱ ἀσκοῦντες τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν δεόν νὰ προβοῦν εἰς ὅλας τὰς ἀναγκαίας ρυθμίσεις καὶ μεταβολὰς τῶν φόρων, αἱ ὁποῖαι θὰ συντελέσουν εἰς τὴν καθοδήγησιν καὶ τὸν ἐπηρεασμὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἀποφάσεων διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων, γενικῶν καὶ εἰδικῶν σκοπῶν τῆς ἀναπτύξεως.

Τὰ φορολογικὰ κίνητρα εἶναι πολλά, εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ καταταγοῦν εἰς κατηγορίας βάσει τῆς νομικῆς μορφῆς, τὴν ὁποίαν εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ λάβουν, βάσει τῶν σκοπῶν οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκονται, βάσει τῶν ὄρων καὶ τῶν προϋποθέσεων ὑπὸ τοὺς ὁποίους χορηγοῦνται, βάσει τῆς ἐκτάσεως τὴν ὁποίαν καλύπτουν κλπ. Διὰ λόγους περιγραφικῆς ἐπισκοπῆσεως τῆς ἀσκήσεως φορολογικῆς κινήτρων ἠκολουθήσαμεν τὴν διάκρισιν, ἣ ὁποία συνδέεται μὲ τὰ στάδια τῆς ζωῆς τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλεται ἡ φορολογία. Διεπιστώσαμεν ὅτι ἡ συγκέντρωσις ἀποταμιευτικῶν κεφαλαίων, ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν ἀγορὰν κεφαλαίων, ἡ ἔκδοσις τῶν μετοχῶν, ἡ δημιουργία συναλλαγῶν ἐπὶ τῶν τίτλων, ἡ συγχώνευσις τῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ προμήθεια τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἡ μεταφορὰ τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν πρώτων ὑλῶν, ἡ ἐγκατάστασις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ἐργατῶν κλπ., ἀποτελοῦν ἐπὶ μέρους στάδια, τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν καὶ τὰ ὁποῖα ἐν συνεχείᾳ γίνονται ἀντικείμενον φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἰδρύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς συγκεντρώσεως κεφαλαίων, τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ παγίου ἐνεργητικοῦ καὶ τῆς ἐνάρξεως λειτουργίας ταύτης. Τὰ εἰσοδήματα τῆς ἐπιχειρήσεως, τὰ συνολικὰ κέρδη ταύτης, τὰ διανεμόμενα κέρδη, τὰ μὴ διανεμόμενα κέρδη, ἡ προστιθεμένη ἀξία, κέρδη ἀποκτώμενα εἰς καθωρισμένους τομεῖς ἢ περιοχάς, ἡ χρηματοδότησις νέων ἐπενδύσεων ἐκ κερδῶν, τὸ σύνολον τῶν εἰσπράξεων ταύτης, ὁ κύκλος ἐργασιῶν, αἱ ζημίαι τῆς ἐπιχειρήσεως, τὰ κέρδη ἐξ ἐξαγωγῶν κλπ. ἀποτελοῦν ἕνα εὐρύν τομέα ἀναφερόμενον εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν δραστηριότητα τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀντικείμενον φορολογίας, καὶ συνεπῶς καὶ ἀντικείμενον ἀσκήσεως φορολογικῆς πολιτικῆς κινήτρων.

Ἐνας σπουδαῖος τρόπος ἀσκήσεως φορολογικῆς πολιτικῆς κινήτρων εἶναι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ μηχανισμοῦ τῶν ἀποσβέσεων. Ἡ ἐπιταχυνόμενη μέθοδος ἀποσβέσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς μίαν ἀρχικὴν παραχώρησιν ἐπενδύσεως ἢ ἀναπτύξεως, ὅπως λέγεται αὕτη συνήθως, δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὸν τρόπον χρηματοδοτήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς τοῦ προϊόντος, τὸν τρόπον ἀνακτήσεως τῶν διατεθέντων κεφαλαίων, τὸν τρόπον ἐξαγωγῆς κεφαλαίων εἰσαχθέντων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὸ ὕψος τῶν διανεμητέων καὶ φορολογητέων κερδῶν, τὸν χρόνον ἀνακτήσεως τῶν διατεθέντων κεφαλαίων, τὴν δυνατότητα ἐπεκτάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, τὴν ρευστότητα ταύτης κ.ο.κ. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν χρησιμοποιεῖται εὐρύτατα εἰς πολλὰς χώρας καὶ ἐφαρμόζεται μὲ πολλὰς παραλλαγὰς καὶ ὑπὸ διαφόρους ὄρους καὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἄσκησιν φορολογικῆς πολιτικῆς κινήτρων.

Ἡ μέθοδος τῆς ἐπανεκτιμήσεως τῶν στοιχείων τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἡ μέθοδος τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἰσολογισμῶν, ὁ μηχανισμὸς τοῦ σχηματισμοῦ ἀποθεματικῶν δι' ἐπένδυσιν, ἡ μέθοδος τῆς παροχῆς ἐγγυήσεων ἔναντι ἀλλαγῶν εἰς τὴν φορολογικὴν νομοθεσίαν ἀποτελοῦν πρόσθετα κίνητρα διὰ τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος τῶν ἰδιωτῶν.

Οἱ δασμοὶ δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς ὄργανα ἀσκήσεως πολιτικῆς κινήτρων ἐκβιομηχανίσεως κατὰ δύο τρόπους: ἤτοι, πρῶτον, ὡς φρα-

γμοί άπαγορευτικοί τής εισαγωγής προϊόντων παραγομένων εις τὸ έσωτερικόν καί δεύτερον ὡς διευκολυντικοί τής εισαγωγής κεφαλαιουχικῶν άγαθῶν, πρώτων ὕλων, καί ήμικατεργασμένων προϊόντων, άπαραιτήτων διά τήν έγχώριον παραγωγικήν δραστηριότητα.

Ὁ έλεγχος τῶν εισαγωγῶν ὑπῆρξεν άνέκαθεν σημαντικόν ὄργανον άσκήσεως οίκονομικῆς πολιτικῆς κινήτρων. Αί μέθοδοι περιορισμοῦ τῶν εισαγωγῶν ἔχουν πολλαπλήν αίτιολογικήν βάση καί διάφορον μορφήν. Ἐνίοτε π.χ. άπαγορεύεται ή εισαγωγή ὠρισμένων άγαθῶν, ένίοτε ή εισαγωγή τούτων ὑπόκειται εις ποσοστικούς περιορισμούς καί ένίοτε εις ὠρισμένην διαδικασίαν διοικητικῆς φύσεως. Ἐνάλογος είναι καί ή πολιτική τῶν κινήτρων, ή ὁποία χρησιμοποιεῖ ὡς ὄργανον τήν ποσότητα καί τήν τιμήν τοῦ συναλλάγματος. Οὔτως, ή ποσότης τοῦ συναλλάγματος δι' ὠρισμένα άγαθά καθορίζεται έκ τῶν προτέρων. Ἐξ άλλου, ή τιμή τούτου μεταβάλλεται άναλόγως τῶν περιστάσεων (ὑποτιμήσεις νομισμάτων) ή καθορίζονται διαφορετικά τιμαί άναλόγως τοῦ είδους τῶν άγαθῶν τά ὁποία πρόκειται νά εισαχθοῦν.

Τὸ μέτρον τής προωθήσεως τῶν έξαγωγῶν ἔχει καθολικήν σχεδόν εφαρμογήν. Ἐν καί βασικῶς ή πολιτική αὕτη εἶχεν ὡς σκοπὸν τήν αύξησιν τοῦ εισπρατομένου ξένου συναλλάγματος, ή χρησιμοποίησις τής ὡς μέσου κεντρίσεως τής προσπάθειάς δι' άνάληψιν έπενδυτικῶν δραστηριοτήτων, διά τῶν ὁποίων θά προωθηται τὸ έξαγωγικόν έμπόριον δέν είναι άσήμαντος. Τά σχετικά μέτρα είναι φορολογικά, ὡς είναι ή έπιστροφή τοῦ φόρου κύκλου εργασιῶν έξ έξαγωγῶν, ή ὀλική ή μερική άπαλλαγή τῶν κερδῶν έξ έξαγωγῶν ἀπὸ τήν φορολογία, ή εφαρμογή τής έπιταχνομένης μεθόδου άποσβέσεως, ή έπιστροφή τῶν δασμῶν κλπ. Εὔρέως χρησιμοποιοῦνται περαιτέρω τά πιστωτικά κίνητρα προωθήσεως τῶν έξαγωγῶν, ὡς είναι ή δημιουργία έξειδικευμένων ὀργανισμῶν άσκήσεως τής έξαγωγικῆς πίστεως, ή χορήγησις πιστώσεων με χαμηλὸν έπιτόκιον καί ή ασφάλισις τῶν έξαγωγῶν. Ἐξ άλλου, ή μέθοδος τής υποτιμήσεως τῶν νομισμάτων, ή κάλυψις ζημιῶν ἀπὸ συμμετοχῆν εις έμπορικὰς έκθέσεις, ή ασφάλισις τοῦ έξαγωγέως έναντι μεταβολῶν τῶν τιμῶν, ή ασφάλισις τῶν χορηγούμενων πιστώσεων κλπ. άποτελοῦν πρόσθετα μέτρα προωθήσεως τῶν έξαγωγῶν.

Εἰς πολλάς χώρας ἔχουν ιδρυθῆ ὀργανισμοί, οἱ ὁποιοί ἂν καί δέν άποτελοῦν καθαυτὸ κίνητρα, παίζουσι σπουδαῖον ρόλον εις τήν ὑποβοήθησιν τής προσπάθειάς διά τήν οίκονομικήν ανάπτυξιν, διά τής παροχῆς πληροφοριῶν καί συμβουλῶν εις τοὺς ιδιώτας έπενδυτάς, διά τής διεξαγωγῆς έρευνῶν, διά τής έκπαιδεύσεως τοῦ προσωπικοῦ κλπ.

Αἱ διάφοροι κυβερνήσεις εφήρμοσαν εὔρέως τήν μέθοδον τής ενισχύσεως τής ιδιωτικῆς πρωτοβουλίας διά τής χορηγήσεως δωρεᾶν κεφαλαίων πρὸς άγοράν οίκοπέδων, κτισμάτων, κατοικιῶν τῶν εργατῶν, πρὸς άνέγερσιν έργοστασιῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν τής κατασκευῆς τῶν αναγκαίων έργων ὑποδομῆς κλπ.

Ἡ μέθοδος τής άσκήσεως προστατευτικῆς πολιτικῆς τιμῶν ἔχει εὔρειαν εφαρμογήν προκειμένου περὶ άγροτικῶν κυρίως προϊόντων. Ἐκτὸς τούτου ή

μέθοδος τῆς προτιμήσεως τῶν ἐγχωρίων προϊόντων τόσον ὑπὸ τῶν καταναλωτῶν ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ τὸν ὀργανισμῶν δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου συντελεῖ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀγορᾶς τοῦ προϊόντος, τὴν αὐξήσιν τῆς ζητήσεως καὶ τὸν περιορισμὸν τῶν κινδύνων τοῦ ἐπιχειρηματίου.

Τὰ μέτρα νομισματικῆς καὶ πιστωτικῆς πολιτικῆς χρησιμοποιοῦνται εὐρέως διὰ τὴν ἄσκησιν πολιτικῆς κινήτρων. Οὕτως, ὁ ποσοτικὸς καὶ ποιοτικὸς ἔλεγχος τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως κεφαλαίων καὶ χρήματος, ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἐπιδότησις τῶν ἐπιτοκίων, ἡ χορήγησις δανείων μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον, ἡ ἐγγύησις ὑπὸ τοῦ κράτους τῶν χορηγουμένων δανείων πρὸς τοὺς ἰδιώτας ἀποτοὺς πιστωτικοὺς ὀργανισμοὺς, ἡ διευκόλυνσις τῶν ἐπιχειρηματιῶν διὰ τὴν ἀνεύρεσιν καὶ συγκέντρωσιν τῶν κεφαλαίων καὶ ἡ ἴδρυσις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰδικῶν χρηματοδοτικῶν ὀργανισμῶν, χρησιμοποιοῦνται εὐρύτατα ὡς μέσα προωθήσεως τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος τῶν ἰδιωτῶν.

Μὲ σκοπὸν τὴν ἰσόρροπον ἀνάπτυξιν τῶν περιφερειῶν μιᾶς χώρας, τὴν ὁμοίομορφον κατανομήν τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος, τὸν περιορισμὸν τῶν θηλάκων ἀνεργίας, τὴν ἐξασφάλισιν ὁμοιομόρφου κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπιπέδου διαβιώσεως καὶ δικαιότερας διαπεριφερειακῆς κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τὴν προώθησιν τῶν καθυστερημένων περιοχῶν καὶ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τούτων λαμβάνονται μέτρα φορολογικά, νομισματικά, πιστωτικά κλπ. Ἐξ ἄλλου μὲ σκοπὸν τὴν δημιουργίαν εἰδικῶν πυρῆνων καὶ πόλων ἔλξεως, εἰς τοὺς ὁποίους ἐγκαθίστανται αἱ βιομηχανικαὶ δραστηριότητες ἐφαρμόζεται ἡ πολιτικὴ τῆς δημιουργίας βιομηχανικῶν ζωνῶν. Αἱ ἐγκαθιστάμεναι εἰς τὰς ζώνας αὐτὰς ἐπιχειρήσεις ἐπαφελοῦνται τῶν κοινῶν ὑπηρεσιῶν ἠλεκτρισμοῦ, φωταερίου, ὕδατος, μεταφορῶν κλπ. Ἐκτὸς ὁμως τῶν ἐξωτερικῶν οἰκονομιῶν, αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦνται διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς τὰς βιομηχανικὰς ζώνας, τὰ διάφορα κράτη ἐνίοτε παρέχουν εἰδικὰς προνομίας, ἀπαλλαγὰς καὶ κίνητρα διάφορα εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐγκαθίστανται εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχάς.

Ὁ ρόλος τῶν ξένων κεφαλαίων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπαναπτύκτων περιοχῶν τοῦ κόσμου ἔχει τονισθῆ κατ' ἐπανάληψιν. Ἐκτὸς τοῦ ἐξισορροπικοῦ τῶν ρόλου εἰς τὰς διεθνεῖς συναλλακτικὰς σχέσεις, ἡ συμβολὴ τούτων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐσωτερικῆς ἀποταμιεύσεως, διὰ τὴν μεταφορὰν ξένων τεχνολογικῶν γνώσεων καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν, θεωρεῖται σημαντικὴ. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν αἱ διάφοροι χώραι ἔλαβον πλῆθος μέτρων, διοικητικῶν, φορολογικῶν, δασμολογικῶν, νομισματικῶν κλπ. διὰ τῶν ὁποίων ἀποσκοπεῖται ἡ διευκόλυνσις τῆς εἰσροῆς τούτων, ἡ αὐξήσις τῶν δυνατοτήτων κέρδους καὶ ἡ προστασία αὐτῶν ἐναντι τῶν πάσης φύσεως ἀβεβαιοτήτων καὶ κινδύνων.

Τὰ προαναφερθέντα κίνητρα ἐνίοτε χορηγοῦνται χωρὶς κανένα περιορισμὸν, ἐνίοτε ὁμως χορηγοῦνται ὑπὸ ὀρισμένους ὅρους καὶ προϋποθέσεις, ὡς εἶναι ὁ τόπος ἐγκαταστάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ εἶδος τῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ σπουδαιότης ταύτης διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς περιοχῆς ἢ τῆς χώρας, τὸ μέγεθος τοῦ καταλαμβανομένου ὠφελίμου οἰκοπέδου, τὸ μέγεθος τῶν ἐγκαταστά-

σεων, ή ποιότητος τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ, τὸ ὕψος τῆς ἀπασχολήσεως, τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τοῦ ἰδίου, τοῦ ἐγχωρίου, ἢ τοῦ ξένου κεφαλαίου, τὸ εἶδος καὶ ἡ ποιότητος τοῦ παραγομένου προϊόντος, ὁ ὄγκος τῆς παραγωγῆς ὁ ὄγκος τοῦ κύκλου ἐργασιῶν, ὁ ὄγκος τῶν ἐξαγωγῶν, ἢ προέλευσις τῶν πρώτων ὑλῶν, ἢ διάθεσις τοῦ προϊόντος, ἢ διάθεσις τῶν κερδῶν κ.ο.κ.

Ἡ ἀποτελεσματικότης τῶν κινήτρων δύναται νὰ γίνῃ ἀντικείμενον μελέτης ἀπὸ πολλὰς πλευράς. Οὕτως, δύναται νὰ ἐξετασθοῦν οἱ παράγοντες ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπηρεάζεται αὕτη, δύναται νὰ ἐξετασθοῦν αἱ ἐπιτευξεις τῆς ἀσκηθείσης πολιτικῆς εἰς μίαν χώραν καὶ δύναται νὰ γίνουσι δεοντολογικαὶ παρατηρήσεις διὰ τὴν ἀκολουθητέαν κατεύθυνσιν, προκειμένου τὰ διάφορα μέτρα ἀσκήσεως πολιτικῆς κινήτρων νὰ ἔχουσι καλῶτερα ἀποτελέσματα. Τὰ ἀνωτέρω ἀποτελοῦν ἐν εὐρῷ πεδίον ἀναζητήσεων, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἐρευνηθῇ πλήρως, προκειμένου νὰ δοθῇ σαφῆς ἀπάντησις εἰς ὅλα τὰ σχετικὰ θέματα.

Διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν φορολογικῶν κινήτρων παρετηρήθη ὅτι αὕτη ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴν ὑπαρξιν ἢ ἀνυπαρξίαν ὄλων τῶν προαπαιτουμένων διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἐπιχειρήσεως, ὡς εἶναι αἱ πρῶται ὑλαι, ὁ κεφαλαιουχικὸς ἐξοπλισμὸς, τὸ κατάλληλον προσωπικόν, κλπ. Ἄλλοι παράγοντες ἐπηρεάζοντες τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν φορολογικῶν κινήτρων εἶναι ἡ φύσις καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀγορᾶς, ἡ ἔκτασις τῆς ὑπαρχούσης φοροδιαφυγῆς, ἡ δυνατότης μεταβιβάσεως τοῦ φορολογικοῦ βάρους, ἡ διάρθρωσις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ σαφήνεια τῶν φορολογικῶν διατάξεων καὶ ἡ ἔκτασις εἰς τὴν ὁποίαν συντονίζεται ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ κινήτρων μετὰ τὴν γενικὴν πολιτικὴν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Διὰ τὴν μορφήν τῆς ἀγορᾶς καὶ τὸν βαθμὸν εἰς τὸν ὁποῖον αὕτη εἶναι ἀνταγωνιστικὴ ἢ μονοπωλιακὴ παρετηρήθη ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων εἶναι διάφορα ἀπὸ περιπτώσεως εἰς περίπτωσιν. Ἐὰν ἡ ἀγορὰ λειτουργῇ ὑπὸ καθεστῶς ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ, τότε ἡ μείωσις τῶν φόρων κατὰ μονάδα προϊόντος θὰ ὀδηγήσῃ, βραχυχρονίως καὶ μακροχρονίως, εἰς τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν μείωσιν τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος. Ἐφ' ὅσον ὁμως ἡ καμπύλη τῆς προσφορᾶς ἔχῃ ἀρνητικὴν κλίσιν τότε ἡ φορολογικὴ μείωσις εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐπιφέρῃ μείωσιν τῆς παραγομένης ποσότητος καὶ αὐξησιν τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος. Ἐὰν ἡ ἐπιχειρήσις ἐργάζεται ὑπὸ καθεστῶς μονοπωλίου τότε ἡ φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰ κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἀφήσῃ ἀνεπηρέαστον τὴν παραγομένην ποσότητα καὶ τὴν τιμὴν τοῦ προϊόντος. Ἐὰν ἡ πολιτικὴ τῶν φορολογικῶν κινήτρων ἀπευθύνεται πρὸς κλάδον παραγωγῆς, ὁ ὁποῖος δὲν ὑφίσταται ἤδη εἰς μίαν οἰκονομίαν, ὑφίσταται ὁμως ζήτησις τοῦ προϊόντος, τότε ἰσχύουσι ὅσα ἐλέχθησαν περὶ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ μετὰ τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ κατάστασις εἶναι δυσκολωτέρα, λόγῳ τῶν δυσχερειῶν δημιουργίας καταλλήλων συνθηκῶν ἐγχωρίου προσφορᾶς τοῦ προστατευομένου προϊόντος. Ἡ κατάστασις γίνεται περισσότερο δύσκολος εἰς τὴν περίπτωσιν δημιουργίας νέου προϊόντος.

Ἐὰν ἡ ἀποτελεσματικότης τῆς πολιτικῆς τῶν φορολογικῶν κινήτρων

ξετασθῆ ἔν συνδυασμῷ πρὸς τὴν προκαλουμένην θυσίαν τῶν δημοσίων ἀρχῶν ἐκ τῆς μειώσεως τῶν φόρων, πάλιν δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν ὑπολογίσωμεν, δοθέντος ὅτι δὲν γνωρίζομεν τὴν ἐλαστικότητα τῆς συναρτήσεως τῆς παραγωγῆς ἰδιωτικῆς ἐπενδύσεως, ἔν σχέσει πρὸς τὴν ζημίαν τῶν δημοσίων ἀρχῶν. Αἱ ἐμπειρικαί, τέλος, παρατηρήσεις δὲν ἐπιβεβαιώνουν τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν φορολογικῶν κινήτρων, δοθέντος ὅτι αὕτη εἶναι ἀβεβαία; ἢ ἄνευ σημασίας, ἐνδεχομένως δὲ καὶ ἀρνητικῆ.

Ἡ ἀποτελεσματικότης τῶν δασμῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς συνθήκας προσφορᾶς καὶ ζητήσεως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικόν. Ἐν καὶ εἶναι γενικὴ ἢ τάσις σήμερον διὰ τὴν δημιουργίαν εὐρυτέρων συναλλακτικῶν χώρων μὲ ἐλευθερίαν ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, ἢ οἰκονομικὴ θεωρία καὶ ἡ ἱστορικὴ παρατήρησις φαίνεται νὰ εἰσηγοῦνται ὅτι ἡ προστατευτικὴ πολιτικὴ διὰ δασμῶν συνετέλεσεν εἰς τὸ παρελθόν καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἔχη πάντοτε ὠρισμένα εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα, εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἐκβιομηχανίσεως μιᾶς χώρας. Τὸ ἐπιχειρημα τῆς «νεαρᾶς» βιομηχανίας εἶναι ἰσχυρὸν δι' ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας. Ἀνάλογοι παρατηρήσεις ἰσχύουν διὰ τοὺς ποσοτικούς περιορισμούς καὶ διὰ τοὺς συναλλαγματικούς ἐλέγχους. Οἱ ποσοτικοὶ ὅμως περιορισμοὶ θεωροῦνται ὡς αὐστηρὸν μέτρον προστασίας καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὑπάρχει γενικὴ τάσις περιορισμοῦ τούτων.

Ἡ ἀποτελεσματικότης τῶν μέτρων προωθήσεως τῶν ἐξαγωγῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐλαστικότητα τῆς ζητήσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἔν σχέσει πρὸς τὰς τιμὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν ἄλλων δυνάμεων οἰκονομικῶν καὶ μὴ, αἱ ὁποῖαι ὑπείσέρχονται εἰς τὰς διεθνεῖς συναλλακτικὰς σχέσεις. Ἐφ' ὅσον ὅμως διὰ τῶν σχετικῶν μέτρων κεντρίζεται ἡ διάθεσις τῶν ἐπιχειρηματιῶν διὰ τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῶν ἐξαγωγίμων προϊόντων, τότε δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀποτελεσματικότητος τῶν σχετικῶν μέτρων.

Αἱ ἄμεσοι ἐπιχορηγήσεις ἔχουν εὐνοϊκὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἐπενδύσεων διότι εἶναι γνωστὴ ἐκ τῶν προτέρων ἢ προκαλουμένη ἐλάφρυνσις εἰς τὸν ἐπενδυτὴν, διότι μειώνουν σαφῶς τὸ πάγιον καὶ τὸ μεταβλητὸν κόστος τῆς ἐπιχειρήσεως, διότι περιορίζουν τὰς ἀνάγκας χρηματοδοτήσεως τοῦ ἀναλαμβανομένου ἔργου, διότι καθιστοῦν τὴν ἐπένδυσιν ὀλιγώτερον ἀβεβαίαν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν ἀπόφασιν ὀλιγώτερον ριψοκίνδυνον.

Τὰ μέτρα προστασίας τιμῶν καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀγορᾶς εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἔχουν εὐνοϊκὰς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἰδιωτῶν δι' ἐπένδυσιν. Παρὰ ταῦτα οἱ κίνδυνοι ἐξωοικονομικῶν παρεμβάσεων εἶναι πιθανὸν νὰ ἀλλοιώσουν τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ μέτρου.

Ἡ πολιτικὴ μείωσες τῶν ἐπιτοκίων δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἔχη πάντοτε εὐνοϊκὰς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἀποφάσεων δι' ἐπένδυσιν. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνελαστικότητα τῆς σχετικῆς συναρτήσεως, ἔν σχέσει πρὸς τὰς μεταβολὰς τοῦ ἐπιτοκίου. Ἐξ ἄλλου, ἢ διευκόλυνσις τῶν ἐπιχειρηματιῶν διὰ τὴν ἄνετον ἀνεύρεσιν εὐθηνοῦ καὶ ἀφθόνου χρήματος δύναται νὰ ἀποτε-

λέση χρήσιμον μέτρον διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τῆς προσπάθειας πρὸς ἐκβιομηχάνισιν καὶ οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν.

Ἡ ἀποτελεσματικότης τῶν κινήτρων διὰ τὴν περιφερειακὴν ἀνάπτυξιν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δυνατότητα τούτων νὰ ἐπηρεάσουν ὄχι μόνον τὸ συγκριτικὸν κόστος παραγωγῆς ἐνὸς προϊόντος, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ψυχολογικούς, κοινωνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς παράγοντας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπηρεάζεται ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις μιᾶς καθυστερημένης περιφερείας ἐνὸς κράτους. Ἀνάλογοι παρατηρήσεις ἰσχύουν καὶ διὰ τὰς βιομηχανικὰς ζώνας. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν αἱ χορηγούμεναι παροχαί, αἱ ἀποκτώμεναι προνομία καὶ τὰ προκαλούμενα ὠφέλη διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως εἰς μίαν βιομηχανικὴν ζώνην εἶναι πλεον σαφῆ καὶ συγκεκριμένα καὶ εἶναι ὡς ἐκ τούτου ἐνδεχόμενον νὰ εἶναι περισσότερον ἀποτελεσματικὰ διὰ τὴν κέντρισιν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων πρὸς ἐγκατάστασιν εἰς τὰς προκαθωρισμένας αὐτὰς περιοχάς.

Τελευταίως δίδεται μεγάλη ἔμφασις εἰς τὸν ρόλον τῶν ξένων κεφαλαίων διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπαναπτύκτων χωρῶν τοῦ κόσμου. Παρὰ τὴν σπουδαιότητα ὅμως τὴν ὅποίαν ἔχει ἡ ροὴ τῶν κεφαλαίων ἀπὸ τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας, παρατηρήθη ὅτι ἓνα μεγάλο μέρος τούτων κατευθύνεται πρὸς ἄλλας ἀνεπτυγμένας ἐπίσης χώρας, ἔνθα ὑπάρχει διαμορφωμένη ἤδη ἀγορά, ὑφίσταται πολιτικὴ σταθερότης, ἔχουν δημιουργηθῆ μεγάλοι συναλλακτικοὶ δεσμοὶ μεταξὺ τῶν χωρῶν ἐκροῆς καὶ εἰσόδου, ἔχει ἤδη σχηματισθῆ ἡ ἀναγκαία οἰκονομικοκοινωνικὴ ὑποδομὴ καὶ ἔχει διαμορφωθῆ τὸ κατάλληλον κλίμα ὑποδοχῆς τῶν ξένων ἐπιχειρηματιῶν. Ἐχει παρατηρηθῆ περαιτέρω ὅτι, ὡσάκις τὰ ξένα κεφάλαια κατευθύνονται πρὸς ὑπαναπτύκτους χώρας, λαμβάνουν τὴν μορφήν ἐκμεταλλεύσεως τῶν φυσικῶν πόρων τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν καὶ ὄχι τὴν μορφήν δημιουργίας ὑψηλοῦ βαθμοῦ καὶ προκεχωρημένου σταδίου μεταποιητικῆς δραστηριότητος. Βεβαίως καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν ὑπάρχουν ἐξαιρέσεις, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν φαίνεται νὰ ἀνατρέπουν τὰς προαναφερθείσας παρατηρήσεις. Ἡ ἔνταξις τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων ἐντὸς ἐνὸς γενικοῦ πλαισίου οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἀναπτύξεως μὲ συντονισμένους σκοποὺς καὶ μέσα θὰ καθίστα ταύτην περισσότερον ἀποτελεσματικὴν καὶ θὰ ἐνίσχυε τὰς δυνατότητας τῆς συμβολῆς τούτων εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑπαναπτύκτων χωρῶν τοῦ κόσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'
ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑΣ

Ἀνεφέρθη ἤδη ὅτι διὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς ἀσκηθείσης πολιτικῆς τῶν κινήτρων ὑπάρχουν δύο τρόποι, ἤτοι πρῶτον ἡ ἐξέτασις ἐκάστου κινήτρου προωθήσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος κεχωρισμένως, με παράθεσιν παραδειγμάτων ἐφαρμογῆς εἰς τὰς διαφόρους χώρας καὶ δεύτερον ἡ ἐξέτασις ἐκάστης χώρας κεχωρισμένως, με παράθεσιν παραδειγμάτων τῶν διαφόρων εἰδῶν κινήτρων, τὰ ὅποια ἐθέσπισεν αὕτη διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος. Καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη μέθοδος ἔχει τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰ μειονεκτήματά της. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐκρίθη σκόπιμον ὅπως ἡ παροῦσα ἐργασία καλύψῃ καὶ τὰς δύο πλευρὰς τοῦ προβλήματος. Οὕτως, εἰς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον κεφάλαιον ἐξητάσθησαν τὰ διάφορα εἶδη κινήτρων καὶ ἐδόθησαν παραδείγματα ἐφαρμογῆς τούτων εἰς τὰς διαφόρους χώρας. Εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον θὰ ἐξετασθοῦν ὠρισμένοι χώροι καὶ θὰ δοθοῦν τὰ εἶδη τῶν κινήτρων, τὰ ὅποια ἐθέσπισαν αὐταὶ διὰ τὴν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς τῶν δραστηριότητος (1). Θὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ συγκέντρωσις σχετικῶν στοιχείων διὰ τὸ εἶδος τῶν κινήτρων τῆς αὐτῆς κατηγορίας εἰς τὰς διαφόρους χώρας, ἡ σύγκρισις τῆς ἐκίσεως καὶ τῆς ἐντάσεως τούτων, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ σύγκρισις τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν ληφθέντων μέτρων δὲν εἶναι εὐχερῆς λόγῳ τῶν μεγάλων διαφορῶν εἰς τὸ κοινωνικόν, θεσμολογικόν, ψυχολογικόν, οἰκονομικόν καὶ πολιτικόν περιβάλλον, αἱ ὅποια ὑπάρχουν ἀπὸ περιρριπτώσεως εἰς περίπτωσιν. Δὲν εἶναι π.χ. εὐκόλον νὰ προσδιορισθῇ ἂν ἐπιτόκιον 5%, ἀποτελῇ κίνητρον εἰς μίαν χώραν ἢ ἀντικίνητρον εἰς ἄλλην, ἢ ἂν ἐν ὕψος φορολογικοῦ συντελεστοῦ ἀποτελῇ προωθητικὴν δύναμιν εἰς μίαν βιομηχανίαν, ἢ ἀπαγορευτικὴν πολιτικὴν διὰ τὴν αὐτὴν βιομηχανίαν ἄλλης χώρας. Ἡ παράθεσις ἐν τούτοις τῶν στοιχείων καὶ τῶν πληροφοριῶν κατὰ τὴν αὐτὴν λογικὴν σειρὰν διευκολύνει τὴν ἐρευναν διὰ τὴν καταβαλλομένην προσπάθειαν ἐνισχύσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος εἰς τὰς χώρας αὐτάς.

Τὰ κίνητρα ὡς ὄργανα ἀσκήσεως πολιτικῆς προωθήσεως τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος εἶναι πολλά, ὡς φόροι, δασμοί, ἔλεγχος τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, παροχαὶ διάφοροι, προστασίαι τιμῶν, νομισματικὰ καὶ πιστωτικὰ μέτρα, μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως, μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων

1) Τὸ παρὸν κεφάλαιον, λόγῳ τοῦ πληροφοριακοῦ του χαρακτήρος θὰ ἠδύνατο νὰ τεθῆ ἐν παρατήματι, ὡς συμβαίνει συνήθως εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας τὰ διάφορα στοιχεία χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ κειμένου. Ἐπιροτιμήσαμεν ὁμως τὴν παράθεσιν τούτου ὡς αὐτοτελοῦς κεφαλαίου διὰ τρεῖς λόγους. Πρῶτον, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διατηρεῖται ἡ ἐνότης τοῦ κειμένου καὶ ἀκολουθεῖται ἡ χαραχθεῖσα γραμμὴ τῆς κατὰ κίνητρον καὶ κατὰ χώραν ἐρεύνης τοῦ ἐξεταζομένου ἀντικειμένου. Δεύτερον, διότι τὸ πληροφοριακὸν ὕλικόν ἀποτελεῖ σημαντικὸν μῆμα τῆς μελέτης καὶ τρίτον διότι τὰ παρεχόμενα στοιχεία ἀποτελοῦν τὴν βάση διὰ τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν ἀνάλυσιν τοῦ ἐπομένου κεφαλαίου. Ἡ διαφορετικὴ, ἐν τούτοις, στοιχειοθέτησις τοῦ μέρους τούτου ὑποδηλοῖ καὶ τὸν περιγραφικὸν του χαρακτήρα.

κλπ. Εἰς τὴν ἐπομένην ἐπισκόπησιν θὰ δοθοῦν τὰ στοιχεῖα, τὰ ὅποια κατέστη δυνατόν νὰ συγκεντρωθοῦν δι' ἓνα ἀριθμὸν χωρῶν. Τὰ παραδείγματα τὰ ὅποια δίδονται ἀναφέρονται εἰς ἀνεπτυγμένας καὶ ὑπαναπτύκτους χώρας τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης. Εἶναι προφανές ὅτι τὸ ἐπιλεγέν δείγμα τῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι ἀσκοῦν πολιτικὴν κινήτρων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως κάθε ἄλλο παρὰ ἐξαντλητικὸν εἶναι. Νομίζομεν ὅμως ὅτι αἱ ἐξετασθεῖσαι περιπτώσεις παρέχουν ἱκανοποιητικὴν βᾶσιν διὰ τὴν γενικὴν καὶ ἐιδικὴν, θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν ἀνάλυσιν τοῦ προβλήματος. Θὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι δὲν κάνομεν συγκριτικὴν ἐπισκόπησιν τοῦ ἰσχύοντος καθεστώτος τῶν κινήτρων εἰς τὰς ἐν λόγω χώρας. Ἀπλῶς παραθέτομεν τὰς πληροφορίας καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ ὅποια κατέστη δυνατόν νὰ συγκεντρώσωμεν ἀνεξαρτήτως ἂν ταῦτα ἰσχύουν σήμερον. Τὸ γεγονός καὶ μόνον ὅτι ἴσχυσαν εἰς ὠρισμένην χρονικὴν περίοδον ὑποδηλοῖ τὴν βούλησιν τοῦ ἀσκοῦντος τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν διὰ τὴν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἐκτὸς τούτου κατὰ τὴν περίοδον κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀπετέλουν καθεστῶς πολιτικῆς κινήτρων ὑποτίθεται ὅτι ἔσχον ὠρισμένας ἐπιδράσεις πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προωθήσεως τῶν ἐπενδύσεων, καὶ συνεπῶς δέον νὰ ἀναζητηθῇ ἡ ἀποτελεσματικότης τούτων, ἐφ' ὅσον καὶ εἰς ἡν ἔκτασιν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξευρεθῇ αὕτη (1). Θὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐπίσης ὅτι ὠρισμένοι ἐπαναλήψεις ὑπῆρξαν

1) Κατωτέρω δίδονται αἱ κυριώτεραι πηγαὶ πληροφοριῶν καὶ στοιχείων, τὰ ὅποια περιέχονται εἰς τὰς παραγράφους τοῦ παρόντος κεφαλαίου. Χάριν συντομίας δὲν ἐπαναλαμβάνονται αὐταὶ κατὰ τὴν ἐξέτασιν ἐκάστης χώρας, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ ἐιδικῆς πηγῆς ἰδιαζούσης σημασίας διὰ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν. J. Bernard, κλπ. *Economic Policy in our time, Country Studies*, Amsterdam, 1964, Vol. III. *Business International, Investing and Licensing Conditions in 40 Countries*, New York 1962. *Business International, Investing, Licensing and Trading Conditions in 50 Countries*, New York 1965. *Chambre de Commerce International, La fiscalité et les pays en voie de Développement*, Paris 1959. *Chase Manhattan Bank, The New European Market*, New York 1962. *Communauté Européenne du Charbon et de l'Acier, Haute Autorité, Dispositions pour faciliter la Création d'Activités Nouvelles*, Luxembourg, 1959. *Federation of British Industries, Taxations in Western Europe*, London, Edition 1959—1965. *International Monetary Fund, Exchange Restrictions, Seventeenth Annual Report*, Washington 1966. *Organisation de Cooperation et de Développement Économiques, Politiques d'investissements Industriels*, Paris 1965. *Organisation de Cooperation et de Développement Économiques, Croissance et Politique Économique*, Paris 1966. *Organisation de Cooperation et de Développement Économiques, Méthodes de Développement Industriel*, Paris 1962. *Political and Economic Planning, Atlantic Tariffs and Trade*, London 1962.

Αἱ κυριώτεραι πηγαὶ τῶν διδομένων στατιστικῶν στοιχείων καὶ πληροφοριῶν εἶναι αἱ ἑξῆς: *International Monetary Fund, International Financial Statistics*, March 1967. *Organisation for Economic Co-operation and Development, Assistance Efforts and Policies*, 1966 Review, Paris 1966. *United Nations, Yearbook of National Accounts Statistics 1965*, New York 1966. *United Nations Monthly Bulletin of Statistics*, March 1967. *United Nations, World Economic Survey 1959*, New York 1960.

αναπόφευκτοι κατά την συγκέντρωσιν τῶν σχετικῶν πληροφοριῶν. Ἐφροντίσαμεν ὅμως νὰ περιορίσωμεν ταύτας εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Δι' ἐκάστην χώραν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναζητοῦνται οἱ γενικοὶ καὶ εἰδικοὶ σκοποὶ, οἱ ὁποῖοι ἐπεδιώχθησαν διὰ τῆς θεσπίσεως τῶν κινήτρων, νὰ ἐπισημαίνεται ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου ἢ οἰασδήποτε ἄλλης ἀρχῆς ἀσκούσης τὴν σχετικὴν πολιτικὴν καὶ νὰ ἐντοπίζωνται οἱ λόγοι καὶ αἱ καταστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλεσαν τὸν αἰτιολογικὸν παράγοντα ἐφαρμογῆς τοῦ θεσπισθέντος μέτρου. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν, δοθέντος ὅτι συγκέντρωσις πληροφοριῶν τόσης ἐκτάσεως δι' ὅλας τὰς χώρας δὲν εἶναι δυνατὴ καὶ ἐκφεύγει ἔν τινι μέτρῳ ἀπὸ τὰ πλαίσια τῆς παρούσης ἐργασίας. Θεωροῦμεν ὅμως ὅτι ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων ἐξυπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ ὅτι συνεπῶς διὰ τῶν ἐπενδύσεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἀναληφθοῦν, ἡ χώρα ὁδηγεῖται πρὸς ἀνώτερα ἐπίπεδα παραγωγικῆς δραστηριότητος καὶ μεγαλύτερον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα, πρὸς διαρθρωτικὰς ἀλλαγὰς ὅσον ἀφορᾷ τὴν συμμετοχὴν ἐκάστου κλάδου παραγωγῆς ἐπὶ τοῦ συνόλου, πρὸς διαρθρωτικὰς ἀλλαγὰς σχετιζομένας μὲ τὴν κατανομὴν τῶν πόρων τῆς οἰκονομίας, μὲ τὴν μορφήν καὶ τὴν διάρθρωσιν τῆς ἀποταμιεύσεως κλπ.

Ἄν εἶναι δύσκολος ἡ συλλογὴ στοιχείων ἀναφερομένων εἰς τοὺς προσδιοριστικοὺς παράγοντας, τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ εἶδη τῶν κινήτρων, πολὺ δυσκολωτέρα εἶναι ἡ ἀξιολόγησις τοῦ βαθμοῦ μέχρι τοῦ ὁποῖου ἐπετεύχθησαν οἱ ἐπιδιωκόμενοι σκοποὶ καὶ ἡ στάθμισις τῆς ἀποτελεσματικότητος τούτων εἰς ἐκάστην χώραν. Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν κατ' ἴδιαν κινήτρων ἐλέχθη πόσον δύσκολος εἶναι ἡ διαπίστωσις τῆς ἀποτελεσματικότητος ἐκάστου τούτων. Ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι εἰς πολλὰς περιπτώσεις οὔτε ἡ οἰκονομικὴ θεωρία, οὔτε ἡ στατιστικὴ παρατήρησις, οὔτε ἡ οἰκονομετρικὴ ἀνάλυσις, οὔτε ἡ ἐμπειρικὴ ἐξέτασις μᾶς παρέχουν ἀσφαλῆ δεδομένα διὰ τὴν ἐξαγωγήν συγκεκριμένων συμπερασμάτων. Ἄν ὅμως εἶναι δύσκολος ἡ διαπίστωσις τῆς ἀποτελεσματικότητος ἐκάστου κινήτρου μεμονωμένως, πολὺ περισσότερον δύσκολος, ἂν ὅχι ἀδύνατος, εἶναι ἡ ἐξεύρεσις τῆς ἀποτελεσματικότητος ὅλων μαζί τῶν κινήτρων. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἔρευνα δέον νὰ μετατεθῆ εἰς μακροοικονομικὸν ἐπίπεδον, ὡς εἶναι τὸ συνολικὸν καὶ τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα, ἡ κατὰ κλάδους προέλευσις τούτου, ὁ ρυθμὸς μεταβολῆς τοῦ εἰσοδήματος, ἡ διάθεσις τούτου διὰ κατανάλωσιν καὶ ἐπένδυσιν, ἡ διάρθρωσις τῶν ἐπενδύσεων ἀναλόγως τοῦ φορέως τούτων καὶ ἀναλόγως τοῦ κλάδου πρὸς τὸν ὁποῖον διατίθενται, ἡ χρηματοδότησις τῶν ἐπενδύσεων, ἡ διάρθρωσις τῆς ἀποταμιεύσεως, ὁ βαθμὸς αὐτοχρηματοδοτήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων κτλ. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀνακύπτουν πάλι δύο εἰδῶν δυσχέρειαι : Πρῶτον ἡ ἐξεύρεσις τῶν σχετικῶν στατιστικῶν στοιχείων καὶ δεύτερον, ἡ ἀπομόνωσις τῶν ἐπιδράσεων τῶν διαφόρων παραγόντων, οἱ ὁποῖοι ὑπαισέρχονται εἰς τὴν σχετικὴν διαδικασίαν. Ἐχει λεχθῆ κατὰ κόρον ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις συντελεῖται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν πολλῶν δυνάμεων οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν, πολιτικῶν, θεσμικῶν, ἐνδογενῶν, ἐξωγενῶν κλπ. καὶ ὅτι ἡ ποσοτικὴ διερεύνησις ἐκάστης τούτων εἶναι ἀδύ-

νατος. Συνεπῶς εἶναι ἀδύνατος καὶ ἡ ποσοτικὴ ἀπομόνωσις τῆς συμβολῆς τῶν κινήτρων εἰς ἐκάστην χώραν καὶ ἡ ἀξιολόγησις τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν ληφθέντων μέτρων.

Παρὰ τὰς προαναφερθείσας ἐν τούτοις δυσχερείας θὰ γίνωνται ὠρισμένα εἰσαγωγικὰ καὶ τελικὰ παρατηρήσεις δι' ἐκάστην χώραν, εἰς ἣν ἔκτασιν τὸ διαθέσιμον πληροφοριακὸν ὑλικὸν ἐπιτρέπει, αἱ ὁποῖαι θὰ δίδουν μίαν ἰδέαν διὰ τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητά τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων καὶ θὰ μᾶς διευκολύνουν εἰς τὴν προσέγγισιν τοῦ πολυπλόκου τούτου θέματος.

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, θὰ ξετασθοῦν ὠρισμένοι χώροι ἀπὸ ἐκάστην ἡπειρον. Κατὰ τὴν κατάταξιν τῶν ἡπείρων ἠκολουθήθη ἡ ἀλφαβητικὴ σειρὰ τούτων. Κατὰ τὴν κατάταξιν τῶν χωρῶν ἐκάστης ἡπείρου ἠκολουθήθη ἐπίσης ἡ ἀλφαβητικὴ σειρὰ τούτων. Διὰ λόγους καλυτέρας συγκρισιμότητος ἐξετάζονται προτελευταῖαι αἱ χώραι τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς καὶ τελευταῖα ἡ Ἑλλάς. Εἰς τέλος τοῦ κεφαλαίου γίνονται ὠρισμένα παρατηρήσεις σχετιζόμεναι μὲ τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων τῶν ξετασθεισῶν χωρῶν (1).

α) Ἀργεντινὴ

Ἡ Ἀργεντινὴ εἶναι χώρα μὲ πλυθυσμὸν 22,5 ἑκατομ. κατοίκων περὶπου καὶ μὲ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα κυμαινόμενον περίξ τῶν 600 δολλαρίων. Ἡ Ἀργεντινὴ ἀντιμετωπίζει προβλήματα μακροχρονίου καὶ βραχυχρονίου χαρακτῆρος. Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1963-1964 ὑπῆρχον εἰς τὴν χώραν ἔντονοι πληθωριστικαὶ πιέσεις μὲ ἀποτέλεσμα αἱ τιμαὶ νὰ αὐξηθοῦν κατὰ 23%. Ὡς ἐκ τούτου ἡ σταθερότης τῆς οἰκονομίας ἦτο βασικὸς σκοπὸς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1964 ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγεν ἐν πενταετὲς πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τὸ ὁποῖον δίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὰς ἐπενδύσεις βαρεῖας βιομηχανίας, ὡς τοῦ σιδήρου, χάλυβος, τῶν χημικῶν καὶ πετροχημικῶν προϊόντων καὶ τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας. Πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἡ εἰσροὴ ξένων κεφαλαίων δι' ἐπενδύσεις τῆς τάξεως τῶν 2 δισεκ. δολλαρίων. Τὰ $\frac{2}{3}$ τῶν βιομηχανιῶν τῆς χώρας εὐρίσκονται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Μπουένος Ἀἵρες, δι' ἧς καὶ ὑπάρχει πρόγραμμα ἀποκεντρώσεως τῆς βιομηχανίας.

Ἡ Ἀργεντινὴ εἶναι μέλος τῆς LAFTA (Latin American Free Trade Association). Τὰ κράτη μέλη τῆς LAFTA (Ἀργεντινὴ, Βραζιλία, Χιλὴ, Κολομβία, Ἑκουαντόρ, Μεξικὸ, Παραγουάη, Περού καὶ Οὐ-

1) Διὰ τὴν συγκέντρωσιν πολλῶν ἐκ τῶν στοιχείων τῶν περιεχομένων εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐβοηθήθη ἀπὸ τὸν κ. Α.Κακαουνάκη, Πτυχιόχρον Α.Σ.Ο. καὶ Ε.Ε., τὸν ὁποῖον καὶ εὐχαριστῶ. Ἐξ ἄλλου, διὰ τὴν συλλογὴν ὠρισμένων ἐκ τῶν στοιχείων τῶν ἀναφερομένων ἰδίως εἰς τὰς χώρας τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς ἐβοηθήθη ἀπὸ τὸν κ. J. Simonet, τοῦ Κέντρου Προγραμματισμοῦ καὶ Παραγωγικότητος τῆς Γαλλίας, τὸν ὁποῖον ἐπίσης εὐχαριστῶ.

ραγουάη) έχουν συμφωνήσει όπως έναρμουνίσουν το πρόγραμμα της οικονομικής ανάπτυξέως των, συντονίσουν τας ενεργείας των και εφαρμόσουν ενιαίον δασμολογικόν τείχος.

Τὰ παρεχόμενα κίνητρα διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν στόχων τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. **Φορολογικὰ κίνητρα.** Ἀναλόγως πρὸς τὸν τύπον ἐκάστης βιομηχανίας, μετὴν τοπικὴν σημασίαν καὶ τὴν ζώνην εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκαθίσταται (π.χ. ἐκτὸς τῆς περιοχῆς Buenos Aires, Entre Rios καὶ San Luis) μία βιομηχανία δύναται νὰ τύχη διαφόρων φορολογικῶν εὐνοήσεων. Οὕτω τὰ συνήθη φορολογικὰ κίνητρα εἶναι 100% φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ ἐκ τοῦ φόρου εἰσοδήματος καὶ κερδῶν διὰ τὰ 4 πρῶτα ἔτη, 85% διὰ τὸ πέμπτον ἔτος, 70% διὰ τὸ ἕκτον ἔτος, 55% διὰ τὸ ἑβδομον ἔτος, 40% διὰ τὸ ὄγδοον ἔτος, 25% διὰ τὸ ἕνατον ἔτος καὶ 10% διὰ τὸ δέκατον ἔτος. Ἀκόμη περισσότεραι φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ δύνανται νὰ χορηγηθοῦν ὅταν ἡ βιομηχανία χαρακτηρισθῇ ὡς βιομηχανία περιφερειακῆς ἀναπτύξεως ὡς ἐμφαίνεται κατωτέρω.

Εἰς τὰς βιομηχανίας χάλυβος χορηγεῖται ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν φορολογίαν χαρτοσήμου καὶ ἀπαλλαγὴ ἐπὶ πέντε ἔτη ἀπὸ ὠρισμένας ἄλλας φορολογικὰς ἐπιβαρύνσεις. Εἰς τὰς πετροχημικὰς βιομηχανίας καὶ τὰς βιομηχανίας χάλυβος ἐπιτρέπεται μία ἀρχικὴ παραχώρησις ἀποσβέσεως, ἀνερχομένη εἰς τὰ $\frac{2}{3}$ τῆς ἀξίας τοῦ παγίου ἐνεργητικοῦ, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πρώτου ἡμίσεος τῆς ὠφελίμου ζωῆς τούτου. Βιομηχανίαι χάλυβος αἱ ὁποῖαι ἐκτελοῦν μέρος μόνον τῆς διαδικασίας ἐπεξεργασίας εἰς τὴν σειρὰν τῆς καθέτου ὀργανώσεως, ἔχουν δικαίωμα μειώσεως τοῦ $\frac{1}{3}$ ἀπὸ τὴν φορολογίαν εἰσοδήματος καὶ τὴν φορολογίαν ὑπερβολικῶν κερδῶν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀποκτήσεως τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἀγαθοῦ.

Κατὰ τὸ 1960 αἱ εἰσαγωγαὶ ὄλων τῶν μηχανῶν διὰ νέας ἐγκαταστάσεις ἀπηλλάγησαν τῆς προσθέτου φορολογίας ἐὰν κατὰ τὰ 70% τούτων δὲν παρήγοντο εἰς τὴν χώραν.

Εἰδικῶν φορολογικῶν κινήτρων ἀπολαύουν αἱ χαλυβουργίαι, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ὠλοκληρωμένα βιομηχανικὰ συμπλέγματα περιλαμβανοντα ὅλα τὰ στάδια τῆς παραγωγῆς ἀπὸ τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ μεταλλεύματος μέχρι τῆς παραδόσεως τοῦ τελικοῦ προϊόντος.

2. **Δασμοί.** Διὰ νὰ προστατευθῇ ἡ ἐσωτερικὴ βιομηχανία, ὁ πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν εἰσαγωγὴν ὠρισμένων προϊόντων ἢ νὰ ἐπιβαρύνῃ ἄλλα διὰ δασμῶν. Ἐπίσης διὰ νὰ ἐνισχυθοῦν ὠρισμένα βιομηχανίαι, χορηγεῖται τὸ προνόμιον νὰ εἰσάγουν πρῶτας ὕλας, μηχανάς, καὶ λοιπὰ ἐφόδια ἄνευ δασμοῦ, ὅταν ταῦτα δὲν παράγονται ἐπιτοπίως. Οἱ συνήθειες δασμοὶ εἶναι 60% ἐπὶ τῆς ἀξίας C.I.F., διὰ δὲ τὰ εἶδη πολυτελείας οἱ δασμοὶ ἀνέρχονται μέχρι 300% ἐπὶ τῆς ἀξίας.

Ἡ Ἀργεντινὴ ἐφαρμόζει ἰδίαν δασμολογικὴν μεταχείρισιν δι' εἰσαγωγὰς ἐμπορευμάτων προερχομένων ἐκ τῶν χωρῶν μελῶν τῆς LAFTA, τῆς ὁποίας τυγχάνει μέλος. Τὰ κράτη — μέλη τῆς LAFTA ἔχουν συμφωνήσει ὅπως ἐναρμονίσουν τὸ πρόγραμμα ἀναπτύξεώς των καὶ ἐφαρμόσουν ἑνιαίαν πολιτικὴν προκειμένου νὰ ἀναπτυχθῇ οἰκονομικῶς ἡ ζώνη ὡς μία περιοχὴ. Πρὸς τούτοις ἔθεσπίσθη ὅπως μεταξὺ τῶν κρατῶν—μελῶν ἐφαρμόζεται ἑνιαῖον δασμολογικὸν τεῖχος. Οὕτως, ἐν προκειμένῳ ἡ Ἀργεντινὴ ἐπὶ συνήθων εἰσαγομένων προϊόντων εἰσπράττει δασμὸν 1,5% ἐπὶ τῆς ἀξίας, δι' ἀγαθὰ προερχόμενα ἐκ τῶν χωρῶν—μελῶν τῆς LAFTA εἰσπράττει μόνον 0,3% ἐπὶ τῆς ἀξίας. Ἐπίσης ἀπαλλάσσονται τὰ κράτη—μέλη τῆς LAFTA ἀπὸ τὴν ἐκ 5% γενικὴν εἰσαγωγικὴν ἐπιβάρυνσιν.

Ἡ Ἀργεντινὴ ἐφαρμόζει πολιτικὴν anti-dumping. Τὰ 80% τῶν εἰσαγωγῶν ὠρισμένων εἰδῶν ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρέωσης τῶν προκαταθέσεων.

3. *Ἐλεγχος εἰσαγωγῶν.* Ἡ Ἀργεντινὴ δὲν ἐφαρμόζει ἄμεσον ἔλεγχον ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τρακτέρ κάτω τῶν 85 ἴππων. Δασμοὶ καὶ ἄλλαι ἐπιβαρύνσεις ἐφηρμόσθησαν κατὰ τὴν χρονικὴν περίοδον 1963 - 1964 μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἀνακόψουν τὰς εἰσαγωγὰς.

Γενικῶς εἰς τὴν Ἀργεντινὴν δὲν ὑφίσταται μεγάλη γραφειοκρατικὴ διαδικασία προκειμένου νὰ εἰσαχθοῦν ἐμπορεύματα. Ὅμως ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἄδεια καὶ διαδικασία, προκειμένου νὰ εἰσαχθοῦν ἐμπορεύματα ἀπὸ χώραν, ἡ ὁποία κωλυσιεργεῖ τὴν εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων προερχομένων ἐξ Ἀργεντινῆς, ἐφαρμόζουσα τρόπον τινὰ πολιτικὴν ἀντιποίνων.

4. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Οἱ δασμοὶ οἱ ὁποῖοι εἰσεπράχθησαν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν πρῶτων ὑλῶν ἢ ἡμικατεργασμένων προϊόντων ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐτοιμῶν ἤδη προϊόντων. Ὁ φόρος κύκλου ἐργασιῶν καὶ ἄλλαι κρατήσεις ἐπὶ τῶν προϊόντων ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ὅταν τὸ κράτος ἐπιθυμῇ νὰ ἐξαχθοῦν σημαντικαὶ ποσότητες. Ἐπίσης ἡ κυβέρνησις παρέχει μίαν ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς ἐξαγωγεῖς, ἐπὶ τῆς ἀξίας F.O.B. εἰσαχθέντων ἀγαθῶν ἐπεξεργασθέντων εἰς τὴν χώραν καὶ ἐξαγομένων ἤδη μετὰ ἄλλων ἐγχαυρίων ἐμπορευμάτων. Ὑπάρχουν τριῶν εἰδῶν ποσοστὰ ἀποζημιώσεως: 6%, 12% καὶ 18%, ἀναλόγως τῆς φύσεως τοῦ προϊόντος.

Ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα παρέχει ἐγγυήσεις διὰ τὸ 80% τῆς ἀξίας F.O.B., ἐξαγωγῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι συνήθεις, πληρώνει δὲ διὰ λογαριασμὸν τῶν ξένων ἀγοραστῶν τὸ 20%, προκειμένου νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς νέους ἐξαγωγεῖς.

Κατὰ προτροπὴν τῶν οἰκονομικῶν Ἀρχῶν τῆς Ἀργεντινῆς, 95 ἐμπορικὸι οἶκοι ἔχουν συνασπισθῆ με τὸν σκοπὸν νὰ προάγουν τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς χώρας. Ὁ συνασπισμὸς αὐτὸς (Compania Argentina de Securos de Credito) ἐκδίδει ἀσφαλιστήρια συμβόλαια προ-

κειμένου να ασφαλίση τὰ: «Non Traditional Exports», ἔναντι τῶν πιστωτικῶν κινδύνων. Μέχρι στιγμῆς εἰς τὸν ἐν λόγω συνασπισμὸν συμμετέχουν μόνον ἐμπορικοὶ ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοί, ἀλλὰ θεωρεῖται βέβαιον ὅτι τὸ κράτος πρόκειται νὰ συμμετάσχη κατὰ ἓν ποσοστὸν ἔναντι τῶν πολιτικῶν κινδύνων.

5. *Προστασία τιμῶν καὶ ἐνίσχυσις ἀγορᾶς.* Ἡ Κυβέρνησις κατὰ καιροῦς ἐπεμβαίνει καὶ καθορίζει τὰ ἀνώτατα ὅρια τῶν τιμῶν ὠρισμένων προϊόντων. Οὕτως, ὀρίζει τὰ ἀνώτατα ὅρια τιμῶν τῆς ὀρύζης, τῶν ἀλεύρων, τοῦ κρέατος καὶ ἄλλων εἰδῶν διατροφῆς. Ἐσχάτως ἐλήφθη πρόνοια, ὥστε νὰ ὀρισθῇ τὸ ἀνώτατον ὕψος τιμῶν τῶν φαρμακευτικῶν προϊόντων. Προγραμματίζεται δὲ ὅπως τὸ κράτος ὀρίσῃ ἀνώτατα ὅρια τιμῶν καὶ εἰς ἄλλα βιομηχανικὰ προϊόντα, οὐσιώδη διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας.

6. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Ἐπειδὴ ὑπάρχει σχετικὴ στενότης εἰς τὴν ρευστότητα τῶν τραπεζῶν αἱ Τράπεζαι ἐφαρμόζουν συντηρητικὴν πολιτικὴν προκειμένου περὶ παροχῆς μακροπροθέσμων δανείων. Τὰ βραχυπρόθεσμα δάνεια εἶναι διαρκείας 3—6 μηνῶν μὲ 15% ἐτήσιον ἐπιτόκιον σὺν 1-1,5% προμηθείας. Μεσοπρόθεσμα δάνεια διαρκείας 3-5 ἔτων συνάπτονται ὅταν πρόκειται νὰ δανειοδοτηθῇ μία βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις, ἡ ὁποία ἐπεξεργάζεται ἐγχώρια ἀγαθὰ καὶ λειτουργεῖ συνήθως μὲ ἐγχώρια κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ. Τὸ σύννηθες ἐπιτόκιον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι 8-12% ἐτησίως.

Ἡ μόνη κυρία πηγὴ μακροπροθέσμων δανείων εἶναι ἡ Banco Industrial. Αὕτη παρέχει δάνεια διὰ 5-10 ἔτη κυρίως εἰς βιομηχανίας, καλύπτουσα τὸ 50% τοῦ κεφαλαίου των κατ' ἀνώτατον ὄριον. Τὰ παρεχόμενα δάνεια δίδονται ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων ἀξιώων.

7. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως.* Γενικῶς ἡ κυβέρνησις συμμετέχει εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πρῶτων ὑλῶν κατὰ πολὺ περιορισμένον βαθμὸν. Εἰδικῶς ὅμως εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχὰς τῆς χώρας ἢ εἰς τὰς περιοχὰς ἔνθα ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία δὲν ἀναλαμβάνει τοὺς ἐπιχειρηματικούς κινδύνους, τὸ κράτος ἀναλαμβάνει αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν. Ἐπίσης αἱ διάφοροι ἐπαρχίαι τοῦ κράτους λαμβάνουν τὸ προνόμιον καθὼς καὶ ἐνίσχυσιν ἀπὸ τὸ κράτος νὰ ἀναπτύξουν τὰς περιοχὰς των κατὰ τὸν τρόπον ποῦ κρίνουν ὡς τὸν πλέον κατάλληλον. Ἡ κυβέρνησις ἀφοῦ ἀναπτύξῃ μίαν περιοχὴν ἢ ἐπιχείρησιν, φροντίζει νὰ μεταβιβάσῃ τὴν ἐκμετάλλευσιν ταύτης εἰς ἰδιώτας.

Ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐγκατεστημέναι εἰς ὠρισμένας περιοχὰς (Catamarca, Salta, Santiago del Estero κλπ.) ἀπολαύουν ἐπὶ 10 ἔτη ἐπιστροφῆς τῶν φόρων καὶ τῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν μηχανῶν καὶ ἐξοπλισμοῦ πάσης φύσεως, ἀπαλλαγῆς ἢ μειώσεως ἀπὸ τὴν φορολογίαν εἰσοδήματος καὶ τὴν φορολογίαν ὑπερβολι-

κῶν κερδῶν, ἀπὸ τὴν φορολογίαν συγχωνεύσεως ἐταιριῶν, ἀπὸ τὴν φορολογίαν ἐκδόσεως μετοχῶν, ἀπὸ τὴν φορολογίαν χαρτοσήμου, κλπ. Πολλὰ πολίτεϊα ἐξ ἄλλου παρέχουν 10—15 ἐτῶν φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς βάσει διατάξεων περιεχομένων εἰς τὰ συντάγματά τους. Αἱ προνομίαι αὐταὶ χορηγοῦνται πρὸς πρωτοποριακὰς βιομηχανίας ἀνεξαρτήτως ἂν πρόκειται περὶ ξένων ἢ ἐγχωρίων. Αἱ ἐπαρχίαι, οἱ δήμοι καὶ αἱ κοινότητες προσφέρουν πρόσθετα κίνητρα (μειώσεις τῶν δημοτικῶν φόρων ἀπὸ 0,5% εἰς 0,05% καὶ τοῦ φόρου οἰκοδομῶν ἀπὸ 2,5% εἰς 0,05%).

8. *Προσέλκυσις ξένων κεφαλαίων.* Ἐνῶ ἡ κυβέρνησις προσπαθεῖ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν εἰσοδὸν ξένων κεφαλαίων εἰς τὴν χώραν, κατ' οὐσίαν ἡ Ἀργεντινὴ ἔχει ἀποθαρρύνει τοὺς ξένους κεφαλαιούχους, μὲ τὴν μονόπλευρον παλαιότεραν κατάρτισιν τῶν συμβολαίων διυλίσεως πετρελαίου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἔχουν καταπατηθῆ ἰδιωτικὰ συμφέροντα χωρὶς νὰ ἔχουν τακτοποιηθῆ ὀριστικῶς. Πάντως σήμερον οἷοσδήποτε ξένος κεφαλαιούχος δύναται νὰ ἐπενδύσῃ εἰς οἶανδήποτε ἐπιχείρησιν χωρὶς κανένα περιορισμόν. Ἐὰν καὶ ἡ κυβέρνησις ἐκμεταλλεύεται πολλὰς πηγὰς πρώτων ὑλῶν, ἐν τούτοις συχνὰ ἐνοικιάζει πολλὰ δικαιώματα εἰς ξένους ἐπιχειρηματίας.

Εἰδικὰ κίνητρα παρέχονται εἰς τοὺς ξένους οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐπαναλειτουργήσουν τὰς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι ἔπαυσαν λειτουργοῦσαι κατὰ τὸ διάστημα 1961-63. Ἰδιαιτέρα μέριμνα λαμβάνεται διὰ τὰ κεφάλαια τὰ ὁποῖα τοποθετοῦνται εἰς τὰς ζῶνας ἀναπτύξεως, καθὼς καὶ διὰ τὰ κεφάλαια τὰ ὁποῖα τοποθετοῦνται εἰς ὠρισμένους ζωτικὰς βιομηχανίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας. Οὕτως, ἀπαλλάσσονται τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν τὰ μηχανήματα, αἱ πρώται ὑλαί, καὶ τὰ καύσιμα, ὅταν δὲν παράγονται ἐσωτερικῶς, τὰ ὁποῖα προορίζονται νὰ χρησιμοποιήσουν ξένοι ἐταιρίαι ἐπεξεργασίας μετάλλου. Αἱ ξένοι πετροχημικαὶ βιομηχανίαι προμηθεύονται ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τὰ καύσιμα εἰς χαμηλότερας τιμὰς τῶν ἄλλων βιομηχανιῶν. Αἱ βιομηχανίαι αἱ ὁποῖαι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ εἶδη ἀλιείας καὶ δασῶν, ἔχουν μειωμένον ἐνοίκιον ἐγκαταστάσεων. Αἱ ἐγκαταστάσεις αὐταὶ πολλάκις κατασκευάζονται παρὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν.

Ξένοι τεχνικοὶ ἢ ἐργάται οἱ ὅποιοι ἐργάζονται εἰς τὴν Ἀργεντινὴν ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος διὰ 18 μῆνας.

Ἡ κυβέρνησις εἰς τὴν προσπάθειάν της νὰ προσελκύσῃ ξένα κεφάλαια εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχὰς, εἶναι διατεθειμένη νὰ κατασκευάσῃ ὁδοὺς, νὰ συνδέσῃ μὲ ἠλεκτρικοὺς σταθμοὺς καὶ νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ὑδρευσιν τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν τούτων περιοχῶν, ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσουν οἱ ἐπενδυταί. Ἐπίσης συχνὰ κατασκευάζει κτίρια καὶ λοιπὰς ἐγκαταστάσεις μὲ τὴν προοπτικὴν νὰ τὰ ἐκποιήσῃ ἢ ἐνοικιάσῃ εἰς τοὺς ξένους ἐπιχειρηματίας.

Μηχαναὶ καὶ ὑλικά πάσης φύσεως διὰ ζωτικὰς βιομηχανίας (πε-

τρέλαιον, χάλυψ, ηλεκτρική ενέργεια κλπ.) εισαγόμενα ως ξένα κεφάλαια απαλλάσσονται κατά την εισαγωγή από την φορολογία. Έμβάσματα εκ ρευστοποιήσεως ξένων επενδύσεων επιτρέπονται άνευ περιορισμού.

9. *Παρατηρήσεις.* Από τα προηγούμενα στοιχεία προκύπτει ότι η Άργεντινή έχει θεσπίσει ικανόν αριθμόν κινήτρων, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν ήτο δυνατόν να είναι περισσότερα εις αριθμόν και ισχυρότερα εις έντασιν.

Είναι δύσκολον να γίνουν αξιολογικά παρατηρήσεις αναφερόμεναι εις την αποτελεσματικότητα τής άσκηθείσης πολιτικής. Προκειμένου περι προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων ή προσπάθεια δεν απέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, δοθέντος ότι η πολιτική άστάθεια έδημιούργησεν έπιφυλάξεις εις τούς ξένους κεφαλαιούχους. Ο ρυθμός αύξήσεως του έσοδήματος ανήρχετο κατά την περίοδον 1950—1960 εις 3,1 % και κατά την περίοδον 1960—1964 εις 2 % . Ο ρυθμός αυτός είναι χαμηλός συγκρινόμενος προς τούς αντίστοιχους ρυθμούς αύξήσεως άλλων ανεπτυγμένων και ύπαναπτύκτων χωρών. Βεβαίως τó κριτήριο αυτό δεν είναι ικανόν να μάς δώση άρκετάς ένδείξεις σχετιζόμενας με την αποτελεσματικότητα τής πολιτικής τών κινήτρων. Καθ' ό μέτρον όμως ό ρυθμός αύξήσεως έπηρεάζεται από την ιδιωτική επενδυτική δραστηριότητα δεν φαίνεται να έχη ύποστή ούτος την προωθητική επίδρασιν τών κινήτρων διά ταχύτεραν άνοδον.

β) Βραζιλία

Η Βραζιλία είναι χώρα με πληθυσμόν 82,5 έκατομ κατοίκων περίπου, με άφθόνους φυσικούς πόρους και με άπεριορίστους δυνατότητας αναπτύξεως. Τó επίπεδον αναπτύξεως έν τούτοις είναι χαμηλόν, αν ληφθῆ ύπ' όψιν τó μέσον κατά κεφαλήν εισόδημα, τó όποιον ανήρχετο εις 156 \$ κατά τó έτος 1963 και ή ύψηλή συμμετοχή του γεωργικού τομέως εις τó συνολικόν ένθικόν εισόδημα, κυμαινομένη μεταξύ 26—28 % . Αί πληθωρικοί πίσεις είναι έντονοι. "Αν έξ άλλου ληφθῆ ύπ' όψιν ό ταχύς ρυθμός αύξήσεως του πληθυσμού τής χώρας, κυμαινόμενος περίξ του 3 % έτησίως, τότε ό ρυθμός του μέσου κατά κεφαλήν εισοδήματος είναι μικρός. Η χώρα εύρίσκεται εις τó στάδιον ώρισμένων μεταρρυθμίσεων, αί όποιαί άποσκοπούν εις την άποκατάστασιν τής έμπιστοσύνης τών ιδιωτών δι' επένδυσιν, εις την ύπερπήδησιν του πληθωρισμού και την έφαρμογήν περισσότερον ύγιους πολιτικής. Υπάρχει πρόγραμμα αναπτύξεως τών ύπαναπτύκτων περιοχών διά τής κατασκευής σιδηροδρομικού δικτύου, ύδροηλεκτρικών έργων, σχολείων, κατοικιών, έργων ύδρευσεως, άρδευτικών έργων κλπ. και καταβάλλεται έντονος προσπάθεια διά την αύξησιν τής έμπιστοσύνης προς νέας επενδύσεις και προς εισροήν κεφαλαίων εκ του έξωτερικού. Η Βραζιλία δίδει έμφασιν εις την

ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν, ἡ δὲ ἀποκλειστικὴ κρατικὴ βιομηχανικὴ δραστηριότης εἶναι περιορισμένη. Βεβαίως, αἱ πολιτικαὶ μεταβολαὶ ἔχουν ἀντίκτυπον καὶ εἰς τὴν στάσιν τοῦ κράτους ἔναντι τῆς ιδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. Κατωτέρω γίνεται μία σύντομος ἐπισκόπησις τῶν παρεχόμενων κινήτρων πρὸς τὴν ιδιωτικὴν ἐπιχειρηματικὴν πρωτοβουλίαν.

1. *Φορολογικὰ κίνητρα.* Ἡ κυβέρνησις ἔχει θεσπίσει ἓνα σύστημα ἀπὸ «Executive Groups» διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν κινήτρων ἐπενδύσεων. Αἱ ὀμάδες αὗται ἐλέγχουν καὶ ἀποφαίνονται κατὰ καιροὺς διὰ τὴν παροχὴν κινήτρων εἰς τοὺς διαφόρους βιομηχανικοὺς κλάδους, ὡς εἶναι αἱ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαί, αἱ ἀπαλλαγαὶ ἐκ δασμῶν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν κ.ἄ. Ἐνῶ ὅμως αἱ ὀμάδες αὗται ἐδημιουργήθησαν ἀρχικῶς μὲ ἄμεσον σκοπὸν τὴν προώθησιν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας, ἀργότερα κατέληξαν νὰ εἶναι τὰ κύρια ἐκτελεστικὰ ὄργανα τοῦ κράτους.

Φόρος κεφαλαίου δὲν ὑφίσταται. Ἡ ἀποκτωμένη ὑπεραξία τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν φορολογεῖται ὡς τὸ εἰσόδημα. Οἱ ἰδιῶται δὲν φορολογοῦνται διὰ τὰ ἀποκτώμενα κέρδη ἐκ χρηματιστηριακῶν τίτλων.

Βιομηχανίαὶ χρησιμοποιοῦσαι πρῶτας ὕλας, ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος τοῦ ἰδιοκτῆτου, ἀπαλλάσσονται κατὰ 50% τῶν φόρων εἰσοδήματος, καταναλώσεως καὶ κερδῶν.

2. *Δασμοί.* Αἱ νεοϊδρυόμεναι βιομηχανίαὶ προστατεύονται δι' ἐνὸς δασμολογικοῦ τείχους. Ὅταν τὰ εἰσαγόμενα εἶδη κρίνονται παρὰ τῶν Executive Groups ὡς εἶδη ἀπειλοῦντα τὴν ἐσωτερικὴν ἀγοράν, ἐπιβάλλονται προστατευτικοὶ δασμοί. Ἐὰν τὰ εἰσαγόμενα ἀγαθὰ εἰσάγονται εἰς τιμὰς χαμηλοτέρας τῶν ἐσωτερικῶν τιμῶν ὁ εἰσαγωγεὺς ἐπιβαρύνεται μὲ 30% ἐπὶ πλέον τῶν συνήθων δασμῶν. Οἱ δασμοὶ δύνανται νὰ φθάσουν εἰς 150% τῆς ἀξίας C.I.F. τῶν ἀγαθῶν.

3. *Ἐλεγχος εἰσαγωγῶν.* Ἡ «Conselho de Política Aduaneira», καθορίζει τὰ ὄρια τῶν δασμῶν, τοὺς περιορισμοὺς καὶ τοὺς φόρους τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν προκειμένου νὰ προστατευθοῦν αἱ ἐγχώρια βιομηχανία. Δύναται δὲ νὰ προτείνῃ καὶ φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν πρῶτων ὑλῶν τῆς βιομηχανίας (ἄνθραξ, ἀλουμίνιον, ἄσβεστος, σίτος κλπ.). Ὁ ἔλεγχος τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν εἶναι εἰδικὸς καὶ γενικὸς. Ὁ εἰδικὸς ἔλεγχος περιλαμβάνει εἶδη μὴ ἀναγκαῖα καὶ εἶδη πολυτελείας. Προκειμένου νὰ εἰσαχθοῦν τὰ ὡς ἄνω εἶδη ὁ εἰσαγωγεὺς ὑποχρεοῦται νὰ καταθέσῃ ἅμα τῇ παραγγελίᾳ τοῦ ἀγαθοῦ, εἰς τὴν Κεντρικὴν Τράπεζαν ποσὸν καλυπτόν τὰ 200% τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων. Ὁ γενικὸς ἔλεγχος ἀφορᾷ τὰς πρῶτας ὕλας, τὰ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ καὶ ἀγαθὰ μὴ παραγόμενα ἐπιτοπίως. Κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτων, ὁ εἰσαγωγεὺς καταθέτει ἐκ τῶν προτέρων τὸ 50% τῆς ἀξίας των.

4. *Ἐλεγχος συναλλάγματος.* Ἡ κυβέρνησις ἐξασκεῖ αὐστηρὸν ἔλεγχον

ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος πρὸς ἀποφυγὴν Arbitrage. Οὕτω, προκειμένου νὰ γίνῃ οἰαδῆποτε ἐξαγωγή προϊόντων, ὁ εἰσαγωγεὺς ὀφείλει νὰ καταθέσῃ «ἐγγυητικὴν κατάθεσιν», καλύπτουσα τὸ 100% τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν. Ἡ κατάθεσις θὰ ἀποσυρθῇ εὐθὺς ὡς εἰσαχθῇ τὸ συνάλλαγμα. Ἀνάλογα ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν προϊόντων.

Προκειμένου νὰ γίνουιν ἐπενδύσεις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ νὰ συναφθοῦν δάνεια τὸ εἰσρέον συνάλλαγμα ἀναγράφεται καὶ παρακολουθεῖται παρὰ τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς τῆς Βραζιλίας. Ἐπίσης προκειμένου νὰ ἐμβασθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κέρδη ξένων ἐπενδύσεων, τότε, ἐὰν τὰ κέρδη προῆλθον ἐκ βιομηχανιῶν παραγουσῶν εἶδη πολυτελείας, τὸ 80% τῶν κερδῶν δύναται νὰ ἐμβασθῇ. Ἐὰν τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν παρουσιάζει σημαντικὴν παθητικότητα, καὶ τὰ κέρδη προῆλθον ἐξ εἰδῶν πολυτελείας, μόνον τὸ 50% τῶν κερδῶν δύναται νὰ ἐξαχθῇ.

5. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Δασμοὶ οἱ ὁποῖοι ἐπεβλήθησαν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν πρώτων ὑλῶν, ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἤδη ἐτοιμῶν προϊόντων. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰ ἡμικατεργασμένα προϊόντα καὶ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ, τὰ προοριζόμενα νὰ ἐξαχθοῦν.

Οἱ ἐξαγωγεῖς χρηματοδοτοῦνται κατὰ τὰ 80% τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν, παρὰ τῶν Ἰδιωτικῶν Τραπεζῶν. Ἡ Κεντρικὴ δὲ Τράπεζα τῆς Βραζιλίας χρηματοδοτεῖ ἐκ νέου μὲ 60% τῶν παρὰ τῶν ἰδιωτικῶν Τραπεζῶν χορηγήσεων.

Τὰ ἐξαγόμενα εἶδη ἀσφαλιζονται παρὰ εἰδικῶς συσταθέντος ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ.

6. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Τὰ περισσότερα κίνητρα παρέχονται εἰς ζῶνας ὑπὸ ἀνάπτυξιν. Οὕτως, ἀπὸ τὸ 1961 ἕως τὸ 1963 ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰς ἐν λόγω ζῶνας 50 νέαι ἐπιχειρήσεις, ἐξ αἰτίας τῶν χορηγηθέντων κινήτρων. Τυπικὸν παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ «Fiat Lux Fosforos», ἡ ὁποία ἀφοῦ ἔλαβεν ὅλας τὰς δυνατὰς διευκολύνσεις ἐδανειοδοτήθη καὶ μὲ ποσὸν 1 δισεκατομμυρίου δολλαρίων. Σήμερον μὲ τὴν ἀρτίαν παραγωγὴν τῆς ἐφοδιάζει ὅλην τὴν περιοχὴν μὲ πυρεῖα.

Ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐγκατεστημέναι εἰς τὰς ὡς ἄνω ζῶνας καὶ χρησιμοποιοῦν ἐγχωρίους πρώτας ὕλας, ἔχουν δὲ ἰδιοκτητίας Βραζιλιανούς ὑπηκόους, ἀπαλλάσσονται κατὰ 50% τοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος ἐσωτερικῆς καταναλώσεως καὶ κερδῶν.

Ἰδιαιτέρως, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Pernambuco παρέχονται πολλὰ κίνητρα. Οὕτως, αἱ νεοἰδρυόμεναι βιομηχανίαι ἀπαλλάσσονται τῶν τοπικῶν φόρων διὰ 6 ἔτη, διὰ τὰ ἐπόμενα 3 ἔτη δὲ ἀπαλλάσσονται κατὰ 50% τῶν φόρων.

Αἱ νεοἰδρυόμεναι βιομηχανίαι ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου μεταβιβάσεως περιουσιακῶν στοιχείων. Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ παρέχουν εἰς τὰς ὡς ἄνω βιομηχανίας γαίας εἰς λίαν εὐνοϊκοῦ ὄρους, ἀκόμη δὲ ἐνεργοῦν διὰ

τήν παροχήν δανείων πρὸς τὰς νέας βιομηχανίας παρὰ ἐπιστήμων Τραπεζῶν διὰ μέσου τοῦ Development Board. Ἐπίσης παρέχουν τεχνικὴν βοήθειαν, καὶ εὐκαιρίας διαθέσεως προϊόντων, χορηγοῦν κοινοτικὴν γῆν εἰς χαμηλὴν τιμὴν καὶ εἰσηγοῦνται πρὸς τὴν κεντρικὴν κρατικὴν λειτουργίαν διὰ τὴν παροχὴν ἄλλων εὐνοϊῶν.

Εἰς ἐκάστην ἐπαρχίαν ὑπάρχει διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπενδύσεων καὶ μία «Τράπεζα Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως». Ἐκτὸς τῶν ἐπαρχιακῶν τραπεζῶν ὑπάρχει καὶ ἡ Γενικὴ Τράπεζα ἀναπτύξεως «Banco Nacional de Desenvolvimento Economico».

7. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Ὑπάρχει ἐλευθερία ἐπενδύσεων ξένων κεφαλαίων. Οἰοσδήποτε ἐμπορικὸς οἶκος τοῦ ἐξωτερικοῦ δύναται νὰ τοποθετήσῃ κεφάλαια ὅπου ἐπιθυμῆι πλὴν τῶν κρατικῶν ἐπιχειρήσεων.

Βιομηχανίαί με ἄλλοδαποὺς φορεῖς ἀπαλλάσσονται κατὰ 50% /ο τοῦ φόρου εἰσοδήματος, καταναλώσεως καὶ κερδῶν ἂν ἐπεξεργάζωνται ἐγχωρίους πρώτας ὕλας.

Μηχανήματα καὶ λοιπὰ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ ἀπαλλάσσονται πολλῶν ἐπιβαρύνσεων.

Παρέχονται δάνεια διὰ μέσου τῶν ἐπιστήμων Τραπεζῶν τῆς Βραζιλίας εἰς ἄλλοδαποὺς ἐπιχειρηματίας. Αἱ εἰς ἄλλην παράγραφον ἀναφερόμεναι εἰδικαὶ ὁμάδες ἀναπτύξεως, ἐπενοήθησαν κυρίως διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τρόπου προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων καὶ δὴ ἐπενδύσεων εἰς βιομηχανίας αὐτοκινήτων, γεωργικῶν μηχανημάτων καὶ μηχανημάτων ὁδοποιίας. Αἱ ὡς ἄνω ὁμάδες, ἐπέτυχον τοῦ σκοποῦ των καθ' ὅτι ξέναι ἐπενδύσεις ἔγιναν ὄχι μόνον εἰς τὰς ἀρχικῶς προγραμματισθείσας βιομηχανίας ἀλλὰ ἐπεξετάθησαν καὶ εἰς χημικὰς καὶ φαρμακευτικὰς βιομηχανίας, μεταλλουργικὰς, ὑφαντικὰς καὶ βιομηχανίας τροφῶν, καθὼς καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις ἐπικοινωνίας.

Οἱ ἄλλοδαποὶ ἐπιχειρηματίαί ἀφ' ἧς ἐπενδύσουν καὶ λειτουργήσουν αἱ βιομηχανίαί, ἀπολαμβάνουν τὰ αὐτὰ δικαιώματα μετὰ τῶν Βραζιλιανῶν ὑπηκόων. Ὁ ἐπαναπατρισμὸς τῶν κερδῶν καὶ τῶν κεφαλαίων ἀπὸ τοῦ 1964 καὶ ἐντεῦθεν εἶναι ἐλεύθερος.

8. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἐπισκόπησιν, καὶ βάσει τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα κατέστη δυνατόν νὰ συγκεντρωθοῦν, προκύπτει ὅτι τόσον ἡ ἑκτασις ὅσον καὶ ἡ ἔντασις τῶν χορηγηθέντων κινήτρων καὶ προνομίων δὲν φαίνεται νὰ εἶναι μεγάλη. Βεβαίως, ὡς ἐλέχθη εἰς ἄλλα σημεῖα τῆς παρουσίας ἐργασίας, τὸ περιεχόμενον τῶν ὄρων, ἡ ἑκτασις καὶ ἡ ἔντασις τούτων εἶναι σχετικὴ καὶ ποικίλλει ἀπὸ περιπτώσεως εἰς περιπτώσιν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θεωρεῖται μικρὰς σημασίας κίνητρον εἰς μίαν χώραν εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἀποτελῆ ἀξιόλογον παροχὴν εἰς ἄλλην. Ὑπὸ τὸ πρῖσμα συνεπῶς αὐτὸ εἶναι δύσκολον νὰ γίνῃ ἀξιολόγησις τοῦ βαθμοῦ μέχρι τοῦ ὁποῖου ἐπετεύχθη ἡ κέντρισις τῆς ἐπι-

χειρηματικής δραστηριότητας των ιδιωτών δια την ανάληψιν επενδυτικών δραστηριοτήτων. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐκτίμησις τῆς ἀποτελεσματικότητος των ληφθέντων μέτρων προσκρούει εἰς σημαντικὰς δυσχερείας, λόγῳ τοῦ περιορισμένου στατιστικοῦ καὶ πληροφοριακοῦ ὕλικου τὸ ὁποῖον εἶναι διαθέσιμον.

Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητος, δοθέντος ὅτι μεταξύ των ἐτῶν 1950-1960 ἀνήρχετο κατὰ μέσον ὄρον εἰς 5,8% καὶ μεταξύ των ἐτῶν 1960-1963 εἰς 4,7%. Οὐσιαστικώτεροι ὅμως διαρθρωτικαὶ ἀλλαγαὶ εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν προέλευσιν τούτου δὲν φαίνεται νὰ ἐπῆλθον, δοθέντος ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας μεταξύ τοῦ 1953 καὶ 1960 ἐμειώθη ἀπὸ 29% εἰς 28% καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας ἠυξήθη ἀπὸ 25% εἰς 26%. Ἐξ ἄλλου τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὑπολογισθὲν εἰς δολλάρια βάσει τῆς ἰσοτιμίας των ἀγοραστικῶν δυνάμεων κυμαίνεται περίξ των 156 δολλαρίων. Ἀφοῦ λοιπὸν αἱ ἐπιτεύξεις εἰς τὴν προσπάθειαν ἀναπτύξεως, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ συνόλου των προωθητικῶν δυνάμεων τῆς οἰκονομίας εἶναι περιορισμέναι, τότε δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι καὶ ἡ εἰδικὴ συμβολὴ των κινήτρων δὲν ὑπῆρξεν ἀξιόλογος. Ἐνδείξιν τοῦ γεγονότος τῆς μικρᾶς συμβολῆς των κινήτρων διὰ τὴν ἀνάληψιν επενδυτικῶν δραστηριοτήτων ὑπὸ των ιδιωτῶν ἀποτελεῖ ἡ αὐξησης τῆς συμμετοχῆς των δημοσίων ἐπενδύσεων καὶ ἡ μείωσις τῆς συμμετοχῆς των ιδιωτικῶν. Οὕτω, συμφώνως πρὸς στοιχεῖα τοῦ ὀργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν, κατὰ τὴν περίοδον 1950-1951 αἱ δημόσιαι ἐπενδύσεις ἐκάλυπτον τὰ 23% τοῦ συνόλου καὶ αἱ ιδιωτικαὶ τὰ 77%, ἐνῶ κατὰ τὴν περίοδον 1957-1958 τὰ ἀντίστοιχα δεδομένα ἦσαν 34% δημόσιαι καὶ 66% ιδιωτικά. Ἀτυχῶς τὰ στατιστικὰ δεδομένα δὲν ἐπιτρέπουν ἐπαλήθευσιν τῆς ἀνωτέρω παρατηρήσεως διὰ νεωτέρων στατιστικῶν στοιχείων.

γ) Καναδᾶς

Ὁ Καναδᾶς εἶναι χώρα μὲ πληθυσμὸν 20 ἑκατομ. κατοίκων περίπου. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἶναι ἕν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα εἰς τὸν κόσμον. Τὸ σύνολον των ἐξαγωγῶν κατὰ τὸ ἔτος 1966 ἦτο 10,3 δισεκ. καναδικὰ δολλάρια, ἐνῶ των εἰσαγωγῶν 9,9 δισεκ. καναδικὰ δολλάρια. Ὁ βαθμὸς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλός, ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ διάρθρωσις τῆς προελεύσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν κριτήρια τῆς ἐπιτευχθείσης προόδου. Παρὰ ταῦτα καταβάλλεται εἰδικὴ προσπάθεια τόσον ὑπὸ τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως ὅσον καὶ ὑπὸ των κυβερνήσεων των ἐπι μέρους πολιτειῶν διὰ τὴν περαιτέρω προώθησιν τῆς καναδικῆς οἰκονομίας. Ἡ οἰκονομία τοῦ Καναδᾶ λειτουργεῖ κατὰ βάσιν ὑπὸ καθεστῶς ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ. Ὁ ρόλος ὅμως τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνάληψιν επενδυτικῶν δραστηριοτήτων καὶ τὴν λῆψιν

των αναγκαίων μέτρων με σκοπόν τήν προώθησιν τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως καί τήν δημιουργίαν παραγωγικοῦ κεφαλαίου δι' ἀνταγωνιστικὰς ἐξαγωγάς, εἶναι σημαντικός. Λαμβάνεται εἰδική μέριμνα διὰ τήν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων με σκοπόν τήν ἐξοικονόμησιν συναλλαγματος καί τήν ἐπένδυσιν εἰς περιοχάς αἱ ὁποῖαι δέν ἔχουν ἀναπτυχθῆ εἰσέτι. Ἐπίσης προσελκύεται ξένον κεφάλαιον με σκοπόν νά ἀπασχοληθῆ ἡ ἀργοῦσα ἐργατική δύναμις, ἡ ὁποία αὐξάνεται κατὰ 2,25-2,5% ἐτησίως.

Τὰ παρεχόμενα κίνητρα διὰ τήν ἐνίσχυσιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, διὰ τήν δημιουργίαν ἐπενδύσεων εἰς ὑπαναπτύκτους περιοχάς, διὰ τήν αὐξησιν τῆς ἀπασχολήσεως, τήν ἐνθάρρυνσιν τῶν ἐρευνῶν καί προώθησιν ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. **Φορολογικά κίνητρα.** Διὰ νά τονωθοῦν ὠρισμένοι παραγωγικοὶ κλάδοι ὡς εἶναι αἱ βιομηχαναὶ σιδήρου, τὰ μεταλλεῖα, αἱ ἐπιχειρήσεις μεταφορῶν καί αἱ ἐπιχειρήσεις τηλεπικοινωνιῶν, παρέχεται φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ ἀνερχομένη εἰς 15% τοῦ σχετικοῦ φόρου.

Ἐν ἰδιαιτέρως ἔλκυστικὸν ὁμοσπονδιακὸν φορολογικὸν κίνητρον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει εἰς μίαν ἐπιχείρησιν νά πραγματοποιήσῃ ἀποσβέσεις ἀνερχομένας εἰς 150% τῶν ἐτησίων τῆς δαπανῶν δι' ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας, καθ' ὃ μέτρον αἱ σχετικαὶ δαπάναι εἶναι ἀνώτεραι τοῦ ποσοῦ τοῦ δαπανηθέντος κατὰ τὸ ἔτος πρὸ τοῦ Ἀπριλίου 1962. Διὰ νά ἐνισχυθοῦν αἱ νέαι βιομηχαναὶ, παρέχεται τὸ δικαίωμα ἐφαρμογῆς μεγάλων συντελεστῶν ἀποσβέσεως, εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις ὠρισμένα μηχανήματα δύνανται νά ἀποσβέννυνται εἰς 2 ἔτη, ἐνῶ κατ' οὐσίαν εὐρίσκονται εἰς παραγωγικὴν λειτουργίαν.

Κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται δι' ἐπιστημονικὴν ἔρευναν δύνανται νά ἀποσβεσθοῦν κατὰ 100% εἰς ἓν ἔτος.

Ὁ ὁμοσπονδιακὸς φόρος ἐπὶ τῶν πωλήσεων ἀνέρχεται εἰς 11%/. Αἱ ἐπιχειρήσεις ἐν τούτοις ἠλεκτρισμοῦ, τροφίμων, ἀγροτικῶν μηχανῶν, κλπ. ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου τούτου.

Εἰς τὸν Καναδᾶν δέν φορολογεῖται ἡ ἀποκτωμένη ὑπεραξία τοῦ κεφαλαίου.

Τὰ μερίσματα τῶν μετοχῶν καί οἱ τόκοι φορολογοῦνται με τὸ εἰσόδημα τῶν ἐπιχειρηματιῶν. Δέν ὑφίστανται κρατήσεις διὰ τὰ μερίσματα τῶν Καναδῶν μετόχων. Ἀντιθέτως οἱ ἀλλοδαποὶ μέτοχοι ὑπόκεινται εἰς 15% κράτησιν ἐπὶ τῶν τοκομεριδίων. Τοῦτο γίνεται διὰ νά πραγματοποιηθῆ μία οὕτως εἰπεῖν ἐθνικοποίησις τῶν ξένων κεφαλαίων. Ἡ κράτησις ἐπὶ τῶν μερισμάτων τῶν ξένων ἐταιρειῶν δύναται νά κατέλθῃ εἰς 10% ὅταν τὸ 25% τῶν κεφαλαίων ἀνήκῃ εἰς ἡμεδαπούς.

2. **Δασμοί.** Ἐν σύνθετον σύστημα δασμολογικῶν ἀπαλλαγῶν ἔχει ἐφαρμοσθῆ ἀπὸ τὸ 1963 εἰς ὄφελος τῆς βιομηχανίας τῶν αὐτοκινήτων. Γενικῶς, ὁμοῦ, ὁ Καναδᾶς ἐφαρμόζει τριπλοῦν δασμολογικὸν σύ-

στημα: α) Ἐν χαμηλὸν δασμολόγιον B.T.F. (British Preferential Tariff) διὰ τὰ εἰσαγόμενα προϊόντα τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν χωρῶν τῆς Κοινοπολιτείας καὶ τῆς Ν. Ἀφρικῆς, β) ἐν πλεόν εὐνοϊκὸν δασμολόγιον M.F.N. (Most-Favored Nation Tariff) διὰ τὰ ἀγαθὰ τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν χωρῶν τῆς G.A.T.T. καὶ γ) ἐν γενικὸν δασμολόγιον.

Ἡ κυβέρνησις δίδει μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τὴν περιστολὴν τῶν δασμῶν τῶν εἰσαγομένων πρώτων ὑλῶν τῆς βιομηχανίας καὶ δὴ τῆς βιομηχανίας αὐτοκινήτων. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις εἰσαγωγῆς πρώτων ὑλῶν οἱ δασμοὶ ἐξαλείφονται παντελῶς, ἢ μειώνονται σημαντικῶς. Οἱ δασμοὶ εἶναι πλεόν ἐλαστικοὶ δι' ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα δὲν παράγονται εἰς τὴν χώραν. Οὕτως, ἐνῶ ὁ συνήθης εἰσαγωγικὸς δασμὸς διὰ μηχανὰς εἶναι 22,5%, διὰ μηχανὰς μὴ παραγομένας εἰς Καναδὰν οὗτος ἐλαττοῦται εἰς 7,5%.

Ἡ χώρα ἐφαρμόζει δασμούς anti dumping.

Διὰ τὴν εὐχερεστέραν λειτουργίαν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν καὶ διὰ τὴν πληρεστέραν ἐνημέρωσιν τῶν ἐνδιαφερομένων τὸ Customs and Excise Division παρέχει πληροφορίας εἰς ὅλα τὰ τελωνεῖα τῆς χώρας σχετικῶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δασμολογίου.

3. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Τὸ πλεόν ἐνθαρρυντικὸν κίνητρον διὰ τοὺς ἐξαγωγεῖς εἶναι τὸ μειωμένον δασμολόγιον, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζουν ὠρισμένα εἰσάγουσαι χώραι. Αἱ χώραι αὗται εἶναι αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὴν Κοινοπολιτείαν, ἔχουν δὲ συμβληθῆ μετὰ τοῦ Καναδᾶ.

Οἱ δασμοὶ οἱ ὁποῖοι εἰσепράχθησαν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν πρώτων ὑλῶν, ἀποδίδονται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐτοίμων προϊόντων.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Καναδᾶ προσφέρει ἀφθονίαν χρηματοδοτικῶν διευκολύνσεων διὰ τὴν εὐρρυθμὸν λειτουργίαν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς χώρας. Οὕτω, βραχυπρόθεσμα δάνεια διαρκείας 12 μηνῶν παρέχονται ἀπὸ τὰς ναυτιλιακὰς τραπέζας. Μεσοπρόθεσμα δάνεια 1—5 ἐτῶν παρὰ τῆς Export Corporation of Canada καὶ μακροπρόθεσμα 5—15 ἐτῶν παρὰ τοῦ Export Finance Division. Συνήθως χρηματοδοτεῖται τὸ 60—85% τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν.

4. *Ἄμεσοι ἐπιχορηγήσεις.* Ἐκάστη ἐπιχείρησις ἢ βιομηχανία λαμβάνει συνήθως ἀποζημιώσιν κατὰ 150% τῶν δαπανῶν τὰς ὁποίας ἐπραγματοποίησε δι' ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας.
5. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως.* Ἡ κυβέρνησις παρέχει σημαντικὸν ἀριθμὸν κινήτρων εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας, οἱ ὁποῖοι ἐπενδύουν εἰς ὑπαναπτύκτους περιοχάς, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, οὕτως ὥστε νὰ ἀναπτυχθοῦν αὗται καὶ νὰ αὐξηθοῦν αἱ ἐξαγωγαί. Τὰ κυριώτερα κίνητρα εἶναι ἡ ἀπαλλαγὴ φόρων καὶ ἡ μείωσις τῶν δασμῶν. Ἡ χώρα ἔχει χωρισθῆ εἰς 35 ζώνας ἀναπτύξεως, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἀπολαμβάνει ἰδίων προνομίων. Τὰ παρεχόμενα κίνητρα εἶναι τὰ ἑξῆς :

Αί νέαι βιομηχανίαι, αἱ ὁποῖαι ἰδρύνονται εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχὰς διὰ τὰ νὰ πραγματοποιοῦν ἄδηλα ἀποθεματικά, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐφαρμόζουν ἐπιταχυνόμενον συντελεστὴν ἀποσβέσεων, δυνάμενον κατὰ καιροὺς νὰ φθάσῃ εἰς τὸ 50% τῆς εὐθείας μεθόδου.

Δύνανται νὰ ἐφαρμόσουν ἐπιταχυνόμενον συντελεστὴν ἀποσβέσεων διὰ τὰ κτίρια, δυνάμενον νὰ φθάσῃ ἕως τὸ 20% τῆς εὐθείας μεθόδου.

Ἐπαλλαγὴ τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος διὰ 3 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν βιομηχανιῶν.

Αἱ νέαι βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀσχολοῦνται μὲ δραστηριότητας, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπῆρχον προηγουμένως εἰς Καναδᾶν, δύνανται νὰ τύχουν ἰδιαιτέρας μεταχειρίσεως, ἀρκεῖ νὰ ἔχουν ἐν πρόγραμμα λειτουργίας. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο ἐγκρίνεται καὶ συμπληρώνεται ἀπὸ τὸ Incentive Administration division, Area Development Agency, Department of Industry τῆς Ottawa.

Ἐν ἰδιαιτέρως προσελκυστικὸν κίνητρον εἶναι ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς μίαν νέαν ἐπιχείρησιν νὰ ἀποσβέσῃ τὰ μηχανήματα καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς εἰς 2 ἔτη. Τὸ κίνητρον τοῦτο ὁμως εἶναι προσωρινόν.

Τὰ περισσότερα κίνητρα παρέχονται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Quebec μὲ τὸν σκοπὸν νὰ προσελκύσουν ἐπενδύσεις. Ἐνταῦθα εἰς ὠρισμένης περιοχᾶς φόρος εἰσοδήματος δὲν ὑφίσταται διὰ τὰς νέας ἐπιχειρήσεις ἐπὶ 3—5 ἔτη. Ἐπίσης ὁ συντελεστὴς ἀποσβέσεως τῶν ἐγκαταστάσεων εἶναι ἀρκετὰ μεγάλος, ὥστε νὰ δικαιολογῇ τὴν πραγματοποίησιν ἀδήλων ἀποθεματικῶν.

Ἡ Quebec's General Investment Corp. παρέχει ἐγγυήσεις διὰ τὰ δάνεια τὰ ὁποῖα συνάπτουν αἱ νέαι βιομηχανίαι ἢ ἀγοράζει ἢ ἰδία δι' ἴδιον λογαριασμὸν μετοχὰς καὶ ὁμολογίας μὲ τὸν σκοπὸν τὴν ὑποβοήθησιν τῆς συγκεντρώσεως τῶν κεφαλαίων. Ἐπίσης ἔχει συμβληθῆ μὲ τὰς ἐταιρείας αὐτοκινήτων Renault καὶ Peugeot τῆς Γαλλίας, προκειμένου αὗται νὰ δημιουργήσουν βιομηχανίας εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχὴν. Παρομοίᾳ πολιτικῇ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν περιοχὴν Ontario. Ἡ Ontario Development Agency (O.D.A.) χρηματοδοτεῖ τὰς νέας βιομηχανίας, καὶ παρέχει ἐγγυήσεις πρὸς τοὺς δανειστάς.

Ἡ περιοχὴ τῆς Nova Scotia καθὼς καὶ ἄλλαι ἐπαρχίαι ἔχουν δημιουργήσει ἐκπαιδευτικὰ κέντρα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργατῶν. Ἡ Nova Scotia's Industrial Estates Ltd., μίᾳ ἡμιαυτόνομος ἐπαρχιακῇ ὑπηρεσίᾳ, χρηματοδοτεῖ τὸ 100% τῶν νέων κτιρίων καὶ γαιῶν καὶ τὸ 60% τοῦ κόστους τῶν νέων ἐγκαταστάσεων διὰ 10 ἔτη ἢ ἐνοικιάζει κτίρια πρὸς τοὺς νέους ἐπενδυτάς.

Ἡ New Brunswicks Development Corporation ἀγοράζει ἐδάφη, ἀνεγείρει κτίρια καὶ διαφόρους βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ μεταβιβάζει εἰς ἰδιώτας ἐπιχειρηματίας.

6. *Προσέλκυσις ξένων κεφαλαίων.* Οί ξένοι κεφαλαιοῦχοι, οἱ ὁποῖοι ἐπενδύουν εἰς τὸν Καναδᾶν χαρακτηρίζονται ὡς «Non - Resident - Owned Investment Corporation», καὶ ὑπόκεινται εἰς ἰδίαν φορολογικὴν μεταχείρισιν.

Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ξένοι βιομηχανία δύνανται νὰ ἐφαρμόσουν συντελεστὴν ἀποσβέσεως 50%, οὕτως ὥστε παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις νὰ πραγματοποιήσουν ἄδηλα ἀποθεματικά.

7. *Παρατηρήσεις.* Ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἔντασις τῶν κινήτρων, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, δὲν εἶναι σημαντικὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας, τὰς εὐκαιρίας ἀναπτύξεως καὶ τὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Τοῦτο ἴσως νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ διοικητικὸν σύστημα καὶ εἰς τὰ συγκρουόμενα πολλὰκις συμφέροντα μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν, δοθέντος ὅτι εἶναι δύσκολος ἡ ἐφαρμογὴ ἐνιαίας οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Παρὰ ταῦτα τὸ ἐπίπεδον ἀναπτύξεως τοῦ Καναδᾶ εἶναι ἄρκετὰ ὑψηλόν, δοθέντος ὅτι τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν ὑπερβαίνει τὰ 2.100 δολλ. Ἀμερικῆς. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ὑπῆρξεν ἱκανοποιητικὸς, δοθέντος ὅτι κατὰ τὴν περίοδον 1950 ἕως 1960 οὗτος ἐκυμαίνετο περίξ τοῦ 4,1% καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960 ἕως 1964 περίξ τοῦ 4,7%. Αἱ διαρθρωτικαὶ μεταβολαὶ περαιτέρω εἰς τὴν προέλευσιν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ὑποδεικνύουν ταχεῖαν πρόοδον. Οὕτως, ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας ἐμειώθη ἀπὸ 13% τὸ 1951 εἰς 6% τὸ 1964, ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας ἐσημείωσεν ἑλαφρὰν κάμψιν, ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τῆς τριτογενοῦς παραγωγῆς καὶ ἰδίως τῶν προσωπικῶν ὑπηρεσιῶν ηὐξήθη κατὰ 8%. Τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον εἶναι ἐνεργητικόν, ἐνῶ ὁ δείκτης τῆς καθαρᾶς μεταποιητικῆς παραγωγῆς μὲ βάσιν τὸ 1958 = 100 ἀνήρχετο κατὰ τὸ ἔτος 1965 εἰς 155. Ἐξ ἄλλου, αἱ συνολικαὶ ἐτήσια ἐπενδύσεις εἰς τὴν βιομηχανίαν σχεδὸν ἐδιπλασιάσθησαν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1953 καὶ 1964, ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τούτων παρέμεινε σταθερά. Ὅλα αὐτὰ μαρτυροῦν ὅτι αἱ ἐπιτεύξεις πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἐπραγματοποιήθησαν ὑπὸ καθεστῶς περιορισμένου ἀριθμοῦ καὶ χαμηλῆς ἐντάσεως κινήτρων καὶ ὅτι συνεπῶς αἱ προωθητικαὶ δυνάμεις τῆς οἰκονομίας δὲν εἶχον ἀφειρηθῆναι τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων.

Ἀξιοσημείωτον τυγχάνει τὸ γεγονός καθ' ὃ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1953 καὶ 1964 ἡ συμμετοχὴ τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων ηὐξήθη ἀπὸ 24% εἰς 28,6% καὶ ὅτι ἡ χρηματοδότησις τῶν ἐπενδύσεων δι' ἀποταμιεύσεως τῶν ἐταιρειῶν, ἐκπεφρασμένη εἰς ποσοστὸν τῆς συνολικῆς ἀποταμιεύσεως, ἐμειώθη μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1950 καὶ 1964 ἀπὸ 37% εἰς 28%. Τοῦτο ὑποδηλοῖ μεγαλυτέραν δραστηριότητα τοῦ δημοσίου τομέως, χωρὶς βεβαίως νὰ μειοῦται ἡ σημασία τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως, ὁ ὁποῖος, παρὰ τὴν ἔλλειψιν ἀξιολόγων κινήτρων, συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν διαπιστωμένων ἀποτελεσμάτων.

δ. Πόρτο-Ρίκο

Ἡ χώρα εἶχε τὸ 1966 2,7 ἑκατομ. κατοίκους. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὑπερβαίνει τὰ 960 δολλ. Τὸ Πόρτο-Ρίκο θεωρεῖται ὡς ἓν ἀπὸ τὰ πλέον ἀσφαλῆ κράτη τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς δι' ἐπένδυσιν κεφαλαίων εἰς ὠρισμένης βιομηχανίας. Τὸ καταστατικὸν τῆς Κοινοπολιτείας τῆς νήσου δίδει εἰς τὴν χώραν μίαν μοναδικὴν συγγένειαν μὲ τὰς Η.Π.Α. Εἶναι αὐτοδιοίκητος εἰς τὰ ἐσωτερικὰ θέματα, δέχεται δὲ πολλὰς ὁμοσπονδιακὰς ὑπηρεσίας καὶ ὠφέλη ἐκ τῶν Η.Π.Α. Πολιτικοὶ κίνδυνοι καὶ ἀπαλλοτριώσεις δὲν ὑφίστανται. Νόμισμα τῆς χώρας εἶναι τὸ δολλάριον τῶν Η.Π.Α. καὶ αἱ τράπεζαι τοῦ Πόρτο-Ρίκο εἶναι μέλη τῆς U.S. Federal Deposit Insurance Corp. Δὲν ὑπάρχουν φραγμοὶ διὰ τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀγαθῶν καὶ τοῦ χρήματος μεταξὺ τῶν Η.Π.Α. καὶ τοῦ Πόρτο-Ρίκο. Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας ἔχει ἀναπτυχθῆ ῥαγδαίως κατὰ τὰ 10–15 τελευταῖα ἔτη, ἀναμένεται δὲ ὅτι ἡ ἀνάπτυξις θὰ εἶναι ταχύτερα μετὰ τὴν προσπάθειαν δι' ἐπένδυσιν κεφαλαίων εἰς βαρεῖας κυρίως βιομηχανίας.

Τὰ παρεχόμενα κίνητρα εἶναι τὰ κάτωθι :

1. **Φορολογικὰ κίνητρα.** Τὸ μεγαλύτερον κίνητρον τοῦ Πόρτο-Ρίκο εἶναι ὅτι ἡ χώρα ἐφαρμόζει εἰς τὰς βιομηχανίας τὸν Industrial Incentive Act τοῦ 1963, ὁ ὁποῖος ἐπεκτείνει τὰ ἀρχικὰ ὠφέλη προγενεστέρου νόμου. Οὕτως, ὁ νόμος παρέχει σειρὰν φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν. Αἱ ἀπαλλαγαι αὗται δύνανται νὰ ἀφοροῦν ιδιώτας, ἐπιχειρήσεις ἢ ἐταιρείας, αἱ ὁποῖαι συμμετέχουν εἰς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι παράγουν προϊόντα, τὰ ὁποῖα δὲν παρήγοντο εἰς τὴν χώραν πρὶν ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1947, εἰς βιομηχανίας αἱ ὁποῖαι παράγουν ἓν προϊόν ἐκ τῶν 34, τὰ ὁποῖα ἀναγράφονται εἰς ὠρισμένον κατάλογον (σιγαρέττα, καταναλωτικὰ ἀγαθὰ, ἀνταλλακτικὰ ποδηλάτων κλπ.) καὶ εἰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἡ χορήγησις τῶν φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι πραγματοποιοῦν νέας ἐπενδύσεις ἀξίας 1 ἑκατ. δολλαρίων, ὅταν αἱ ἀρχικαὶ ἐγκαταστάσεις ἦσαν ἀξίας τουλάχιστον 2,5 ἑκατ. δολλαρίων καὶ ἡ νέα αὕτη ἐπένδυσις προάγει τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου.

Αἱ ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι κρίνονται ὡς συγκεντροῦσαι τὰ προνόμια τῆς φορολογικῆς εὐνοίας, δυνατὸν νὰ τύχουν μιᾶς φορολογικῆς ἀπαλλαγῆς διὰ 10, 12 ἢ 17 ἔτη, ἐξαρτωμένῃ ἐκ τοῦ τόπου ἐγκαταστάσεώς των. Ἡ φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ δυνατὸν νὰ περιλαμβάνῃ 100% περικοπὴν τοῦ φόρου εἰσοδήματος, τοῦ φόρου ἀκινήτων, τῶν ἐξόδων ἀδείας ἰδρύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, φόρου κύκλου ἐργασιῶν, καὶ ἄλλων δημοτικῶν φόρων.

Ἡ ὑπεραξία τῶν κεφαλαίων ἢ διαπιστουμένη κατὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν ἐγκαταστάσεων ἐξαιρεῖται τῆς φορολογίας, ἂν ἡ ἐπιχέρησις ὑπῆ-

γετο εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν φορολογικῶς ἀπαλλακτέων καὶ ἂν ἡ ἐκποίησης ἔλαβε χώραν κατὰ τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον ἴσχυεν ἡ φορολογικὴ ἀπαλλαγή.

Αἱ ζημίαι τῆς παρουσίας χρήσεως δύνανται νὰ ἐπιβαρύνουν τὰς 5 ἐπομένους χρήσεις. Ἡ ἀποκτωμένη ὑπεραξία τοῦ κεφαλαίου φορολογεῖται ὡς τὸ κανονικὸν εἰσόδημα.

2. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν ἡ κυβέρνησις ἐθέσπισε σύστημα φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν τῶν βιομηχανιῶν, αἱ ὁποῖαι παράγουν ἐξαγωγίμα ἀγαθὰ. Αἱ φορολογικαὶ αὗται ἀπαλλαγαὶ διαρκοῦν 10 ἔτη.

Τὸ 1962 πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου ἐδημιουργήθη ἡ Ἐλευθέρη Ζώνη τῆς Mayaguez. Ἐκτοτε λειτουργεῖ ἐπιτυχῶς, χρησιμεύει δὲ ὡς βιομηχανικὴ βάση, ἐφοδιάζουσα τὰς Η.Π.Α. καὶ λοιπὰς ἀγορὰς μὲ προϊόντα τῆς νήσου. Εἰς τὴν ζώνην ταύτην ἔχουν ἀνεγερθῆ γενικαὶ ἀποθήκαι προκειμένου νὰ ἀποθηκεύωνται προϊόντα ἐλευθέρως. Ἡ ζώνη ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀποτελεῖ μέγα ἐμπορικὸν κέντρον, κατέστη καὶ βιομηχανικὸν κέντρον ἐξ αἰτίας τῶν διευκολύνσεων τοῦ λιμένος καὶ τῆς παρουσίας εἰδικευμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ. Αἱ κυριώτεροι βιομηχανίαι ἰδρυθεῖσαι ἐνταῦθα εἶναι βιομηχανίαι ἠλεκτρικῶν εἰδῶν, ὑφαντικαί, χημικαί, φαρμακευτικαί, ἐνδυμάτων, παιγνιδίων, ἐπεξεργασίας μετάλλου κ. ἄ. Αἱ πρῶται ὕλαι τῶν ὡς ἄνω βιομηχανιῶν εἰσάγονται ἐλευθέρως. Ἐπίσης τὰ εἰσαγόμενα μηχανήματα καὶ λοιπὰ ἐφόδια τῶν ὡς ἄνω βιομηχανιῶν εἰσάγονται ἐλευθέρως εἰς τὴν ἐν λόγω ζώνην.

Κατὰ τὸ 1964 ἐχορηγήθη 10ετῆς φορολογικὴ ἀπαλλαγή εἰς τὰ κέρδη τῶν βιομηχανιῶν τὰ πραγματοποιούμενα ἐξ ἐξαγωγῶν πρὸς διαφόρους χώρας ἐκτὸς τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

3. *Προστασία τῶν τιμῶν καὶ ἐνίσχυσις ἀγορᾶς.* Εἰς περιορισμένους ἀριθμὸς προϊόντων ἐλέγχεται διὰ τὸ ὕψος τῶν τιμῶν του. Ταῦτα κυρίως εἶναι, ἡ ὄρυζα, ἡ ζάκχαρις, ὁ καφές, ὁ ἄρτος, τὸ γάλα, τὸ ἄλας, ἡ βενζίνη καὶ τὸ τσιμέντο. Διὰ τὰ ὑπόλοιπα προϊόντα ὑπάρχει ἐλευθέρη διαμόρφωσις τιμῶν κατὰ παράλληλον τρόπον μὲ τὸν σχηματισμὸν τῶν τιμῶν εἰς τὰς Η.Π.Α.
4. *Τόκοι - ἐπιτόκια. Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι παρέχουν βραχυπροθέσμους πιστώσεις, ἀκολουθοῦσαι τοὺς ὅρους καὶ τὰ ἐπιτόκια τῶν τραπεζῶν τῶν Η.Π.Α. Μεσοπρόθεσμα καὶ μακροπρόθεσμα δάνεια παρέχει κυρίως ἡ Government Development Bank (G.D.B.). Αὕτη παρέχει δάνεια εἰς νέας βιομηχανίας χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἐγγύησις ἄλλης βιομηχανίας. Τὸ ἐπιτόκιον εἶναι 5⁰/₁₀₀ ὅταν ἡ βιομηχανία ἐγκαθίσταται εἰς τὴν ζώνην φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν διαρκείας 17 ἐτῶν, 5,5⁰/₁₀₀ ὅταν ἐγκαθίσταται εἰς ζώνην 12 ἐτῶν καὶ 6⁰/₁₀₀ ὅταν ἐγκαθίσταται εἰς ζώνην 10 ἐτῶν. Παρέχονται δάνεια τριῶν κατηγοριῶν. Πρῶτον δάνεια ἀναπτύ-

ξεως και δάνεια στεγαστικά δια 15—30 έτη, καλύπτοντα τὸ 70% τῆς ἀξίας τῶν ἐγκαταστάσεων ἢ κτιρίων. Δεύτερον, δάνεια δια τὴν προμήθειαν μηχανῶν καὶ λοιπῶν ἐφοδίων δια 5 έτη, καλύπτοντα τὸ 50% τῆς ἐκτιμωμένης ἀξίας τῶν μηχανῶν καὶ τρίτον μικτὰ δάνεια.

Ἡ Puerto Rican Industrial Development Co (PRIDCO) ἐφοδιάζει τὰς βιομηχανίας με κεφάλαια δια μεσοπροθέσμων καὶ μακροπροθέσμων δανείων, καλυπτόντων τὸ 75%—90% τῆς ἀξίας τῶν ἐγκαταστάσεων. Ἐπίσης κατασκευάζει κτίρια ἐργοστασίων, τὰ ὁποῖα ἐνοικιάζονται εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας ἢ πωλοῦνται με μακροπροθέσμους ὄρους ἐξοφλήσεως.

5. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζώναι.* Ἡ νῆσος ἔχει διαιρεθῆ εἰς 7 ζώνας («High Industrial Development Zones»). Αἱ βιομηχανίαι αἱ ὁποῖαι ἰδρύονται εἰς τὰς ἐν λόγω ζώνας ἐπιτυγχάνουν φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς δια 10 έτη. Ἐπίσης ὑπάρχουν 10 ζώναι ὑπὸ ἀνάπτυξιν. Αἱ βιομηχανίαι αἱ ἰδρυόμεναι ἐνταῦθα ἐπιτυγχάνουν φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς δια 17 έτη.

6. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Ἡ πολιτικὴ τῆς χώρας δια τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων ὑπῆρξεν ἀρίστη. Ἡ Economic Development Administration (E.D.A.) ἐργάζεται ἐνεργῶς δια τὴν προσέλκυσιν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων κεφαλαίων. Κατὰ τὸ 1964 ἐδημιουργήθησαν 287 βιομηχανικαὶ ἐγκαταστάσεις, ἀξίας 40 ἐκ. δολλαρίων ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 177 εἶχον ξένους ἰδιοκτήτας. Ἐσχάτως λαμβάνεται μέριμνα δια τὴν ἴδρυσιν ὑπὸ ἀλλοδαπῶν, χημικῶν καὶ πετροχημικῶν βιομηχανιῶν. Τὸ ποσὸν τῶν ἐπενδύσεων εἰς πετροχημικὰς βιομηχανίας ἔχει ἀνέλθει εἰς 600 ἐκ. δολλάρια.

Προκειμένου νὰ δημιουργηθῆ μία βιομηχανία εἶναι ἀδιάφορον ἂν ὁ διευθύνων σύμβουλος εἶναι ἡμεδαπὸς ἢ ἀλλοδαπὸς, ἢ ἂν αἱ συνεδριάσεις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου λαμβάνουν χώραν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἢ εἰς τὴν νῆσον. Δὲν ὑπάρχουν περιορισμοὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέγεθος τοῦ ἀποθεματικοῦ τῶν ἐταιρειῶν, τὸν ἀριθμὸν μετοχῶν, τὴν ἀναλογίαν τῶν μερισμάτων, καὶ τὸν χρόνον ἐξαγορᾶς. Ἡ πλειονότης τῶν ξένων ἐταιρειῶν εἶναι ἀμερικανικῆς καταγωγῆς, ἰσχύουν δὲ κανονισμοὶ λειτουργίας τῶν ἐταιρειῶν τῶν Η.Π.Α.

7. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὴν προηγούμενην σύντομον ἐπισκόπησιν, καὶ βάσει τῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα κατέστη δυνατὸν νὰ συγκεντρωθοῦν, προκύπτει ὅτι τὰ παρεχόμενα κίνητρα δὲν εἶναι πολλὰ εἰς ἕκτασιν καὶ ἀξιόλογα εἰς ἔντασιν. Παρὰ ταῦτα ἡ οικονομία τοῦ Πόρτο-ΡΙκο ἐσημείωσε σημαντικὴν πρόοδον, δοθέντος ὅτι τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὑπερέβαινε κατὰ τὸ έτος 1964 τὰ 960 δολλάρια. Ἐξ ἄλλου, ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχωρίου προϊόντος, ἐκπεφρασμένου εἰς τιμὰς συντελεστῶν παραγωγῆς κατὰ τὴν περίοδον 1950—1960 ἀνῆρχετο εἰς 6,8% καὶ κατὰ

τὴν περίοδον 1960—1964 ἀνῆρχετο εἰς 9,7% . Ἀξιόλογοι μεταβολαὶ ἐσημειώθησαν εἰς τὴν διάρθρωσιν τῆς προελεύσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Οὕτως, ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας ἐμειώθη ἀπὸ 23% τὸ 1950, εἰς 8% τὸ 1964, ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας ἠῤῥξήθη ἀπὸ 19% εἰς 26% . Σημειοῦται περαιτέρω ὅτι αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ἠῤῥξήθησαν ἀπὸ 15% τῆς ἀκαθαρίστου ἐθνικῆς δαπάνης τὸ ἔτος 1950, εἰς 26% τὸ 1964. Αἱ διαρθρωτικαὶ καὶ αὐξητικαὶ αὐταὶ μεταβολαὶ εἶναι χαρακτηριστικαὶ τῆς ἐπιτευχθείσης προόδου πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐκβιομηχανίσεως. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ ἐπιτευχθεῖσα πρόοδος δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀσκηθείσης πολιτικῆς τῶν κινήτρων, ἡ συμβολὴ τῆς ὁποίας δέον νὰ θεωρῆται περιορισμένης σημασίας. Σημαντικὸν ρόλον ἐν προκειμένῳ ἔπαιξεν ἡ παρουσία τῶν Η.Π.Α., τῶν ὁποίων τὸ Πόρτο-Ρίκο ἀποτελεῖ διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν προέκτασιν. Διαπιστοῦται συνεπῶς, ὅτι οἱ προωθητικοὶ παράγοντες τῆς Πορτορικανῆς οἰκονομίας δὲν πρέπει νὰ ἐντοπισθοῦν εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων, ἀλλὰ εἰς τὸ σύστημα τῶν οἰκονομικο - κοινωνικο - πολιτικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ὑπεισέρχονται εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἀναπτύξεως, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἐπίδρασις τῆς οἰκονομίας τῶν Η.Π.Α.

ε. Ἰαπωνία

Ἡ Ἰαπωνία εἶναι χώρα μὲ πληθυσμὸν 99.000.000 κατοίκων περίπου, μὲ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὑπερβαῖνον τὰ 700 δολλάρια, μὲ πολιτικὴν κατάστασιν σταθερὰν καὶ οἰκονομίαν προσανατολισμένην κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ. Παρὰ ταῦτα ἡ παρέμβασις τοῦ κράτους εἰς τὴν ρύθμισιν πολλῶν οἰκονομικῶν καὶ συναλλακτικῶν σχέσεων, ὡς εἶναι τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, αἱ τιμαὶ, αἱ ἐπενδύσεις κλπ. δὲν εἶναι μικρᾶς σημασίας. Ὑφίσταται ἡ κρατικὴ ἐπιχειρήσις εἰς ὠρισμένους τομεῖς. Ὑπάρχει ἡ τάσις ὑποστηρίξεως τῆς μεγάλης ἐπιχειρηματικῆς μονάδος. Ὑφίσταται ὅμως ἀντιμονοπωλιακὸς νόμος, ὁ ὁποῖος ἀπαγορεύει τοὺς ἀδικαιολογήτους περιορισμοὺς τῆς παραγωγῆς, τῶν πωλήσεων, τῶν τιμῶν, τῆς τεχνολογικῆς προόδου κλπ. Εἰς τὸ πλαίσιον αὐτὸ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία παίζει πρωταρχικὸν ρόλον διὰ τὴν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Τὰ παρεχόμενα πρὸς τὴν ἐπιχειρηματικὴν πρωτοβουλίαν κίνητρα εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. **Φορολογικὰ κίνητρα.** Αἱ Ἰαπωνικαὶ ἐπιχειρήσεις ὑπόκεινται βασικῶς εἰς τριῶν εἰδῶν φόρους, ἧτοι : τὸν ἐθνικὸν φόρον, τὸν φόρον ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τοὺς τοπικοὺς δημοτικοὺς φόρους. Οἱ φόροι οὗτοι κλιμακοῦνται ἀναλόγως τοῦ ὕψους τῶν κερδῶν. Ὑπάρχει, ἐν τούτοις, ἡ τάσις τροποποιήσεως τοῦ ἰσχύοντος φορολογικοῦ συστήματος, εἰς τὸν ὅσον ὥστε νὰ δημιουργηθοῦν κίνητρα διὰ τὰς Ἰαπωνικὰς ἐπιχειρήσεις, νὰ βασίζωνται μᾶλλον εἰς μετοχικὸν κεφάλαιον παρὰ εἰς κεφάλαιον προ-

ερχόμενον από δανεισμόν και να περιορισθούν συνήθεις φορολογικά συγχύσεις. Το Ιαπωνικόν φορολογικόν σύστημα επιτρέπει την μεταφοράν τῶν ζημιῶν εἰς πέντε μελλοντικά ἔτη και εἰς ἓν ἔτος τοῦ παρελθόντος. Μία ἐπιχείρησις, ἡ ὁποία παράγει χάλυβα, πετροχημικά προϊόντα, ἠλεκτρονικά ἀγαθὰ, αὐτοκίνητα, ἀεροπλάνα ἢ ἐξαρτήματα μηχανῶν, δύναται νὰ ἀποσβέσῃ τὸ ἓν τρίτον ἐνὸς ἐξειδικευμένου μηχανήματος ἐπὶ πλέον τῆς κανονικῆς ἀποσβέσεως κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ νέου τούτου στοιχείου τοῦ ἐνεργητικοῦ. Ἡ ἀρχικὴ αὕτη παραχώρησις χορηγεῖται ἐπίσης εἰς ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι κάμνουν ἐπενδύσεις δι' ἔρευναν ἢ δι' εἰσαγωγὴν νέων τεχνολογικῶν μεθόδων. Παρέχεται περαιτέρω, εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις, μία ἐξαιρέσις ἀπὸ τὸν ἐθνικὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ προερχομένου ἀπὸ βιομηχανικὰς ἢ μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι παράγουν ὠρισμένα προϊόντα, καθοριζόμενα δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Ἡ ἐξαιρέσις δὲν δύναται νὰ εἶναι μεγαλυτέρα τοῦ 40% τοῦ κόστους τοῦ ἀποσβεσίμου ἐνεργητικοῦ τοῦ χρησιμοποιηθέντος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν.

2. *Δασμοί.* Ἐφ' ὅσον χαλαροῦνται οἱ ποσοστικοὶ περιορισμοὶ δημιουργοῦνται ἀναπροσαρμογαὶ τῶν δασμῶν μὲ σκοπὸν τὴν προστασίαν ὠρισμένων βιομηχανιῶν. Ἐν τῷ συνόλῳ των οἱ δασμοὶ εἶναι μέτριοι. Δὲν ὑπάρχουν σχεδὸν δασμοὶ ἐπὶ τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ νέων κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν. Οἱ δασμοὶ δύνανται νὰ αὐξηθοῦν διὰ ἀγαθὰ χωρῶν, αἱ ὁποῖα αὐξάνουν τοὺς δασμούς των.

3. *Ἐλεγχος εἰσαγωγῶν.* Ἡ κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀρνηθῇ τὴν χορήγησιν ἀδειῶν εἰσαγωγῆς κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ, μηχανημάτων, πρώτων ὑλῶν καὶ προσωπικοῦ, εἰς τὰς περιπτώσεις τὰς ὁποίας αὕτη κρίνει ἀναγκαίαν. Οἱ εἰσαγωγεῖς δεόν νὰ προκαταβάλλουν εἰς μίαν τράπεζαν ἓν ποσοστὸν τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, κυμαινόμενον μεταξὺ 5–35%. Τὰ ὑψηλὰ ποσοστὰ ἀναφέρονται εἰς καταναλωτικὰ κυρίως ἀγαθὰ καὶ εἰς μὴ καταναλωτικὰ παραγόμενα ὁμῶς εἰς Ἰαπωνίαν.

Ὅρισμένα προϊόντα περιεχόμενα εἰς εἰδικὸν πῖνακα ὑπόκεινται εἰς ποσοτικούς περιορισμούς. Διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐν λόγῳ προϊόντων ὁ εἰσαγωγεὺς δεόν νὰ τύχη ἀδείας εἰσαγωγῆς ἀπὸ τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν. Ἡ ἀδεια χορηγεῖται ἐφ' ὅσον αἱ εἰσαγόμεναι ποσότητες δὲν ὑπερβαίνουν τὸ καθορισθὲν ὄριον.

4. *Ἐλεγχος συναλλάγματος.* Ὅλαι αἱ εἰσαγωγαὶ ὑπόκεινται εἰς τὸν μηχανισμόν ἐκδόσεως ἀδείας καὶ εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς κατανομῆς τοῦ συναλλάγματος. Οὕτως, ὠρισμένοι κατηγορεῖται ἀγαθῶν δύνανται νὰ ἀγορασθοῦν μέχρι ποσοτήτων, τὰς ὁποίας ἐπιτρέπει ἢ διαθέσιμος ποσότης συναλλάγματος, ἡ ὁποία καθορίζεται ἐκ τῶν προτέρων. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς ποσότητος αὐτῆς τοῦ συναλλάγματος, τὸ προϊόν δὲν δύ-

ναται πλέον νά εισαχθῆ κατά τήν διάρκειαν τῆς συγκεκριμένης περιόδου.

5. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Διὰ τήν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξαγωγῶν χορηγοῦνται εἰδικά φορολογικά κίνητρα εἰς βιομηχανικά καί ἐμπορικάς ἐπιχειρήσεις. Οὕτως, ἐπιτρέπεται μείωσις ἀπό τὸ συνολικὸν φορολογητέον εἰσόδημα ἐξ 1% τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων ἀπὸ τὰς ἐξαγωγὰς διὰ τὰς ἐμπορικάς ἐπιχειρήσεις καί 5% ἀπὸ τὰς ἐξαγωγὰς κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Ἡ Ἰαπωνικὴ Τράπεζα Ἐξαγωγῶν - Εἰσαγωγῶν χορηγεῖ δάνεια μακρᾶς προθεσμίας εἰς ξένας κυβερνήσεις ἢ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπιθυμοῦν νά ἀγοράσουν ἰαπωνικά βιομηχανικά προϊόντα. Ἡ Τράπεζα αὐτὴ ἀσφαλίζει τὰς ἐξαγωγὰς μέχρι ποσοστοῦ ἀνερχομένου εἰς 80% τῶν πωληθέντων ἀγαθῶν μὲ ποσοστὸν 0,48% ἕως 1%, καλύπτει δὲ ὄλους σχεδὸν τοὺς κινδύνους. Τὰ ἐπιτόκια χρηματοδοτήσεως τῶν παραγωγῶν εἶναι κατώτερα τῶν συνήθων, κυμαινόμενα περίξ τοῦ 2,55%.
- Εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ' ἐδόθησαν καί ἄλλα κίνητρα προωθήσεως ἐξαγωγῶν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν.
6. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Ἐπιχειρήσεις ὑπὸ ἰαπωνικὸν ἔλεγχον δύνανται νά λάβουν δάνεια μακρᾶς προθεσμίας ἀπὸ τὴν Τράπεζαν Ἰαπωνικῆς Ἀναπτύξεως ἢ δωρεὰν κεφάλαια ἀπὸ τὴν Ἰαπωνικὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν παραγωγήν βασικῶν προϊόντων, ζωτικῶν διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας. Ὡρισμένα βασικά βιομηχανία, ὡς εἶναι αἱ βιομηχανία πετροχημικῶν προϊόντων, χαλυβουργία κλπ. δύνανται νά λάβουν εἰδικὴν βοήθειαν διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς καί τὴν μείωσιν τοῦ κόστους, εἰς τρόπον ὥστε νά ἀντιμετωπίζουσι τὸν ξένον ἀνταγωνισμόν. Αἱ δύο ἄλλαι βασικαὶ πηγαὶ χρηματοδοτήσεως εἶναι ἡ Ἰαπωνικὴ βιομηχανικὴ Τράπεζα καί ἡ Τράπεζα Μακροχρονίων Πιστώσεων.
- Ἡ Κρατικὴ Ἰαπωνικὴ Τράπεζα Ἀναπτύξεως χορηγεῖ δάνεια καλύπτοντα μέχρι τὸ 50% τοῦ κόστους τοῦ ἔργου διὰ περίοδον 15 ἐτῶν πρὸς νέας βιομηχανίας, ἰδίως βιομηχανίας παραγωγῆς ἑνεργείας, νέων μετάλλων, πρὸς ἐξαγωγικὰς βιομηχανίας κλπ.
7. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως.* Ἐργοστάσια τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐγκατασταθῆ εἰς τὸ Τόκιο ἀπολαμβάνουσι εἰδικῶν κινήτρων προκειμένου νά μετακινηθοῦν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς 10 προκαθορισθείσας πόλεις. Τὰ κίνητρα αὐτὰ εἶναι : Χαμηλὸν κόστος τῆς γῆς, ἀνερχόμενον εἰς $\frac{1}{3}$ τῆς κανονικῆς τιμῆς. Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ χορηγοῦν φορολογικὴν μείωσιν ἐπὶ τῶν στοιχείων τοῦ παγίου ἐνεργητικοῦ, ἀνερχομένην εἰς 90% διὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη. Ἐπιχειρήσεις ἀπομακρυνόμεναι ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ Τόκιο δὲν καταβάλλουσι φόρους ἐπὶ κερδῶν τὰ ὁποῖα ἀποκτοῦν ἀπὸ τὴν πώλησιν οἰκοπέδων εἰς Τόκιο.
8. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Ἡ ἴδρυσις ξένων ἐπιχειρήσεων ἐπιτρέπεται κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Ἰαπωνικῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει ἢ ἐπιστροφή τῶν κεφαλαίων καί τῶν κερδῶν εἶναι

έλευθέρα. Ἡ ἔγκρισις ὁμως τῆς εἰσαγωγῆς κεφαλαίων γίνεται ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὸ προϊόν ἢ ἡ τεχνικὴ τῆς παραγωγῆς εἶναι νέα διὰ τὴν χώραν, τὸ δὲ προϊόν δέον νὰ συντελῆ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς συναλλαγματικῆς θέσεως τῆς Ἰαπωνίας. Εἰς περίπτωσιν συνεργασίας μετὰ τὸ ἐγχώριον κεφάλαιον τὸ ὑψηλότερον ἐπιτρεπτόμενον ποσοστὸν ξένου κεφαλαίου ἀνέρχεται εἰς 50^ο%. Ἡ τυπικὴ ἔγκρισις τῆς αἰτήσεως εἶναι δυνατόν νὰ παρέχη τὸ δικαίωμα συνεχοῦς ἐγγυήσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν ἐμβασμάτων ἐκ κερδῶν εἰς ξένον νόμισμα. Ἡ ἐπιστροφή τῶν ἀρχικῶν κεφαλαίων δύναται νὰ ἐπιτραπῆ μετὰ πάροδον διετίας ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως. Ἡ χορήγησις ἀδειῶν εὐρεσιτεχνίας καὶ τεχνολογικῆς γνώσεως εἰς ξένας ἐπιχειρήσεις ἔχει σημειώσῃ ἀξιολόγους βελτιώσεις ἀπὸ τοῦ 1959 καὶ ἐντεῦθεν. Τὰ ποσοστὰ συμμετοχῆς καὶ ἡ διάρκεια τῶν ἐγγυήσεων ἠϋξήθησαν σημαντικῶς. Ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς κυβερνητικῆς ἐγκρίσεως ἐμειώθη εἰς τὸ $\frac{1}{3}$. Δὲν ὑπάρχουν περιορισμοὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν ἢ τὸ ποσοστὸν τῶν ἀλλοδαπῶν διοικητικῶν ἢ ἐπιστημονικῶν στελεχῶν τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατόν ν' ἀπασχοληθοῦν. Ἀξιολόγοι βελτιώσεις ἔχουν ἐπέλθει εἰς τὴν προστασίαν τῶν ξένων προνομίων εὐρεσιτεχνίας καὶ ἐμπορικῶν σημάτων καὶ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ δικαιοῦχου ἀπὸ τὴν περαιτέρω ὑποκλοπὴν τούτων. Σημειοῦται πάντως ὅτι ὁ μηχανισμὸς τῆς προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων εἶναι, διὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἀδειῶν καὶ διαδικασιῶν, ταυτοχρόνως καὶ προστατευτικὸς τῆς ἐγχωρίου βιομηχανικῆς δραστηριότητος. Ἐὰν μάλιστα μία ξένη ἐπιχειρήσις ἰδρύσῃ ἐταιρείαν τύπου «YEN» δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμβάσματα ἐκ κερδῶν ἢ νὰ ἐπαναπατρίσῃ τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον.

9. *Παρατηρήσεις.* Ἐὰν καὶ αἱ συγκεντρωθεῖσαι πληροφορίες εἶναι περιορισμέναι, ἐν τούτοις, ἐμφάνεται ὅτι ἡ πολιτικὴ κινήτρων εἰς τὴν Ἰαπωνίαν δὲν εἶναι μεγάλῃ εἰς ἕκτασιν ἢ ἔντασιν. Ἡ Ἰαπωνία ἀποτελεῖ σήμερον μίαν βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένην χώραν, ἡ ὁποία εἶναι ἐξωπλισμένη μετὰ πάγιον κεφάλαιον, μετὰ τεχνικὰς γνώσεις καὶ ἰκανότητα ἀνθρωπίνου παραγόντος, ὥστε νὰ δύναται νὰ παράγῃ πάσης φύσεως βιομηχανικὰ προϊόντα διεθνῶς ἀνταγωνιστικά, καὶ μετὰ μεγάλας προοπτικὰς περαιτέρω ἀναπτύξεως. Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαπενταετίαν ἰδίως ἡ σημειωθεῖσα πρόοδος ἦτο ἀξιόλογος. Ὁ μέσος ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος ἀνῆρχετο κατὰ τὴν περίοδον 1953 – 1960 εἰς 9,1 % καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960 – 1964 εἰς 10,8 %. Ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας εἰς τὴν προέλευσιν τούτου ἐμειώθη ἀπὸ 26 % τὸ ἔτος 1950, εἰς 13 % τὸ ἔτος 1964, καὶ αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν τὸ 17^ο % τῆς ἀκαθαρίστου ἐθνικῆς δαπάνης τὸ ἔτος 1950, κατὰ τὸ ἔτος 1964 ἐκάλυπτον τὸ 34^ο % ταύτης. Ὁ δείκτης τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς μετὰ βάσιν τὸ 1958 = 100 ἀνῆλθεν εἰς 267 τὸ ἔτος 1965. Τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον, ἐξ ἄλλου, τὰ περισσότερα ἔτη εἶναι ἐνεργητικόν. Ὅλη αὕτη,

ή πρόοδος έπετεύχθη με περιορισμένον καθεστώς κινήτρων. Ἀξιοσημείωτον τυγχάνει τὸ γεγονός καθ' ὃ ἡ συμμετοχὴ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου ἐπὶ τοῦ συνόλου ἐμφανίζει αὐξητικὴν τάσιν. Οὕτω, τὸ ἔτος 1953 αὐται ἐκάλυπτον τὸ 61,2% τοῦ συνόλου, ἐνῶ τὸ 1964 τὸ 67,5%. Τοῦτο ὑποδηλοῖ ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ ἐπενδυτικὴ δραστηριότης ἐκινήθη με ἐντονον ρυθμὸν διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν διαπιστωμένων ἀποτελεσμάτων παρὰ τὴν περιορισμένην ἔκτασιν καὶ ἔντασιν τοῦ καθεστώτος τῶν κινήτρων. Βεβαίως, ἡ Ἰαπωνία εἶχεν ἀνεκάθεν ἰσχυρὸν προστατευτικὸν σύστημα ἐναντι τῶν ξένων ἀνταγωνιστῶν χωρὶς ὁμῶς νὰ ἀποκλείη καὶ τὰς εἰσαγωγάς, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐκέντριζον τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιχειρηματικὴν δραστηριότητα καὶ ἐπινοητικότητα. Ἡ ἐκβιομηχάνισις συνεπῶς τῆς Ἰαπωνίας δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὅτι ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων, ἀλλὰ τοῦ γενικωτέρου πολιτικο-οικονομικο-κοινωνικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῶν ἄλλων παραγόντων, οἱ ὁποῖοι ἐπηρεάζουν τὴν πορείαν τῆς οἰκονομίας καὶ οἱ ὁποῖοι καθορίζουν τὸ ὕψος καὶ τὸν ρυθμὸν μεταβολῆς τοῦ συνολικοῦ καὶ τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος.

στ. Ἰνδία

Ἡ Ἰνδία εἶναι χώρα με πληθυσμὸν ὑπερβαίνοντα τὰ 483 ἑκατομ. κατοίκους. Τὸ μέσον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τοῦ πληθυσμοῦ τούτου κυμαίνεται περίξ τῶν 80 δολλαρίων κατ' ἔτος.

Ὁ συστηματικὸς ἔλεγχος τῆς οἰκονομίας, ἡ ἐντονος κρατικὴ παρέμβασις, ὁ προγραμματισμὸς καὶ ἡ κρατικὴ ἐποπτεία τῆς παραγωγῆς, τῆς διανομῆς, τῶν τιμῶν, τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τῶν ἐπενδύσεων εἶναι τὰ βασικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ἰνδικῆς κρατικῆς πολιτικῆς εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα. Ὁ ρόλος τοῦ δημοσίου διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ προγράμματος εἶναι ἀποφασιστικὸς. Ἐνα μέρος τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος, ὡς εἶναι ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια, ἡ βιομηχανία τοῦ χάλυβος, ἡ βαρεῖα βιομηχανία μηχανῶν, ἡ μεταλλεία, τὸ πετρέλαιον, ἡ ἀεροναυπηγικὴ, ὁ ἠλεκτρισμὸς κλπ. ἀνήκει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ κράτους. Μία ἄλλη κατηγορία δραστηριοτήτων, ὡς εἶναι ἡ βιομηχανία ἀλουμινίου, ἀντιβιοτικῶν, λιπασμάτων, συνθετικοῦ ἐλαστικοῦ κλπ. ἀνήκει εἰς τὴν κοινὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἰδιωτῶν καὶ τοῦ κράτους. Ἐνα μεγάλο τμῆμα, τέλος, τῆς Ἰνδικῆς μεταποιητικῆς δραστηριότητος ἀνήκει εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἰδιωτῶν. Ἐπιτρέπεται, ἐν τούτοις, εἰς τὸ ξένον κεφάλαιον νὰ συμμετέχη εἰς τὴν κρατικὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἐπικρατεῖ ἡ τάσις διὰ τὴν αὐξοῦσαν προώθησιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Εἰς τὸ θεσμολογικὸν αὐτὸ καθεστὼς τοῦ ἐντόνου παρεμβατικοῦ προγραμματισμοῦ ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρηματικῆς πρωτοβουλίας ἀφ' ἑτέρου, τοποθετεῖται ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως εἰς τὴν Ἰνδίαν.

1. *Φορολογικά κίνητρα.* Ἡ φορολογία γενικῶς εἶναι ἄρκετὰ ὑψηλή. Παρά ταῦτα ὑπάρχουν ὠρισμένα κίνητρα τὰ κυριώτερα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ἑξῆς :

Αἱ ζημίαι τῆς παρούσης χρήσεως δύνανται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὰς 8 ἐπομένας χρήσεις.

Μία ἀξιόλογος φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ εἶναι ἡ καλουμένη ἀπαλλαγὴ ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν ἀφαίρεσιν ἐκ τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος τοῦ 20 % τῆς ἀξίας τῶν νέων ἐγκαταστάσεων.

Αἱ νεοῖδρουμεναι βιομηχανίαι ἀπαλλάσσονται κατὰ 20 % τοῦ φόρου εἰσοδήματος. Ἐπίσης τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα μεταχειρισμένα μηχανήματα τυγχάνουν τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω μεταχειρίσεως.

Συνήθως ἐπιτρέπονται ἀποσβέσεις 120 % τῶν νέων ἐγκαταστάσεων. Οὕτω, παρέχεται μία σημαντικὴ ἔμμεσος ἐνίσχυσις τῶν ἐπιχειρηματιῶν. Ἀλλὰ τὸ 75 % τῆς ἐπιτυχανομένης ἀποταμιεύσεως, ἕνεκα τῆς περιστολῆς τοῦ φόρου καὶ ἠϋξημένου ποσοστοῦ ἀποσβέσεων, δεόν νὰ ἀποτελέσῃ ἀποθεματικὸν διὰ νέας ἐπενδύσεις, εἰς διάστημα 8 ἐτῶν.

Ἀξιόλογον κίνητρον εἶναι ἡ χορηγουμένη φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ ἐπὶ 5 ἔτη διὰ νεοῖδρουμενὰς βιομηχανίας ἢ βιομηχανίας αἱ ὁποῖαι ἀναλαμβάνουν νὰ ἐπεκτείνουν τὰς ἤδη ὑπαρχούσας ἐγκαταστάσεις.

2. *Ἐλεγχος εἰσαγωγῶν.* Ἐν αὐστηρῶς ἐλεγχόμενον σύστημα ἐμποδίζει τὴν εἰσαγωγὴν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα παράγονται εἰς τὴν Ἰνδίαν. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὄλαι αἱ εἰσαγωγαὶ διὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν χρειάζονται ἄδειαν εἰσαγωγῆς.

3. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Διὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἐξαγωγῶν ὠρισμένων βιομηχανικῶν προϊόντων, παρέχονται εἰδικὰ εὐνοϊκὰ τιμολόγια μεταφορῶν διὰ τῶν σιδηροδρόμων καὶ πλοίων.

Βιομηχανίαι αἱ ὁποῖαι ἀναλαμβάνουν τὴν κατασκευὴν ἐξαγωγίμων ἀγαθῶν, ἀπαλλάσσονται πολλῶν δασμῶν, καθὼς καὶ φόρων ἐσωτερικῆς καταναλώσεως διὰ τὴν εὐχερεστέραν ἐπανεξαγωγὴν τῶν εἰσαχθέντων πρώτων ὑλῶν καὶ ἤδη ἐτοίμων προϊόντων.

Παρέχονται πιστώσεις διὰ τὰ ἐξαγώγιμα προϊόντα ἀφοῦ ἐγγυηθοῦν ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐμπορικοῦ οἴκου καὶ ἀσφαλισθοῦν παρὰ τοῦ «Ἐξαγωγικοῦ — Πιστωτικοῦ καὶ Ἀσφαλιστικοῦ Ὄργανισμοῦ». Ἀσφαλιστήρια συμβόλαια ἐκδίδονται, ἔναντι πολλῶν κινδύνων, καλύπτοντα τὸ 80—85 % τῆς ἀξίας τῶν ζημιῶν.

4. *Ἀμεσοὶ ἐπιχορηγήσεις.* Τὸ κράτος διὰ τὴν προσέλκυσιν ξένων εἰδικῶν καὶ ἰδίᾳ τεχνικῶν παρέχει εἰς αὐτοὺς ὡς ἐν ἐπὶ πλέον μίσθιον, ὠρισμένας παροχάς, ὡς δωρεὰν οἰκίας, ὑπηρέτας, αὐτοκίνητον, καὶ ἐπίδομα καυσίμων καὶ ταξιδίου. Ἐπίσης τοὺς ἀπαλλάσσει τοῦ φόρου προσωπικοῦ εἰσοδήματος διὰ 3 ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφίξεώς των.

5. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Εἰς ἄλλα σημεία μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ

μνημονεύσωμεν περιπτώσεις πιστωτικής πολιτικής κινήτρων ανάπτυξεως. Αναφέρεται και ἐν προκειμένῳ ὅτι αἱ βασικαὶ πηγαὶ μακροχρόνιου χρηματοδοτήσεως εἶναι ἡ Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως καὶ Ἐπενδύσεων (ICICI), ἡ Τράπεζα Χρηματοδοτήσεως (IFC) καὶ ἡ Τράπεζα Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως. Αἱ ἀνωτέρω Τράπεζαι χορηγοῦν μακροπρόθεσμα δάνεια μὲ εὐνοϊκοὺς ὄρους, ἀναλαμβάνουν ἐγγυήσεις πιστώσεων, ἀγοράζουν μετοχὰς καὶ ὁμολογίας κλπ.

6. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως.* Διὰ τὴν ἀποκέντρωσιν τῶν βιομηχανιῶν ἀπὸ τὰς πόλεις ἢ κυβέρνησις τῶν Ἰνδιῶν παρέχει πολλὰ κίνητρα εἰς τὰς βιομηχανίας τὰς ἐγκατεστημένας εἰς ἐπαρχιακὰς περιοχὰς, καὶ εἰς τὰς βιομηχανίας τὰς ἐγκατεστημένας ἔξω ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῆς πυκνοκατοικημένης Βομβάης. Οὕτω, παρέχει ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν εἰς χαμηλὴν τιμὴν, προωθεῖ τὰς πωλήσεις τῶν προϊόντων τῶν βιομηχανιῶν αὐτῶν, παρέχει σημαντικὸν ποσοστὸν ἀπαλλαγῆς τοῦ φόρου καταναλώσεως, συνεισφέρει διὰ τὴν μείωσιν τοῦ κόστους ἐκπαιδεύσεως ἐργατῶν, παρέχει οἰκίας διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ ἐγγυᾶται εἰς τὰς τραπέζας διὰ τὴν χορήγησιν δανείων πρὸς τοὺς ἐπιχειρηματίας.

Ἐξ ἄλλου, αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ ἄλλων ἐπαρχιῶν, φροντίζουν διὰ τὴν χορήγησιν γαιῶν ὑπὸ εὐνοϊκοὺς ὄρους, παρέχουσι ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν ὑπὸ ἐντελῶς εἰδικοὺς ὄρους, παρέχουσι μακροπρόθεσμα δάνεια, φροντίζουν δὲ διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐγκρίσεων τῶν διαφόρων ἀδειῶν τῶν βιομηχανιῶν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Αἱ περισσότεροι ἐπαρχίαι διαθέτουσι Τραπεζὰς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, αἱ ὅποια παρέχουσι μεσοπρόθεσμα καὶ μακροπρόθεσμα δάνεια πρὸς τοὺς βιομηχάνους. Ἐπίσης πολλαὶ ἐπαρχίαι χορηγοῦσι καταστήματα διὰ τὴν στέγασιν ἐργατῶν καὶ κτίρια διὰ τὴν ἐγκατάστασιν βιομηχανιῶν.

7. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Τὰ ἐμβάσματα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ δικαιώματα ξένων ἑταιριῶν εἰς τὴν Ἰνδιαν ἀπαλλάσσονται τῶν κανονικῶν φόρων κατὰ 50%.

Τὰ κέρδη τῶν ξένων ἑταιριῶν, τὰ δικαιώματα δι' ἐκμετάλλευσιν ξένης φήρμας, αἱ πληρωμαὶ δι' ἀμοιβὰς τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐμβάζονται ἐλευθέρως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν χωρὶς κανένα περιορισμὸν.

Ὁ ἐπαναπατρισμὸς τῶν ξένων κεφαλαίων γίνεται ἐλευθέρως ἐὰν ἡ ξένη χώρα εἶναι εἰς τὴν περιοχὴν τῆς στερλίνας. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ ἰσχύη καὶ δι' οἰανδήποτε χώραν, ἂν αἱ ἐπενδύσεις ἐγίναν ἀπὸ τὸ 1950 καὶ ἐντεῦθεν.

Μετὰ τῶν Η.Π.Α. καὶ τῆς Δυτικῆς Γερμανίας ἔχει ὑπογραφή συμφωνία κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ Ἰνδία ἐγγυᾶται τὴν μετατρεψιμότητα τοῦ Ἰνδικοῦ νομίσματος εἰς ἄλλοδαπὸν νόμισμα.

Τὸ εἰσόδημα τῶν ἄλλοδαπῶν ἑταιριῶν τυγχάνει μιᾶς φορολογικῆς ἐκπτώσεως, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ γενικὴ φορολογία εἶναι ὑψηλὴ καὶ

ή εφαρμογή του νόμου αύστηρά. Ούτως, ό φόρος επί των μερισμάτων των ξένων έταιρειών είναι 25%, εάν δε αί έταιρεία είναι πρωταρχικής σπουδαιότητας διά την βιομηχανίαν, τό ποσοστόν δύναται νά κατέλθη εις 15%.

Οί εισπραττόμενοι τόκοι παρά ξένων κεφαλαιούχων, διά δάνεια πρὸς τήν ήμεδαπήν, τά όποια χρησιμοποιοῦνται διά τήν άγοράν κεφαλαιουχικῶν άγαθῶν άπαλλάσσονται του φόρου.

Εϊδική φορολογική μεταχείρισις ύπάρχει διά τās άλλοδαπās έπιχειρήσεις κατόπιν ύπογραφεισῶν συμφωνιῶν μετά των χωρῶν: Η.Π.Α., Δυτικῆς Γερμανίας, Νορβηγίας, Ίαπωνίας, Πακιστάν, Σουηδίας, Δανίας, Γαλλίας και Ήνωμένου Βασιλείου.

Εϊς πολλὰς ξένας έπιχειρήσεις, αί όποια προκρίνονται ειδικῶς, ή κυβέρνησις παρέχει εύρείας φορολογικὰς έκπτώσεις διά τὰ 5 πρώτα έτη τῆς λειτουργίας των.

8. *Παρατηρήσεις.* Η Ίνδία άσκει έντονον παρεμβατικήν πολιτικήν και ή δραστηριότης του δημοσίου τομέως είναι μεγάλη. Τουτο προκύπτει από διατυπώσεις του προγράμματος οικονομικής άναπτύξεως τῆς Ίνδίας. Παρά ταύτα ό ιδιωτικός τομέυς, καθ' ό μέτρον έχει τήν δυνατότητα παραγωγικῆς και έπενδυτικῆς δραστηριότητος ένισχύεται με ώρισμένα κίνητρα. Ούτω, παρέχονται φορολογικὰ διευκολύνσεις, έλέγχονται αί εισαγωγαι, ένισχύονται αί έξαγωγαι, καταβάλλεται προσπάθεια βιομηχανικῆς άποκεντρώσεως και έχουν ληφθῆ μέτρα διά τήν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων. Βεβαίως, ή μεγάλη εύθύνη έχει αναληφθῆ από τον δημόσιον τομέα, ό όποιος έκτελεϊ και τὰ μεγάλα έργα έπενδύσεων. Οϊαδήποτε καθυστέρησις εις τον ιδιωτικόν τομέα άναπληροῦται από τον δημόσιον, ή συμμετοχή του όπολου βαινει συνεχῶς αύξουσα (1). Η σημασία συνεπῶς των κινήτρων εις τήν χώραν αύτην δεν είναι μεγάλη.

Η έκτίμησις τῆς άποτελεσματικότητος τῆς άσκηθείσης πολιτικῆς κινήτρων είναι δυσχερῆς διά δύο λόγους. Πρῶτον, διότι ό ρόλος του Κράτους εις τήν άνάληψιν έπενδυτικῶν δραστηριοτήτων είναι σημαντικός. Τουτο προκύπτει έκ του γεγονότος, καθ' ό ή συμμετοχή των δημοσίων έπενδύσεων είναι μεγάλη και βαινει συνεχῶς αύξουσα. Ένδεικτικῶς αναφέρεται ότι συμφώνως πρὸς στοιχεϊα των Ήνωμένων Έθνῶν αί δημόσιαι έπενδύσεις κατά τὰ έτη 1950—1951 άπετέλουν τό 31% του συνόλου, ένῶ κατά τὰ έτη 1957—1958 τὰ 50% τούτων. Δεύτερον, διότι αί έπιτεύξεις πρὸς τήν κατεύθυνσιν τῆς οικονομικῆς άναπτύξεως και τῆς έκβιομηχανίσεως δεν είναι αξιόλογοι. Ένδεικτικῶς αναφέρεται ότι τό κατά κεφαλήν εισόδημα κατά τό έτος 1963 άνήρχετο εις 78 δολάρια και ότι ό ρυθμός αύξήσεως του άκαθαρίστου έγχωρίου προϊόντος

1) Όρα π. χ. Government of India, Planning Commission, Third Five Year Plan, A Broad Outline, June 1960, σελ. 1.

κατά την περίοδον 1950—1960 ἀνήρχετο εἰς 3,7%, ἐνῶ κατὰ τὴν περίοδον 1960—1963 εἰς 3,1%. Μεγάλαι διαρθρωτικαὶ μεταβολαὶ περαιτέρω πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐκβιομηχανίσεως δὲν ἐπραγματοποιήθησαν, ἀφοῦ ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας εἰς τὴν κατὰ κλάδους προέλευσιν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ἀπὸ 16% τὸ 1950 ἀνῆλθεν εἰς 19% τὸ ἔτος 1963. Ἡ ἔκτασις τῆς ἐιδικῆς συμβολῆς τῶν κινήτρων εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀνωτέρω ἀποτελεσμάτων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαπιστωθῇ. Ἀφοῦ ὅμως ἡ ἔντασις καὶ ἡ ἔκτασις τούτων εἶναι μικρὰ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ συνολικὰ ἀποτελέσματα τῆς προσπάθειάς διὰ τὴν ἐκβιομηχάνισιν καὶ τὴν οικονομικὴν ἀνάπτυξιν δὲν ὑπῆρξαν μεγάλα, τότε καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν θεσπισθεισῶν προνομιῶν καὶ εὐνοιῶν δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ἀξιόλογος.

ζ. Ἰσραήλ

Τὸ Ἰσραήλ μὲ πληθυσμὸν 2,6 ἑκατομ. κατοίκους, μὲ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἀνώτερον τῶν 1000 δολλαρίων, μὲ ἐξειδικευμένον ἐργατικὸν δυναμικόν, μὲ σχετικὴν ἐσωτερικὴν σταθερότητα, ἀποτελεῖ μίαν γοργῶς ἀναπτυσσομένην οἰκονομίαν. Ὁ προοδευτικὸς προσανατολισμὸς τοῦ παρελθόντος φαίνεται νὰ ἐξασθενῇ πρὸς ὄφελος τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς ἐλευθέρως ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος. Παρὰ ταῦτα ὁ ρόλος τοῦ κράτους ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι σημαντικὸς εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως γενικῶς, εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς μακροχρονίου χρηματοδοτήσεως, εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς πίστεως, τὸν ἔλεγχον τοῦ ξένου συναλλάγματος καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν τιμῶν. Κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ἐπιτρέπονται αἱ συμφωνίαι μεταξὺ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ περιορίζουσαι τὸν ἐλεύθερον ἀνταγωνισμόν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὑπάρξεως μονοπωλίου ὑφίσταται ἔλεγχος τῆς παραγωγῆς, τῆς ποιότητος, καὶ τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος.

Ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων εἰς τὸ Ἰσραήλ τοποθετεῖται εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ κρατικοῦ ἐλέγχου ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς ἀποθνηκοποιήσεως καὶ τῆς ἐνισχυομένης ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἀφ' ἑτέρου καὶ ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ταχεῖαν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ τὴν κάλυψιν τοῦ ἔλλειμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς χώρας. Τὰ παρεχόμενα κίνητρα εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. **Φορολογικὰ κίνητρα.** Προκειμένου νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ζήτησις ὑπάρχει τάσις περικοπῆς τῶν φόρων καὶ ἰδίως ὁ φόρος τοῦ προσωπικοῦ εἰσοδήματος τῶν μεσαίων τάξεων, ἃν καὶ τοῦτο προσκρούη εἰς τὴν ἀντιπληθωριστικὴν πολιτικὴν. Φόρος κεφαλαίου δὲν ὑφίσταται. Παρὰ ταῦτα ἡ φορολογία εἶναι ὑψηλὴ. Μὲ τὰς χώρας, Η.Π.Α., Ἡνωμένον Βασίλειον, Σουηδίαν, Γαλλίαν καὶ Γερμανίαν, κατόπιν ἰδιαιτέρων συμφωνιῶν, ἰσχύει ἰδίᾳ φορολογικὴ κλίμαξ διὰ ἐπιχειρήσεις ἀνηκούσας εἰς ἰδιώτας τῶν

χωρών αὐτῶν. Φορολογικὰ κίνητρα εἰδικώτερον εἶναι τὰ ἑξῆς : Περιορισμὸς τοῦ φόρου τῶν ἀνωλύμων ἑταιρειῶν, βάσει ὠρισμένων προϋποθέσεων κατὰ 28% , διὰ 5 ἔτη, ἀρχῆς γενομένης ἐκ τοῦ πρώτου ἔτους πραγματοποιήσεως τῶν φορολογητέων κερδῶν. Ἡ μεταχείρισις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἰσχύη πέραν τῶν 10 ἐτῶν μετὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς ἑταιρείας. Ἐξαιρέσεις κατὰ 25% , ἐκ τῶν κανονικῶν κρατήσεων τῶν μερισμάτων καὶ τοκομεριδίων, ὅταν οἱ κομιστὰι τῶν μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν εἶναι ἀλλοδαποί.

Ἐπιτρέπεται μεγαλύτερον ποσοστὸν ἀποσβέσεως, περισσότερον τοῦ διπλασίου τοῦ κανονικοῦ ρυθμοῦ ἀποσβέσεως, διὰ τὰ πρῶτα 5 ἔτη λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐὰν δὲ μία ἐγκατάστασις ἐργάζεται συνεχῶς, τὸ ποσοστὸν ἀποσβέσεως δύναται νὰ ἀνέλθῃ εἰς 250% . Ἐπιτρέπονται ἀκόμη μεγαλύτεραι ἀποσβέσεις ἐὰν μία ἐπιχειρήσις λειτουργῇ ὑπὸ εἰδικῆς συνθήκας. Μείωσις τῆς ἀξίας τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν συνεπείᾳ τεχνολογικῶν ἐξελίξεων ἢ ἄλλων λόγων δύναται νὰ καλυφθῇ ἀπὸ ὑπεραξίαν ἄλλων κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως καὶ εἰς περίοδον ὀκτῶ ἐτῶν. Τοῦτο ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς φορολογίας τῆς ὑπεραξίας τοῦ ὑπερτιμήματος κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐπὶ ἐπιχειρήσεων ἐγκατεστημένων ἐπὶ ἐθνικῶν περιουσιῶν γίνονται φορολογικαὶ ἐκπτώσεις, κατὰ 25% , τοῦ κανονικοῦ φόρου, διὰ χρόνον 10 ἐτῶν. Ἐπίσης προκειμένου περὶ περιφερειακῶν περιουσιῶν ὑπολογίζεται φόρος ἐπὶ μειωμένης φορολογικῆς βάσεως διὰ χρόνον 5 ἐτῶν.

Ἄναβολὴ διὰ 5 ἔτη τῆς πληρωμῆς τελῶν ἐγγραφῆς τῆς ἑταιρείας καὶ τῆς πληρωμῆς ἐξόδων μεταγραφῆς γαιῶν παρὰ τῶν οἰκείων συμβολαιογραφείων.

Μερικὴ ἢ ὀλικὴ ἐξαιρέσις τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἑταιρειῶν ἐλεγχομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ Ἰσραήλ.

Ὁ προσωπικὸς φόρος ἐπὶ εἰσοδημάτων ἀλλοδαπῶν τεχνικῶν δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ 25% , τοῦ συνολικοῦ φόρου διὰ διάστημα 5 ἐτῶν.

2. **Δασμοί.** Ἀπαλλαγὴ ἐκ τῶν δασμῶν ὄλων τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν βιομηχανιῶν. Ἐξαιρέσεις τοῦ ὡς ἄνω προνομίου γίνεται ὅταν εἰσάγονται αὐτοκίνητα ἐπιβατικά καὶ εἶδη ὀργανώσεως γραφείων. Αὐτόματος παροχὴ ἀδειῶν διὰ τὴν εἰσαγωγὴν οἰκοδομικῶν ὑλικῶν, μηχανῶν καὶ λοιπῶν ἀναγκαιούντων ἐφοδίων διὰ τὴν λειτουργίαν μιᾶς βιομηχανίας καὶ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν πρῶτων ὑλῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὴν παραγωγὴν ἀγαθῶν μὴ παραγομένων εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπαλλαγὴ εἰσαγωγικῶν δασμῶν τῶν εἰσαγομένων ἐφεδρικῶν τμημάτων τῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων.

Γενικῶς εἰς τὸ Ἰσραήλ ὑπάρχει τάσις περιορισμοῦ τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν. Πάντως δασμοὶ ὑφίστανται καὶ εἰς ὠρισμένα εἶδη πολυ-

τελείας. Οί δασμοί αὐτοί εἶναι ὑψηλοί. Ἐπίσης δασμοί τίθενται προκειμένου νὰ προστατευθοῦν αἱ νεοῖδρυνόμεναι ἔξαγωγικαὶ κυρίως βιομηχαναί.

3. *Ἐλεγχος εισαγωγῶν.* Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἰσραήλ συχνὰ ἀποδέχεται αἰτήματα τῶν παραγωγῶν ὅπως μὴ ἐπιτραπῆ ἡ ἔκδοσις ἀδειῶν εἰσαγωγῆς ἀγαθῶν, τῶν ὁποίων αἱ τιμαὶ εἶναι αἱ αὐταὶ μὲ τὰς τιμὰς τοῦ ἔσω-τετικοῦ.

4. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ ἀνταγωνισθῆ τὴν ξένην ἀγορὰν καὶ νὰ παραχθοῦν ἔξαγωγίμα προϊόντα, μεριμνᾷ διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἐμφύχου ὑλικοῦ. Πρὸς τοῦτο ἔχουν κληθῆ ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ εἰδικοί τεχνικοὶ σύμβουλοι προκειμένου νὰ ἐκπαιδεύσουν τοὺς τεχνικούς. Ἐπίσης τὸ κράτος ἰδρύει ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα διὰ τὴν εἰδίκευσιν τῶν ἐργατῶν.

Δασμοὶ οἱ ὁποῖοι εἰσπράττονται κατὰ τὴν εἰσαγωγήν πρῶτων ὑλῶν ἀγαθῶν προοριζομένων νὰ ἐξαχθοῦν ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐξαγωγήν τῶν ἀγαθῶν.

Ἡ κυβέρνησις ἀναλαμβάνει τὸ $\frac{1}{3}$ τῶν ἐξόδων τῶν γενομένων διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν (διαφημίσεις, ἔρευναι, δημοσιεύσεις εἰς τὸ ἔξωτερικόν). Ἐπίσης τὸ $\frac{1}{2}$ τῶν πραγματοποιηθεισῶν δαπανῶν, διὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν οἰκῶν εἰς τὰς διεθνεῖς ἐκθέσεις.

Τὸ κράτος παραχωρεῖ ἔξαγωγικὰ βραβεῖα καὶ φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς προκειμένου νὰ ἐπιτύχῃ ποιοτικὴν βελτίωσιν τῶν ἐξαγωγίμων προϊόντων.

Παρέχονται πιστώσεις εἰς τοὺς ἐξαγωγικούς οἴκους μὲ μειωμένον ἐπιτόκιον (4%) καθὼς καὶ μειωμένα δαπάναι ἐξαγωγῶν (δικαιώματα ἀποβάθρας κλπ.).

Ἡ χρηματοδότησις τῶν ἐξαγωγῶν γίνεται κυρίως παρὰ Τραπεζῶν ἐνισχυομένων διὰ δημοσίου χρήματος. Ἡ χρηματοδότησις γίνεται συνήθως ἔναντι φορτωτικῶν ἐγγράφων, καλύπτει δὲ τὰ 90% τῆς ἀξίας τούτων μὲ ἐπιτόκιον 6%. Ἐπίσης δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ ἐνέγγυος πίστωσις καλύπτουσα τὰ 80% τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν.

Αἱ ἐξαγωγαὶ δύναται νὰ ἀσφαλισθοῦν μὲ 0,6% ἐπιβάρυνσιν. Συνήθως τὰ ἀσφαλιστήρια συμβόλαια ἐκδίδονται διὰ διάρκειαν 6 μηνῶν, καλύπτοντα τὰ 85% τῆς ζημίας.

Διὰ τὰ περισσότερα ἐξαγόμενα εἶδη δὲν ἀπαιτεῖται ἄδεια ἐξαγωγῶν. Εἰς τὰς περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται τοῦτο γίνεται διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων.

5. *Ἰδρυσις κέντρων πληροφοριῶν.* Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἰσραήλ ἔχει ἐγκαταστήσει γραφεῖα ἐπενδύσεων καὶ πληροφοριῶν εἰς ἑννέα σπουδαιότερας πόλεις τῶν Η.Π.Α. διὰ τὴν προσέλκυσιν καὶ ἐνημέρωσιν τῶν ξένων κεφαλαιούχων.

6. *Ἄμεσοι ἐπιχορηγήσεις.* Τὸ κράτος προσφάτως ἀναλαμβάνει ἐν σημαντικὸν μέρος τοῦ βιομηχανικοῦ κόστους μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν βιομη-

χανικὴν ἀνάπτυξιν. Οὕτως, ἀναλαμβάνει τὴν ἐργατικὴν ἐκπαίδευσιν, τὴν στέγασιν τῶν ἐργαζομένων, τὴν πώλησιν ἢ ἐνοικίαςσιν ἐδαφῶν μὲ εὐνοϊκοὺς ὄρους, καθὼς καὶ τὴν ἰδρυσιν κτιρίων διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἐργοστασίων. Γίνονται εὐρείαι ἐπιχορηγήσεις πρὸς τοὺς ἐπιχειρηματίας διὰ τὴν κάλυψιν μέρους τοῦ κόστους τῆς ἐργατικῆς ἐκπαίδευσως. Τὸ κράτος ἐκτελεῖ διάφορα ἔργα ὑποδομῆς (μεταφοραί, ἠλεκτρισμός, τηλεπικοινωνίαι) διὰ τὴν μείωσιν τοῦ παγίου κόστους.

7. *Τόκοι - ἐπιτόκια.* Διὰ μακροπροθέσμους πιστώσεις τὸ κράτος χορηγεῖ δάνεια μὲ μέσον ἐπιτόκιον 8^ο%. Χορηγοῦνται ἐπίσης μακροπρόθεσμα δάνεια κρατικά μὲ ἐπιτόκιον 6,5 — 8^ο%. Ἐπὶ πλέον δίδεται ἐν ἀσφάλιστρον 2 — 3^ο% ἔναντι ἔνδεχομένης μεταβολῆς τοῦ δείκτου τοῦ καταναλωτοῦ πρὸς τὸν ὁποῖον εἶναι συσχετισμένα τὰ δάνεια. Παρέχονται εὐκόλως ἄδειαι διὰ τὴν ἔκδοσιν ὁμολογιακῶν δανείων παρὰ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν.

8. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Τὸ κράτος εἶναι ἡ σπουδαιότερα πηγὴ μακροπροθέσμων δανείων. Τὰ δάνεια χορηγοῦνται διὰ μέσου τῶν Τραπεζῶν. Αἱ Τράπεζαι χρηματοδοτοῦνται ἀφ' ἐνός μὲν ἐκ κουνδυλίων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῶν καταθέσεων τοῦ κοινοῦ. Ἐξοφλοῦνται μετὰ 6 — 8 ἔτη δυνάμενα ὁμως πολλάκις νὰ ἐξοφληθοῦν μετὰ 20 ἔτη. Περιορισμὸς εἰς τὸ 25^ο% διὰ πέντε ἔτη τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν τόκων τῶν ἰδιωτικῶν δανείων, τῶν ἐγκεκριμένων ἐπιχειρήσεων.

9. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Εἰδικὰ προνόμια, πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ ἐπενδύσεων προσφερομένων, παρέχονται εἰς τὰς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι ἀποφασίζουσι νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὰς 25 «ὑπὸ ἀνάπτυξιν καλουμένης περιοχᾶς τῆς χώρας». Οὕτως, ἰδρυομένης μιᾶς βιομηχανίας χαρακτηριζομένης ὡς ἐπιχειρήσεως «ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος» εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς παρέχονται πολλὰ καὶ ποικίλα ἄδειαι καὶ προνόμια, ὡς ἐλευθέρη εἰσαγωγή κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, συνθετικῶν ὑλῶν κλπ. Εὐνοοῦνται περισσότερο αἱ βιομηχανίαι παραγωγῆς ἐξαγωγίμων προϊόντων.

Τὸ κράτος χορηγεῖ περαιτέρω ἐτοιμοὺς βιομηχανικὰς ἐκτάσεις μὲ ὁδοὺς, ὕδρευσιν, ἠλεκτρισμόν, ἀποχευτικὸν σύστημα, κτίρια κλπ. Ἐπίσης παρέχει στέγασιν εἰς τεχνικὸν καὶ διοικητικὸν προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων ἐπὶ ἐνοικίῳ ἢ ἐκποιεῖ ταῦτα ἐπὶ πιστώσει. Αἱ ἐμπορικαὶ ἐνώσεις καὶ ἐργατικά συνδικάτα ἔχουσι συμφωνήσει ἀπὸ κοινοῦ νὰ παρέχουσι ἐργασίαν μὲ χαμηλὸν ἐργατικὸν μισθὸν καὶ οἱ παραγωγοὶ νὰ ἀπολαμβάνουσι μειωμένα ἐμπορικὰ κέρδη διὰ χρόνον 3 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῶν ἐπιχειρήσεων.

* Ἄλλα κίνητρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως εἶναι τὰ ἑξῆς :

Ἡ ἐνοικίασις γαιῶν μὲ ἐτήσια ἐνοικία 2^ο% ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐδάφους διὰ 7 ἔτη. Διὰ χρόνον πέραν τῶν 7 ἐτῶν τὸ ἐπιτόκιον εἶναι 4^ο%.

Ἡ κυβέρνησις ἀνὰ 7 ἔτη ἐπανεκτιμᾷ τὴν ἀξίαν τοῦ ἐδάφους.

Ἡ κυβέρνησις παρέχει πιστώσεις 100 % τοῦ κόστους τῶν κτιρίων διὰ 20 ἔτη μὲ ἐπιβάρυνσιν 5 % . Ἐπίσης παρέχει πιστώσεις διὰ τὸ 65 % τῆς ἀξίας προμηθείας τῶν μηχανημάτων καὶ ἐφοδίων διὰ 13 ἔτη μὲ ἐπιβάρυνσιν 6 % . Ἡ ἐξόφλησις τῶν δανείων δύναται τὰ ἀναβληθῆ διὰ 4 ἔτη.

Τὸ ποσοστὸν τῶν ἀποσβέσεων δύναται νὰ αὐξηθῆ κατὰ 25 % τοῦ κανονικοῦ ποσοστοῦ.

Μείωσις τοῦ φόρου τῶν ἀνωτύμων ἐταιρειῶν εἰς τὰ $\frac{2}{3}$ τοῦ φόρου τὸν ὅποιον πληρώνουν αἱ εἰς ἄλλας ζῶνας ἐγκατεστημένοι ἐπιχειρήσεις καὶ διὰ χρόνον 5 ἔτων.

Ἀπαλλαγή ἐπὶ 10ετίαν ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ ζημιῶν πολέμου.

- 10. Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.** Διὰ νὰ τύχη μία ἐπιχείρησις τῶν προνομίων τῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ ἐνθαρρύνσεως τῶν ἐπενδύσεων δεόν νὰ ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ κέντρου ἐπενδύσεων. Ἡ ἐγκρισὶς αὕτη παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ὅπως ἀπολαύη ἰδιαιτέρων προνομίων εἰς ζητήματα φορολογίας, ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος, τῶν ἀδειῶν εἰσαγωγῆς. Οὕτω, δὲν ὑπάρχουν περιορισμοί, οὔτε ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἀδεια προκειμένου νὰ ἐπενδυθοῦν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ξένα κεφάλαια.

Ἐνῶ διὰ τὴν ἴδρυσιν μιᾶς ἐταιρείας ἐσωτερικοῦ ἀπαιτοῦνται τέλη ἐγγραφῆς καὶ τέλη κεφαλαίου, διὰ τὴν ἴδρυσιν ἐταιρείας μὲ ξένα κεφάλαια ἀπαιτεῖται μόνον τέλος ἐγγραφῆς.

Τὰ κτηθέντα κέρδη ὑπὸ ξένης ἐταιρείας δύνανται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐὰν δὲν ὑπερβαίνουν τὸ 10% τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ κράτους. Ἡ παλιννόστησις τῶν ξένων ἐπενδεδυμένων κεφαλαίων εἶναι δυνατὴ, ἐὰν φυσικὰ αὐτὰ τὰ κεφάλαια κατὰ τὴν ἐπένδυσιν εἶχον ἐγκριθῆ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, μετὰ τρία ἔτη εἰς δύο δόσεις ἢ ὀλόκληρον τὸ ποσὸν μετὰ 5 ἔτη. Ἡ κυβέρνησις παρέχει ἐγγυήσεις διὰ τὴν μετατρεψιμότητα τῶν κεφαλαίων εἰς συνάλλαγμα. Ἡ μετατρεψιμότης θὰ γίνεταί εἰς τὴν τιμὴν ἡμέρας. Τόκοι καὶ μερίσματα ὁμολογιῶν ἢ μετοχῶν ἠγορασμένων παρὰ μὴ μονίμων κατοίκων τοῦ Ἰσραήλ, εἰς τὸ Χρηματιστήριον, δύνανται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικόν εἰς συνάλλαγμα. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὅταν ἐκποιοθῶν αἱ ὁμολογίαι.

Τὸ Κέντρον Ἐπενδύσεων ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐγκρίνη διαφόρους τῶν ἀνωτέρω ὁρους.

- 11. Παρατηρήσεις.** Ἡ ἐφαρμοζομένη πολιτικὴ τῶν κινήτρων εἰς τὸ Ἰσραήλ εἶναι ἔντονος, καλύπτει δὲ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ συγκεντρωθέντα στοιχεῖα χορηγοῦνται ἰσχυραὶ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαί, ὑπάρχει πολιτικὴ δασμῶν διευκολύνουσα τὴν ἀνάπτυξιν, ἐφαρμόζεται πολιτικὴ περιορισμῶν τῶν εἰσαγωγῶν, ἐνισχύονται αἱ ἐξαγωγαί, λειτουργοῦν γραφεῖα πληροφο-

ριών, δίδονται έπιχορηγήσεις προς τούς έπιχειρηματίας, εφαρμόζεται πολιτική χαμηλών έπιτοκίων και άκολουθείται πιστωτική πολιτική μακροπροθέσμων χορηγήσεων. Τά μέτρα περιφερειακής ανάπτυξεως είναι έντονα και παρέχονται μεγάλα προνόμια εις έπιχειρήσεις έξωτερικού αί όποια έπενδύουν εις τό Ίσραήλ.

Τά άποτελέσματα τής πολιτικής αύτης ύπήρξαν λίαν ίκανοποιητικά. Όλοι οί τομείς άνεπτύχθησαν με γοργόν ρυθμόν και έπετεύχθησαν άξιόλογα άποτελέσματα, εις όλους τούς κλάδους τής παραγωγικής δραστηριότητας. Τό κατά κεφαλήν εισόδημα άνήρχετο κατά τό έτος 1964 εις 1.084 δολλάρια. Τό άκαθάριστον έγχώριον προϊόν εις άγοραίας τιμάς ηύξάνετο κατά τήν περίοδον 1950—1960 κατά 11,1% έτησίως και κατά τήν περίοδον 1960—1964 κατά 10,8% έτησίως. Η συμμετοχή τής γεωργίας εις τήν προέλευσιν άκαθαρίστου έγχωρίου προϊόντος έμειώθη μεταξύ τών έτών 1953 και 1964 από 12% εις 10%, ένώ τής βιομηχανίας ηύξήθη από 25% εις 27%. Αί έπενδύσεις παγίου κεφαλαίου έκάλυπτον κατά τό έτος 1950 τό 29% τής άκαθαρίστου έθνικής δαπάνης και κατά τό έτος 1964 τό 31% ταύτης. Η βιομηχανική παραγωγή ηύξήθη από 100 τό έτος 1958 εις 239 τό έτος 1965. Βεβαίως, ή πρόοδος του Ίσραήλ δέν πρέπει νά θεωρηθῆ ότι όφείλεται άποκλειστικώς εις τήν άκολουθηθείσαν πολιτικήν τών κινήτρων. Αν και είναι δύσκολον νά σταθμισθῆ και νά ύπολογισθῆ ή άποτελεσματικότητα τούτων, έν τούτοις, ή συμβολή των δέν πρέπει νά θεωρηθῆ μικρᾶς σημασίας.

η. Τουρκία

Κατά τό έτος 1966, ή χώρα είχε 32,9 έκατομ.κατοίκους. Κατά τό έτος 1964 τό κατά κεφαλήν εισόδημα άνήρχετο εις 236 δολλάρια, προερχόμενον κατά ένα μεγάλο ποσοστόν από τόν γεωργικόν τομέα. Η βιομηχανία τής χώρας είναι συσσωρευμένη εις τρεις κυρίως πόλεις, τήν Κωνσταντινούπολιν, τό Ίζμिर και τά Άδανα. Αί μεγάλαι δόσεις έξωτερικής βοήθειάς έχουν έπιφορτίσει τήν χώραν με μίαν έτησίαν ύποχρέωσιν έξοφλήσεως τών δημοσίων χρεών. Έπειδή, έξ άλλου, τό έμπορικόν ισοζύγιον παρουσιάζει μόνιμον παθητικότητα, ή χώρα εύρίσκεται εις συνεχῆ συναλλαγματικήν στενότητα. Τό πενταετές πρόγραμμα 1963—67 προέβλεπε έτησίαν αύξησιν του έθνικού άκαθαρίστου προϊόντος κατά 7%, τό όποιον άντεστοίχει εις 4% πραγματικήν αύξησιν, δεδομένου ότι ό πληθυσμός ηύξάνετο κατά 3% έτησίως. Διά νά έπιτευχθῆ ό ρυθμός αύτώς ανάπτυξεως, έπρεπε ή γεωργική παραγωγή νά ηύξάνετο συνολικώς κατά 25%, ή έξόρυξις μεταλλευμάτων κατά 50% και ή βιομηχανική παραγωγή κατά 75%. Από έκτιμήσεις αί όποιαί έγιναν κατά τό 1964 ή κυβέρνησις έπραγματοποίησε 80% τών προγραμματισθέντων εις τόν Δημόσιον τομέα και 80% εις τόν ιδιωτικόν τομέα.

Η οικονομία τής Τουρκίας παρουσιάζει χαρακτηριστικά τής μικτής

οικονομίας με μεγάλην συμμετοχήν τοῦ δημοσίου τομέως εἰς τὴν βιομηχανικὴν δραστηριότητα. Παρὰ ταῦτα ὑπάρχει ἡ τάσις περιορισμοῦ τῶν κρατικῶν ἐπεμβάσεων καὶ ἐνισχύσεως τῶν ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ. Τὸ ξένον κεφάλαιον εἶναι εὐπρόσδεκτον, ὑπάρχει δὲ μεγάλη προθυμία προσελκύσεως ξένων ἐπιχειρηματικῶν δραστηριοτήτων.

Τὰ παρεχόμενα κίνητρα τῆς Τουρκίας εἶναι ὀλίγα, γίνονται ἄνευ συστήματος, ἐνίοτε δὲ παρέχονται βάσει τῶν συμφωνιῶν καὶ ἡ πραγματικὴ βοήθεια ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου.

Τὰ κίνητρα ἰδιαιτέρως εἶναι :

1. **Φορολογικὰ κίνητρα.** Γενικῶς ἡ φορολογία εἰς τὴν Τουρκίαν εἶναι μᾶλλον μετρία καὶ με καλὴν διάρθρωσιν. Οὕτως, ὁ φόρος κύκλου ἐργασιῶν εἰς ὠρισμένας βιομηχανίας εἶναι, 12,5% διὰ τὰς βιομηχανίας τσιμέντου, σιδήρου καὶ ψευδαργύρου, 18% διὰ τὰς χημικὰς βιομηχανίας καὶ 15-20% διὰ τὰς βιομηχανίας χάρτου.

Αἱ ἀποσβέσεις εἶναι 4% διὰ τὰ βιομηχανικὰ κτίρια, 6% διὰ τὰς ἐγκαστάσεις ὕδατος, ἀτμοῦ καὶ ἠλεκτρισμοῦ καὶ 6-20% διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις καὶ μηχανάς. Δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ εἴτε ἡ εὐθεῖα μέθοδος, εἴτε ἡ μέθοδος τῶν μειουμένων ὑπολοίπων. Ἐὰν ὁμως ἐπιλεγῇ ἡ μία μέθοδος δὲν ἐπιτρέπεται κατόπιν ἡ ἀλλαγὴ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἄλλης.

Τὰ παρεχόμενα φορολογικὰ κίνητρα τῆς Τουρκίας εἶναι ἀσήμαντα. Οὕτως, αἱ ζημίαι τῆς παρούσης χρήσεως δύναται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὰς 5 ἐπομένους χρήσεις καὶ νὰ ἀφαιρεθοῦν ἐκ τῶν κερδῶν. Φόρος διὰ τὴν ὑπεραξίαν τοῦ κεφαλαίου δὲν ὑφίσταται.

2. **Δασμοί** Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς δασμοὺς καὶ ἄλλας εἰσαγωγικὰς ἐπιβαρύνσεις κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν. Ὑπάρχει ὑψηλὸν δασμολόγιον προκειμένου νὰ προστατευθοῦν ὠρισμένα προϊόντα, ἐνίοτε δὲ τίθενται καὶ ἀπαγορεύσεις. Οὕτως, οἱ δασμοὶ δύναται νὰ ἀνέλθουν ἀπὸ 50-150% τῆς ἀξίας τοῦ τιμολογίου. Ὑφίσταται εἰς φόρος χαρτοσήμου 5% καὶ μία ἐπιβαρύνσις ὑπὲρ τοῦ τελωνείου 15% ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ δασμοῦ. Ἐπίσης ὑφίσταται εἰς φόρος λιμένος, ὁ ὁποῖος εἰσπράττεται κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀγαθῶν καὶ εἰς φόρος κύκλου εἰσαγωγῶν, δυνάμενος κατὰ καιροὺς νὰ ἀνέλθῃ εἰς 35% τῆς ἀξίας τῶν εἰσογμῶν ἐμπρευματῶν. Ὅταν εἰσάγονται κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ, εἶναι δυνατὸν νὰ μετριάσθουν οἱ δασμοί, ἀκόμη δὲ παρέχονται καὶ εὐκολία ἐξοφλήσεως τῶν δασμῶν.

Ἐπαγορεύσεις τίθενται ἐνίοτε δι' ἀγαθὰ ἤδη χρησιμοποιηθέντα. Διὰ τὴν εὐχερεστέραν λειτουργίαν τοῦ ἐμπορίου ὑφίστανται ἐλεύθεροι ζῶναι, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν Γενικαὶ Ἀποθηκὰ δυνάμενοι νὰ ἐκδώσουν καὶ ἀξιογγραφα. Ἐλεύθεροι ζῶναι ὑπάρχουν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς Iskenderun, προγραμματίζεται δὲ νὰ δημιουργηθοῦν καὶ εἰς τοὺς λιμένας Izmir καὶ Trabzon.

3. *Έλεγχος εισαγωγών.* Αί εισαγωγαί υπόκεινται εις αύστηρους περιορισμούς και πραγματοποιούνται βάσει του προγράμματος εισαγωγών, τὸ ὁποῖον καταρτίζεται διὰ περίοδον ἑνὸς ἔτους. Ὑπάρχουν δύο κατηγορίαι εισαγομένων ἀγαθῶν. Πρῶτον, τὰ «ἐλεύθερα» ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα εἰσάγονται ἄνευ οὐδεμιᾶς διαδικασίας. Τοιαῦτα ἀγαθὰ συνήθως εἶναι αἱ πρῶται ὕλαι τῆς βιομηχανίας. Δεύτερον, τὰ ἀγαθὰ ὑπὸ «ποσόστοισιν». Διὰ τὰ ἐν λόγῳ ἀγαθὰ ὑφίσταται κατάλογος εἰς τὸν ὁποῖον ἀναγράφονται αἱ ἐπιτρεπόμεναι ποσότητες, αἱ ὁποῖαι θὰ εἰσαχθοῦν καὶ τὸ ποσοστὸν ἐπιβαρύνσεως διὰ δασμοῦ.
4. *Έλεγχος συναλλάγματος.* Εἰς τὴν Τουρκίαν γίνεται ἐξωνυχιστικὸς ἔλεγχος προκειμένου νὰ ἀποφευχθῆ ἡ διαρροή συναλλάγματος εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὁ ἔλεγχος πραγματοποιεῖται ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς καὶ τῶν Foreign Exchange Offices, τὰ ὁποῖα χορηγοῦν ἀδείας καὶ ἐκδίδουν κανονισμοὺς ἀφορώντας τὴν ἐξαγωγήν συναλλάγματος.
5. *Ένισχυσις ἐξαγωγῶν.* Ὅλοι οἱ δασμοὶ καὶ ἐπιβαρύνσεις αἱ ὁποῖαι ἐτέθησαν κατὰ τὴν εισαγωγήν τῶν πρῶτων ὑλῶν, ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐξαγωγήν τῶν ἐτοιμῶν ἤδη προϊόντων. Ἡ ἐπιστρεφόμενη ἀξία ὑπολογίζεται μὲ μίαν (ad valorem) βάσιν 10% ἐπὶ τῶν τιμῶν πωλήσεως F.O.B. Ἄν ὑπάρξουν δὲ διαφοραὶ μεταξὺ τοῦ 10% τούτου καὶ τῶν πραγματικῶν ἐπιβαρύνσεων, αὗται διακανονίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.
- Φόρος κύκλου ἐργασιῶν δὲν τίθεται ἐπὶ τῶν ἐξαγωγῶν. Γενικῶς αἱ ἐξαγωγαὶ εἶναι ἐλεύθεραι ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγα γεωργικὰ προϊόντα καὶ ὀρυκτὰ εἶδη, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται ἄδεια.
- Βραχυπρόθεσμοι πιστώσεις διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἔμπορίου παρέχονται εὐκόλως.
6. *Προστασία τιμῶν καὶ ἐνισχυσις ἀγορᾶς.* Δὲν ὑφίσταται νόμος, ὁ ὁποῖος νὰ ἀπαγορεύῃ τὸν σχηματισμὸν ἐπιχειρηματικῶν trusts. Ἡ κυβέρνησις ἐνθαρρύνει τὸν ἐλεύθερον ἀνταγωνισμὸν κατ' ἀρχὴν ἀλλὰ τείνει νὰ προστατεύῃ τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις ἐκ τῶν νέων ἀνταγωνιστικῶν. Ἐπίσης φροντίζει νὰ παρακωλύῃ τὴν δημιουργίαν μονοπωλίων, χωρὶς νὰ ἀποκλείῃ ταῦτα καθ' ὅλοκληριαν.
- Ἡ κυβέρνησις κατὰ καιροὺς ὀρίζει ἀνώτατα ὄρια τιμῶν εἰς ὠρισμένα εἶδη ὡς λ.χ. εἰς τὴν ζάχαριν, τὸ τσιμέντο, τὰ λιπάσματα κ.ἄ. Εἰς ἄλλα βιομηχανικὰ προϊόντα, παραγόμενα ὑπὸ κρατικῶν μονοπωλίων, αἱ τιμαὶ καθορίζονται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως. Ἐὰν διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς προστασίας τῶν τιμῶν, ἐπέλθῃ μία ζημία εἰς μίαν βιομηχανίαν, ἡ κυβέρνησις εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ πληρώσῃ ἀνάλογον ἀποζημίωσιν.
7. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Εἰς τὴν Τουρκίαν ὑπάρχει χρονία ἔλλειψις κεφαλαίων. Ἡ πολιτικὴ ἀστάθεια καὶ ἡ γενικὴ ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ στραφῆ τὸ ἰδιωτικὸν κεφάλαιον πρὸς τὸν

χρυσόν ἢ εἰς ἠγγυημένα κρατικὰ χρεώγραφα. Αἱ τράπεζαι ἠδύναντο νὰ συγκεντρώσουν τὰς ἀποταμιεύσεις τοῦ κοινοῦ μόνον μὲ προσελκυστικά λαχειοφόρα δάνεια. Ἐσχάτως αἱ παρεχόμεναι πιστώσεις περιορίσθησαν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παρέχωνται δάνεια εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν μὲ ἐπιτόκια 30 % . Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1964 ἐφάνη ὅτι ἡ κυβέρνησις ἦτο διαθεσιμὴ νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς πιστώσεις πρὸς τοὺς ἐπιχειρηματίας.

Εἰδικώτερον, τὸ ποσὸν τῶν παρεχομένων πιστώσεων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις παρὰ τῶν τοπικῶν τραπεζῶν εἶναι συνήθως 50 % τῆς ἀξίας τοῦ ἐνεργητικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ μεταλλεῖα, μεταφοράς, βιομηχανίαν καὶ τὸν τουρισμόν. Δύναται νὰ χορηγηθῇ δάνειον ἀξίας ἴσης μὲ τὸ 75 % τῆς ἀξίας τοῦ ἐνεργητικοῦ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐπίσης, αἱ ἐπιχειρήσεις αἱ ἀσχολούμεναι μὲ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον δύναται νὰ δανειοδοτηθοῦν μὲ κεφάλαια ἀξίας ἴσης μὲ τὸ 100 — 200 % τῶν ἰδίων κεφαλαίων.

8. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Ἐταιρεῖαι αἱ ὁποῖαι ἐπενδύουν τουλάχιστον 27.000 δολλάρια (14.000 διὰ περιφερειακὴν ἀνάπτυξιν καὶ 5.000 τουλάχιστον εἰς τὴν γεωργίαν) σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως ἀπαλλάσσονται τοῦ 30 % τοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο δύναται νὰ ἀνέλθῃ εἰς 40 % ἢ ἀκόμη καὶ εἰς 50 % ὅταν αἱ ἐπενδύσεις πραγματοποιοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὰς ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένας περιοχάς.
9. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Ἡ κυβέρνησις πάντοτε εἶναι πρόθυμος νὰ δεχθῇ ξένα κεφάλαια, καθὼς καὶ τὴν συνεισφορὰν ξένων τεχνικῶν καὶ διοικητικῶν στελεχῶν. Δὲν ἔχει ὁμως ἐφαρμοσθῆ ἓν ὠλοκληρωμένον σύστημα κινήτρων διὰ τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων. Ἡ κυβέρνησις πιστεύει ὅτι τὸ καλῦτερον κίνητρον εἶναι ἡ ἐλευθέρη παλιννόστησις τῶν ξένων κεφαλαίων καὶ ἡ ἐλευθέρη μεταφορὰ τῶν κερδῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Τὸ εἰσόδημα τῶν ξένων ὑπάλληλων φορολογεῖται μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅπως καὶ τῶν ἡμεδαπῶν. Οἱ ξένοι ὑπάλληλοι δύναται νὰ μεταβιβάσουν τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ μισθοῦ των εἰς τὸ ἐξωτερικόν ὡς ἀποταμίεισιν. Ἐπίσης δύναται ἕκαστος ὑπάλληλος νὰ εἰσαγάγῃ ἓν αὐτοκίνητον καὶ ἄλλα οἰκιακὰ ἀντικείμενα ἄνευ δασμοῦ.

Αἱ ξένοι ἐπιχειρήσεις αἱ ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν Τουρκίαν λαμβάνουν παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἐγγύησιν διὰ τὴν ἐλευθέρην μεταφορὰν τῶν κερδῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν (νόμος 6224/1954). Τὰ ἐπενδεδυμένα κεφάλαια ἐπίσης δύναται νὰ παλιννοστήσουν ἐλευθέρως.

Δὲν ὑπάρχει περιορισμὸς διὰ τὴν ποσότητα ἐπενδύσεων ξένων κεφαλαίων. Εἰς ἐκάστην ἐπιχείρησιν μάλιστα θὰ πρέπει τὸ ποσὸν τοῦ ξένου κεφαλαίου νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 50.000 δολλάρια. Ἐξαιρέσεις ὑπάρχει εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ κρατικοῦ μονοπωλίου καὶ τῶν θαλασσίων ἐπιχειρήσεων, ὅπου τὸ 51 % τοῦ κεφαλαίου δέον νὰ ἀνήκῃ εἰς τὰς τοπικὰς ἀρχάς.

Ἡ κυβέρνηση πολλάκις ἀπαγορεύει τὴν εἰσαγωγὴν προϊόντων ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ, ὅταν ὅμοια προϊόντα παράγονται ὑπὸ ἐσωτερικῶν βιομηχανιῶν, αἱ ὁποῖα ἔχουν ξένους μετόχους.

Αἱ ξένοι ἑταίρειοι πετρελαίου δύνανται νὰ λαμβάνουν ἄδειαν διαρκείας 6 ἔτων δι' ἐξερεύνησιν πετρελαίου. Ἡ ἄδεια δύνανται νὰ ἀνανεωθῇ διὰ 2 ἔτη ἀκόμη. Ἀπὸ τὴν ἀνακαλυπτομένην ποσότητα πετρελαίου ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις θὰ λαμβάνῃ τὸ 12,5 %.

10. **Παρατηρήσεις.** Ἀπὸ τὰ συγκεντρωθέντα στοιχεῖα ἐμφαίνεται ὅτι, οὔτε ἡ ἔντασις, οὔτε ἡ ἔκτασις, οὔτε ἡ διάρθρωσις τῶν παρεχομένων κινήτρων εἰς τὴν Τουρκίαν εἶναι ἀξιόλογοι. Εἶναι δύσκολον συνεπῶς νὰ γίνῃ προσπάθεια προσεγγίσεως τοῦ προβλήματος τῆς ἀποτελεσματικότητος τούτων. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα καὶ ἡ μεγάλη συμμετοχὴ τῆς γεωργίας εἰς τὴν διάρθρωσιν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ὑποδηλοῦν χαμηλὸν βαθμὸν ἀναπτύξεως. Τοῦτο ὅμως δὲν πρέπει νὰ νομισθῇ ὅτι ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν σημαντικῶν κινήτρων. Ἄλλωστε ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος δὲν εἶναι μικρὸς, δοθέντος ὅτι οὗτος κατὰ τὴν περίοδον 1950 — 1960 ἀνήρχετο εἰς 6,3 % καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960 — 1964 εἰς 4,6 %. Ἐσημειώθησαν περαιτέρω ὠρισμένοι διαρθρωτικοὶ μεταβολαὶ εἰς τὴν προέλευσιν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος, δοθέντος ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας ἐμειώθη ἀπὸ 49 % τὸ 1950 εἰς 38 % τὸ 1964, ἐνῶ τῆς βιομηχανίας ἠύξθη ἀπὸ 12 % εἰς 17 %. Συνεπῶς οὔτε ἡ ἀνυπαρξία τῶν κινήτρων δὲν εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸν χαμηλὸν βαθμὸν ἀναπτύξεως ἀλλὰ οὔτε καὶ ἡ ἄλλειψις τούτων δὲν ἠμπόδισε τὴν δημιουργίαν τῆς διαπιστωθείσης προόδου.

θ. Αἴγυπτος

Κατὰ τὸ ἔτος 1966 ὁ πληθυσμὸς τῆς Αἰγύπτου ἀνήρχετο εἰς 30,1 ἑκατομ. καὶ τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἐκυμαίνετο περίξ τῶν 140 δολλαρίων. Ἐξ ἄλλου, ἡ παθητικότης τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν εἶναι συνεχῆς. Ἡ χώρα εἶναι κατὰ βάσιν κεντρικῶς κατευθυνομένη. Ἡ οἰκονομία της εἶναι ἐλεγχομένη καὶ μόνου ὀλίγα ἐπιχειρήσεις παραμένουν ἐλεύθεραι. Ἡ κυβέρνηση ἐλέγχει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἐμφανῶς ἢ ἀφανῶς, σχεδὸν ὅλας τὰς ἀποφάσεις τῶν ἰδιωτῶν ἐπιχειρηματιῶν. Ὑπολογίζεται ὅτι οὕτη ἐλέγχει τὸ 90 % τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐσημείωσεν ἑτησίαν αὐξήσιν ἀπὸ 6 — 7 %. Τὸ νέον πενταετὲς πρόγραμμα δίδει μεγάλην ἔμφασιν εἰς τὴν δημιουργίαν βαρέας βιομηχανίας (π.χ. σιδήρου, χάλυβος, πετροχημικῶν προϊόντων καὶ ἠλεκτρισμοῦ) με ἄμεσον σκοπὸν τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τὴν περιστολὴν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ αὐξήσιν τῶν ἐξαγωγῶν.

Ἡ πολιτικὴ τῆς Αἰγύπτου δὲν ὑπῆρξεν ἐνθαρρυντικὴ διὰ τὸ ἄλλοδαπὸν κεφάλαιον. Εἰς ὠρισμένας ὅμως περιπτώσεις ἐνεφανίσθησαν μικραὶ

εὐκαιρία πρὸς ἐπένδυσιν. Ἐπίσης εἰς τὰς περιπτώσεις ἔνθα οἱ ἀλλοδαποὶ εἰδικοί καὶ τεχνικοὶ ἐκρίθησαν ἀπαραίτητοι ἢ Αἴγυπτος ἠναγκάσθη νὰ δεχθῆ τὴν ξένην συνεισφοράν. Ἡ πρόσφατος ἐθνικοποίησις τῶν διαφόρων βιομηχανιῶν καὶ ἑταιρειῶν ὑπῆρξε τὸ μεγαλύτερον ἐμπόδιον διὰ ξένας ἐπενδύσεις. Εἶναι προφανές ὅτι ὑπὸ τὸ καθεστῶς αὐτὸ τοῦ ἐντόνου κρατικοῦ ἐλέγχου τῶν ιδιωτικῶν ἀποφάσεων δι' ἐπιχειρηματικὴν δραστηριότητα καὶ ἐπένδυσιν ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων δὲν ἔχει λόγον ὑπάρξεως. Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα δίδονται κατωτέρω ἀποτελοῦν πολιτικὴν ἐλέγχου μᾶλλον τῆς οἰκονομίας παρὰ πολιτικὴν ἐπηρεασμοῦ καὶ ἐνθαρρύνσεως τῶν ιδιωτικῶν ἀποφάσεων δι' ἐπένδυσιν.

1. *Φορολογικὰ κίνητρα.* Αἱ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ εἶναι ἐλάχισται. Οὕτως, αἱ ζημίαι τῆς παρουσίας χρήσεως δύνανται νὰ μεταβιβασθοῦν εἰς τὰς τρεῖς ἐπομένους χρήσεις. Φόρος κεφαλαίου δὲν ὑφίσταται καὶ τοῦτο διότι τὰ περισσότερα κεφάλαια ἀνήκουν εἰς τὴν κυβέρνησιν. Ἡ ἐπερχομένη ὑπερᾶξία τοῦ κεφαλαίου, οἰασδήποτε μορφῆς, π.χ. γαιῶν, κτιρίων, ἐγκαταστάσεων κ.ἄ., θεωρεῖται ὡς ἐμπορικὸν κέρδος καὶ φορολογεῖται μὲ 25,7 % κράτησιν. Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν μερισμάτων τῶν μετοχῶν εἶναι 25,7 %. Φόρος κύκλου ἐργασιῶν δὲν ὑφίσταται ἀλλὰ μόνον ἐσωτερικὸς φόρος διὰ τὰ μὴ βασικά ἀγαθὰ. Τὰ εἶδη πολυτελείας φορολογοῦνται μὲ 50 % ἐπὶ τῆς ἀξίας των.
2. *Δασμοί.* Οἱ εἰσαγωγεῖς μηχανημάτων καὶ ἄλλων ἐφοδίων τῆς βιομηχανίας, τυγχάνουν δασμολογικῶν διευκολύνσεων. Ἐπίσης, αἱ εἰσαγόμεναι πρῶται ὕλας τῆς βιομηχανίας ἀπαλλάσσονται πολλῶν τελωνειακῶν ἐπιβαρύνσεων. Ἀντιθέτως, οἱ δασμοὶ ἐπὶ τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν εἶναι ὑψηλοί. Οὕτως, ὁ συνήθης δασμὸς εἶναι 2 % ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων μηχανημάτων, 10 % ἐπὶ τῶν χημικῶν προϊόντων, 10 — 20 % ἐπὶ τῶν σιδηρῶν καὶ χαλυβδίνων ἀντικειμένων καὶ 30 — 100 % ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων, τροφίμων κλπ.
3. *Ἐλεγχος τῶν εἰσαγωγῶν.* Ὅλα τὰ εἰσαγόμενα ἀγαθὰ ἀπαιτοῦν ἄδειαν εἰσαγωγῆς καὶ ἄδειαν ἐξαγωγῆς συναλλάγματος, ὠρισμένα δὲ εἶδη ἀπαιτοῦν προηγουμένην κατάθεσιν χρημάτων. Προτεραιότης δίδεται εἰς τὰς πρώτας ὕλας τῆς βιομηχανίας, εἰς τὰ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ καὶ εἰς ἄλλα οὐσιώδη ἀγαθὰ. Γενικῶς, ἀπαγορεύεται ἡ εἰσαγωγή προϊόντων παραγομένων τοπικῶς. Ἐπίσης γίνεται ἐξωνυχιστικὸς ἐλεγχος προκειμένου νὰ εἰσαχθοῦν ἀγαθὰ προερχόμενα ἐκ χωρῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν παθητικὸν ἰσοζύγιον πληρωμῶν μετὰ τῆς Αἰγύπτου. Παντοειδεῖς εἰσαγωγαὶ ἀπὸ τὸ Ἰσραήλ ἢ ἀπὸ ἄλλας χώρας ἀνηκούσας εἰς τὸν Arab Boycott List ἀπαγορεύονται παντελῶς.
4. *Ἐλεγχος συναλλάγματος.* Οἰαδήποτε ἀποστολὴ συναλλάγματος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν προαπαιτεῖ ἔγκρισιν ἀπὸ τὸ «Central Exchange Control». Ἐκάστη μεταφορὰ συναλλάγματος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπιβαρύνεται μὲ

5⁰/₀ φορολογίαν. Ἡ ἀποστολή τῶν καθαρῶν κερδῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι δυνατή, ὅταν αὕτη ἐτησίως δὲν ὑπερβαίνει τὸ 12⁰/₀ τῶν κεφαλαίων τῶν εὐρισκομένων εἰς Αἴγυπτον. Ἐὰν τὸ πραγματοποιηθὲν κέρδος δι' ἓν ἔτος εἶναι μεγαλύτερον τοῦ 12⁰/₀ τῶν κεφαλαίων, τὸ ἐπὶ πλέον δύναται νὰ μεταφερθῆ εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐπομένων ἐτῶν, ὅπου τὸ κέρδος ἦτο ὀλιγώτερον τοῦ 12⁰/₀ τῶν κεφαλαίων. Αἱ νέαι ἔταιρεῖαι δὲν δύναται νὰ μεταφέρουν πλέον τῶν 10⁰/₀ τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας τοῦ κεφαλαίου εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὡς κέρδος, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως.

5. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Αἱ ἐξαγωγαὶ ἀσφαλίζονται ὑπὸ κρατικῶν ἀσφαλιστικῶν ἔταιρειῶν. Διὰ τὴν εὐχερεστέραν ἐξαγωγήν τῶν προϊόντων εἰς τὰς χώρας τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ἐδημιουργήθησαν πολλὰ ἐλεύθερα ζῶνα. Εἰς τὰς ζῶνας αὐτὰς αἱ εὐρισκόμεναι βιομηχανίαι εἶναι ἀπηλλαγμέναι πολλῶν ἐπιβαρύνσεων. Βιομηχανίαι, αἱ ὁποῖαι δύναται νὰ ἰδρυθοῦν ἐνταῦθα εἶναι, βιομηχανίαι τροφίμων, ὑφαντουργικαί, χημικαί, παραγωγῆς οἰκοδομικῶν ὑλικῶν, μεταλλουργικαί, παραγωγῆς μεταφορικῶν μέσων καὶ εἰδῶν ἠλεκτρισμοῦ. Τοιοῦτοτρόπως, ἐνῶ ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς τῶν ἐλευθέρων ζωνῶν ἦτο ἡ δημιουργία ζωτικῆς ἐξαγωγικῆς καὶ διαμετακομιστικῆς ἐμπορίου, διὰ τῆς παροχῆς βιομηχανικῶν εὐεργετημάτων, αἱ ζῶναι αὗται κατέστησαν μεγάλα βιομηχανικὰ κέντρα.

6. *Ἐλεγχος τῶν τιμῶν καὶ ἐνίσχυσις ἀγορᾶς.* Αἱ τιμαὶ τῶν περισσοτέρων βασικῶν προϊόντων καθορίζονται ὑπὸ τοῦ κράτους. Ἐνίοτε ὠρισμέναι ἔταιρεῖαι διαμαρτύρονται ὅτι τὸ κέρδος περιορίζεται πιεστικῶς, διότι τὸ κράτος ἀναμιγνύεται εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν. Ἡ κυβέρνησις ἔχει τὸ μοναδικὸν προνόμιον ἐκμεταλλεύσεως τῶν μονοπωλίων.

Οἱ ὑπάρχοντες βιομήχανοι δύναται νὰ πωλοῦν ἀγαθὰ εἰς οἰονδήποτε ἀγοραστήν, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τὴν αὐτὴν τιμὴν.

7. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Ἡ κυβέρνησις γενικῶς εἶναι φειδωλὴ εἰς τὴν παροχὴν δανείων. Παρέχονται δάνεια μετὰ δυσκολίας, ἐκτὸς ἂν ἡ κυβέρνησις εὐνοῆ τὸν αἰτοῦντα. Μετὰ τὴν ἐθνικοποίησιν ὄλων τῶν Αἰγυπτιακῶν Τραπεζῶν, οἱ ἀλλοδαποὶ ἐπενδυταὶ συναντοῦν σφοδρὰν δυσκολίαν, προκειμένου νὰ ἀποκτήσουν βραχυπρόθεσμα δάνεια. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁμως χορηγηθῆ τὸ δάνειον οἱ ὅροι εἶναι λίαν εὐνοϊκοί.

Διὰ τὴν παροχὴν μεσοπροθέσμων καὶ μακροπροθέσμων δανείων ὑπάρχει μία σχετικὴ εὐχέρεια. Ἡ Egyptian Industrial Development Bank παρέχει τοιαῦτα δάνεια μετὰ εὐνοϊκούς ὅρους.

8. *Προσέλκυσσις ξένων κεφαλαίων.* Διὰ νὰ γίνῃ ἐπένδυσις ξένων κεφαλαίων πρέπει νὰ ἐγκρίνη ὠρισμένη πρὸς τοῦτο ἐπιτροπὴ (Interministerial Committee) ὅτι ἡ ἐν λόγω ἐπένδυσις εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ πρόγραμμα ἀναπτύξεως. Τὰ παρεχόμενα κίνητρα δι' ἀλλοδαπούς ἐπενδυτὰς δὲν εἶναι σημαντικά. Τὸ μόνον ἐνδιαφέρον εἶναι διὰ τὰς ἔταιρειας

πετρελαίου, ότι δηλαδή κατόπιν συνεννοήσεως μετά τῆς κυβερνήσεως, κατὰ τὰς ἐργασίας ἐξερευνησεως, αὐταὶ ἐξαιροῦνται τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως πληρώνουν τὸ 25⁰/ο ἐκ τῶν ὠφελημάτων τῆς ἐρεύνης εἰς τοὺς ἐργάτας.

Τελευταίως ἡ Αἴγυπτος ἐξήγγειλε νέαν πολιτικὴν ἔναντι τοῦ ξένου κεφαλαίου, δεχομένη τὴν συμμετοχὴν ἀλλοδαπῶν κεφαλαίων ἕως τὸ 50⁰/ο τῆς ἀξίας τῶν βιομηχανιῶν ἢ ἄλλων τεχνικῶν ἐπιχειρήσεων. Οἱ ξένοι κεφαλαιούχοι δύνανται νὰ ἐπενδύσουν ἀλλὰ μὲ ὠρισιμένης ἐπιφυλάξεις: Πρῶτον, αἱ ἐπενδύσεις δεόν νὰ γίνουσι ὑπὸ μορφὴν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ἢ δι' ἀπ'εὐθείας εἰσορῆς ὑγιоῦς συναλλαγματος. Δεύτερον, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνουσι ἐπενδύσεις ὑπὸ μορφὴν ἀγορᾶς μετοχῶν τῶν τραπεζῶν, ὀφθαλμικῶν ἐταιρειῶν ἢ ἄλλων ὀργανισμῶν δημοσίου συμφέροντος. Τρίτον, αἱ ἐπενδύσεις δεόν νὰ προάγουν τὴν αἰγυπτιακὴν οἰκονομίαν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς νέων μεθόδων τεχνικῆς.

9. *Παρατηρήσεις.* Τὰ παρεχόμενα κινήτρα πρὸς τοὺς ιδιώτας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, εἶναι ἀσήμαντα καὶ τοῦτο διότι ἡ οἰκονομία εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ κράτους. Ἡ κυβέρνησις ἐλέγχει ἀμέσως τὸ 90⁰/ο τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς βαρείας βιομηχανίας, τὴν μέσην καὶ ἐλαφρὰν τοιαύτην, ὅλον τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον, τὸ 75⁰/ο τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, τὸ 25⁰/ο τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου, ὅλας τὰς τραπεζὰς καὶ τοὺς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς. Ἐπειδὴ δὲ πιστεύεται ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν κρατικὴν δραστηριότητα καὶ τὸν προγραμματισμόν, ἡ κυβέρνησις ἐλαχίστην σημασίαν ἔδωκεν εἰς τὴν παροχὴν κινήτρων. Ἐνδείξειν τοῦ αὐξανομένου ρόλου τοῦ κρατικοῦ τομέως ἀποτελεῖ καὶ ἡ τάσις τῆς συμμετοχῆς τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου ἐπὶ τοῦ συνόλου. Οὕτως, συμφώνως πρὸς στοιχεῖα τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἐνῶ κατὰ τὰ ἔτη 1950 — 1951 ὁ δημόσιος τομεὺς ἐκάλυπτε τὸ 19⁰/ο τῶν ἐπενδύσεων, κατὰ τὰ ἔτη 1957 — 1958 ἐκάλυπτε τὸ 58⁰/ο τούτων. Εἰς τὸ πλαίσιον αὐτὸ τῆς ἰσχυρᾶς κρατικῆς οἰκονομίας ἢ πολιτικῆς τῶν κινήτρων προωθήσεως τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος τῶν ιδιωτῶν δὲν ἔχει μεγάλην σημασίαν. Αἱ περιπτώσεις ἀσκήσεως προστατευτικῆς πολιτικῆς δι' ἐλεγχον τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου, δασμῶν κλπ., εἶναι ἀποτέλεσμα ἄλλων μᾶλλον λόγων παρά ἀποτέλεσμα πολιτικῆς κινήτρων.

Θὰ πρέπει νὰ ἀναφερθῆ ὅτι ἐσημειώθη ὠρισμένη πρόοδος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Βεβαίως, τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα εἶναι τελείως ἀνεπαρκῆ διὰ τὴν ἐξαγωγήν ἀσφαλῶν συμπερασμάτων. Ἄν ὅμως ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ τάσις τῆς συμμετοχῆς τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας ὡς ἔνδειξις τῶν ἐπιτεύξεων αὐτῶν, τότε προκύπτει ὅτι ἔγινεν ἔντονος προσπάθεια ἐκβιομηχανίσεως, παρά τὴν ἀπουσίαν σχετικῆς πολιτικῆς κινήτρων, δοθέντος ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας ἐπὶ τοῦ ἀκαθάρστου ἐγχαωρίου προϊόντος ἐμειώθη μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1957 καὶ

1961 από 35 % εις 24,9 %. Ἡ πρόοδος αὕτη εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς κρα-
τικῆς κυρίως δραστηριότητος καὶ ὄχι τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων-
ἐκβιομηχανίσεως, τὰ ὁποῖα, ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, δὲν εἶναι ἄξια λόγου.

ι. Γκάνα

Κατὰ τὸ ἔτος 1966 ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας ἦτο 7,7 ἑκατομ. κάτοι-
κοι. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα κατὰ τὸ ἔτος 1964 ἀνῆρχετο εις 264
δολλάρια. Τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον παραμένει ἀπὸ τοῦ 1960 καὶ ἐντεῦθεν
μονίμως παθητικόν.

Ἡ Γκάνα εἶναι μία δημοκρατία ἀνήκουσα εἰς τὴν Βρετανικὴν Κοι-
νοπολιτείαν. Εἶναι τὸ πρῶτον ἀφρικανικὸν κράτος τὸ ὁποῖον ἀπέκτησε
τὴν ἀνεξαρτησίαν του μετὰ τὸν δεῦτερον Παγκόσμιον πόλεμον. Ἡ ἐπίδρασις
τῆς βρετανικῆς νομοθεσίας εἶναι ἀκόμη ἐκδηλος. Ἡ Γκάνα εἶναι ἕν σο-
σιαλιστικὸν κράτος, τὸ ὁποῖον συγχρόνως προσπαθεῖ νὰ προσελκύσῃ
ξένα κεφάλαια δι' ἐπένδυσιν. Ἐπειδὴ ἡ παθητικότης τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσο-
ζυγίου τείνει νὰ γίνῃ μόνιμος κατάστασις, ἡ χώρα λαμβάνει σειρὰν
προστατευτικῶν μέτρων. Ἐξεπονήθη ἕν ἑπταετὲς πρόγραμμα (1963-70)
κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα προγραμματίζεται νὰ ἔχη ἐτήσιαν
αύξησιν 5,5%. Τὸ πρόγραμμα προβλέπει ὅτι ἡ χρηματοδότησις τῶν
ἐπενδύσεων θὰ γίνῃ περίπου κατὰ 50% ἀπὸ τὸν δημόσιον καὶ κατὰ
50% ἀπὸ τὸν ἰδιωτικὸν τομέα. Εἰς τὴν Γκάναν ὑπάρχουν πέντε κατη-
γορίαι ἐπιχειρήσεων σχετιζόμεναι μὲ τὴν μορφήν ἰδιοκτησίας ἤτοι, αἱ
κρατικαὶ ἐπιχειρήσεις, αἱ μεγάλαι ξένοι ἐπιχειρήσεις, αἱ ἐπιχειρήσεις κοι-
νῆς ἰδιοκτησίας κράτους καὶ ξένων, αἱ συνεργατικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ αἱ
ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ὑπὸ τὸ καθεστῶς αὐτό, τοῦ κρατικοῦ ἐλέγχου
ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως ἀφ' ἑτέρου, παρέχονται ὠριμέ-
να φορολογικὰ καὶ λοιπὰ κίνητρα.

1. **Φορολογικὰ κίνητρα.** Ὑπὸ τοῦ Capital Investment Act, παρέχονται
πολλὰ κίνητρα ἀρκεῖ αἱ ἐπιχειρήσεις νὰ τηροῦν τὰς ἑξῆς προϋποθέσεις
Πρῶτον, αἱ ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεις πρέπει νὰ ἀναπτύσσουν τὴν παραγω-
γικὴν ἰκανότητα τῆς χώρας διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ἐγχωρίων πρῶ-
των ὑλῶν. Δεύτερον, νὰ αὐξάνουν τὰς ἐξαγωγὰς καὶ διὰ τῶν προϊόντων
τούτων νὰ μειώνωνται αἱ εἰσαγωγαὶ τῆς χώρας καὶ τρίτον διὰ τῆς λει-
τουργίας τούτων νὰ ἐκπαιδεύωνται κάτοικοι τῆς Γκάνας. Ὄταν ὑπάρ-
χουν αἱ ὡς ἄνω προϋποθέσεις τότε αἱ ἐπιχειρήσεις ἀπαλλάσσονται διὰ
5 ἔτη τοῦ φόρου τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας. Ἐπίσης ἀπαλλάσσονται
τοῦ φόρου εἰσοδήματος διὰ 5-10 ἔτη, ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως
τῆς παραγωγῆς.

Εἰδικοί συντελεσταὶ ἀποσβέσεως τίθενται. Οὕτως, αἱ βιομηχαναὶ
ἔχουν τὸ δικαίωμα, τὸ πρῶτον ἔτος νὰ ἐφαρμόσουν 40% ἀπόσβεσιν
ἐπὶ τῶν μηχανημάτων, τὰ δὲ ἐπόμενα ἔτη 20%/. Μετὰ τὸ πέρασ τῶν

φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν (5-10 ἔτη) αἱ ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ ὑπολογίζουσι ἀποσβέσεις ἐπὶ τῶν ἀρχικῶν ἐγκαταστάσεων. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος αἱ ἀποσβέσεις ὑπολογίζονται μὲ 25 % ἐπὶ τῶν μηχανημάτων καὶ λοιπῶν ἐγκαταστάσεων καὶ μὲ 10 % ἐπὶ τῶν ἀκινήτων.

2. *Δασμοί.* Αἱ βιομηχαναὶ αἱ ὁποῖαι παράγουσι ἐξαγωγίμα προϊόντα καὶ αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦσι ἐγχωρίας πρώτας ὕλας, ἀπαλλάσσονται τῶν δασμῶν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν διαφόρων ἐφοδίων.

Δασμοὶ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων προϊόντων τίθενται προκειμένου νὰ προστατευθῆ ἡ ἐσωτερικὴ βιομηχανία. Ὁ γενικὸς συντελεστὴς ἐπιβαρύνσεως ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων εἶναι 33 % ἐπὶ τῆς ἀξίας τούτων. Ὁ συντελεστὴς οὗτος συχνὰ ποικίλλει κατὰ κατηγορίαν ἀγαθῶν.

3. *Ἐλεγχος τῶν εἰσαγωγῶν.* Γενικὴ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως εἶναι ὁ περιορισμὸς τῶν εἰσαγωγῶν ἐξ αἰτίας τῆς συναλλαγματικῆς στενότητος τῆς χώρας. Ἐπιτρέπεται ἢ μᾶλλον προωθεῖται ἡ εἰσαγωγή κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου εἶναι ἐξουσιοδοτημένον νὰ ἀπαγορεύῃ ἢ νὰ ρυθμίζῃ τὰς εἰσαγωγὰς ὄλων τῶν ἀγαθῶν. Κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1964 ἡ κυβέρνησις ἀνεκάλεσεν ὅλας τὰς ἀδείας τῶν εἰσαγωγῶν, ἐξαιρέσει τοῦ γάλακτος, τῆς ζακχάρεως, τῶν ἀλεύρων καὶ ὀρύζης, μὲ σκοπὸν νὰ ἐπέλθῃ ἐξισορρόπησις εἰς τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν.

Σήμερον πολλὰ ἀδείαι εἰσαγωγῶν ἔχουν παραχωρηθῆ. Πάντως ἡ Ghana National Trading Corporation εἶναι ὁ μοναδικὸς εἰσαγωγεὺς ὠρισμένων οὐσιωδῶν προϊόντων. Τοιαῦτα ἀγαθὰ εἶναι: ἰχθεῖς εἰς κονσέρβας, κρέας εἰς κονσέρβας, ζάκχαρις, ἄλας καὶ πυρεῖα.

Οἱ εἰσαγωγεῖς ὀφείλουσι νὰ πληρώνουσι τὸ 15 % τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγωγῶν, κατὰ τὸ ἄνοιγμα τῆς πιστώσεως τῶν εἰσαγωγῶν.

4. *Ἐλεγχος συναλλάγματος.* Ὁ ἔλεγχος τοῦ συναλλάγματος διενεργεῖται ὑπὸ μιᾶς ἐπιτροπῆς ξένου συναλλάγματος, τελοῦσης ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Γκάνα. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, ἐξ ἄλλου, συντάσσει ἐν πρόγραμμα εἰσαγωγῶν ἐξαγωγῶν, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο δεόν νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ ἀνώτατα ὅρια συναλλάγματος τὰ τεθέντα ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ξένου συναλλάγματος. Ἡ μεταφορὰ χρυσοῦ καὶ ξένου συναλλάγματος γίνεται μόνον ὑπὸ ἐπισημῶν διαπραγματευτῶν.

5. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Τὸ κύριον ἐξαγωγίμον προϊόν τῆς Γκάνα εἶναι τὸ κακάο. Διὰ τοῦτο ἡ μεγαλυτέρα φροντίς τοῦ κράτους στρέφεται πρὸς τὴν παραγωγὴν κακάο. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπολοίπους ἐξαγωγὰς, ἡ σχετικὴ νομοθεσία ἀπαλλάσσει τοὺς ἐξαγωγεῖς ἀπὸ ὅλους τοὺς δασμούς. Ἐπίσης τοὺς ἀπαλλάσσει ἀπὸ ὅλους τοὺς φόρους ἐπὶ τῶν ἀγοραζομένων πρώτων ὕλων.

6. *Προσέλκυσις ξένων κεφαλαίων.* Ἐν καὶ ἡ χώρα εἶναι σοσιαλιστικὴ καὶ αἱ περισσότεραι ἐκμεταλλεύσεις ἀνήκουν εἰς τὴν κυβέρνησιν, ἐν τούτοις λαμβάνεται μέριμνα ὅπως ξένα κεφάλαια ἐπενδυθοῦν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Οὕτω, τὰ μερίσματα τῶν ξένων ἐταιρειῶν τυγχάνουν εὐνοϊκωτέρας φορολογικῆς μεταχειρίσεως. Ἐπίσης, κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, μηχανημάτων καὶ λοιπῶν ἐφοδίων δὲν τηροῦνται τὰ ὑφιστάμενα προστατευτικὰ μέτρα τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας. Ἡ μεταφορὰ τῶν κερδῶν ὑπόκειται εἰς συναλλαγματικὸν ἔλεγχον, ἡ ὁποία ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς ὅλας τὰς ἐγκεκριμένας ξένας ἐπενδύσεις.
7. *Παρατηρήσεις.* Τὰ παρεχόμενα κίνητρα εἶναι ὀλίγα καὶ τοῦτο διότι αἱ περισσότεραι ἐκμεταλλεύσεις τῆς χώρας εἶναι εἰς χεῖρας τῆς κυβερνήσεως. Συνεπῶς ὁ ρόλος τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας προκειμένου νὰ λάβῃ ἀποφάσεις μεγάλων ἔργων ἐπενδύσεως φαίνεται περιορισμένος. Τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος καθ' ὃ ἡ συμμετοχὴ τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων κατὰ τὴν περίοδον 1950-1958 ὑπερέβαινε τὰ 40% τοῦ συνόλου. Ἄτυχῶς τὸ διαθέσιμον στατιστικὸν καὶ πληροφοριακὸν ὕλικόν δὲν καθιστᾷ δυνατὴν τὴν ἀξιολόγησιν τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων εἰς τὴν Γκάναν, πολιτικὴ ἡ ὁποία ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν εἶναι ἀξιόλογος εἰς ἕκτασιν καὶ εἰς ἔντασιν. Συνεπῶς ἰσχύουν καὶ ἐν προκειμένῳ αἱ σχετικαὶ παρατηρήσεις περὶ Αἰγύπτου αἱ γενόμεναι προηγουμένως. Πιστεύεται ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς χώρας θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὴν πιστὴν ἢ μὴ ἐφαρμογὴν τοῦ ἐκπονηθέντος προγράμματος.

ια. Νιγηρία

Ἡ Νιγηρία κατὰ τὸ ἔτος 1965 εἶχε πληθυσμὸν 57,5 ἑκατομ. κατοίκους. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἐκυμαίνεται μεταξύ 60-70 δολλάρια. Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν προϊόν εἶχεν ἔτησιαν αὐξησιν 4,5% περίπου. Ἐν βετές πρόγραμμα ἔχει ἐκπονηθῆ, τὸ ὁποῖον προβλέπει αὐξησιν τῶν ἐπενδύσεων καὶ τῆς παραγωγῆς. Οἱ κυριώτεροι στόχοι ἀναπτύξεως εἶναι ὁ ἐξηλεκτρισμὸς, ἡ ἄρδευσις, αἱ συγκοινωνίαι καὶ αἱ ἐπικοινωνίαι.

Ἡ χώρα παρέχει εὐκαιρίας πρὸς ἐπένδυσιν ξένων κεφαλαίων εἰς τὰς ἐκμεταλλεύσεις ἐλαστικῶν κόμμοες, τείου, καφέ, δερμάτων, ὀρυχείων, κεραμευτικῆς, χάρτου, πλαστικῶν, πυρείων, εἰδῶν ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως καὶ εἰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἡ Νιγηρία ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κοινότητα, προκειμένου νὰ ἔχῃ συναλλαγὰς καὶ μεγαλυτέραν ἐπαφὴν. Ἐπιδιώκεται ὅπως εὐρωπαϊκοὶ οἶκοι πραγματοποιήσῃ ἐπενδύσεις εἰς τὴν χώραν.

Τὰ πλέον καίρια σημεῖα βιομηχανίας, τοῦ εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τὰ κατέχουν ξένοι ἐμπορικοὶ οἶκοι. Ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν

μεταλλείων ανήκει εις τὸ κράτος καὶ μόνον κατόπιν ἀδείας τῆς κυβερνήσεως ἐνοικιάζονται ὠρισμένοι περιοχαί. Ἐπίσης τὸ κράτος συμμετέχει εἰς ὠρισμένας βιομηχανίας βασικῆς σημασίας διὰ τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν (βιομηχανία ὄπλων, πυρομαχικῶν κ.ἄ.). Ἡ γενικὴ πολιτικὴ, ἐν τούτοις, τῆς Νιγηρίας εἶναι μᾶλλον φιλελευθέρα, ἢ δὲ θέσις τῆς ἐναντι τῆς οἰκονομίας εἶναι θέσις μὴ ἐπεμβάσεως καὶ οἱ περιορισμοὶ τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ εἶναι ὀλίγοι.

Τὰ παρεχόμενα κίνητρα τῆς χώρας εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. **Φορολογικὰ κίνητρα.** Γενικῶς ἡ φορολογία εἰς τὴν Νιγηρίαν εἶναι χαμηλή. Ἡ Industrial Development Ordinance (Income Tax Relief) τοῦ 1958 παρέχει ἀπαλλαγὴν τῶν φόρων διὰ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας εἰς τὰς «πρωτοπόρους» βιομηχανίας. Διὰ νὰ χαρακτηρισθῇ μία ἔταιρεία ὡς «πρωτοπόρος» θὰ πρέπει νὰ ἔχη δημοσιευθῇ τὸ καταστατικὸν τῆς, νὰ ἀνήκη εἰς τὴν Νιγηρίαν καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγνωρίσεώς τῆς νὰ μὴ ἔχη ἐργασθῇ. Βιομηχανίαί αἱ ὁποῖαι ἔχουν χαρακτηρισθῇ ὡς «πρωτοπόροι» εἶναι αἱ βιομηχανίαί τσιμέντων, σιδήρου καὶ χάλυβος, χαρτοπολοῦ, χάρτου, ὑφαντικαί, συσκευῶν ψυγείων, ἠλεκτρικῶν συσκευῶν, λιπασμάτων, πλαστικῶν, χρωμάτων, φαρμακευτικῶν εἰδῶν, εἰδῶν ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως, πυρείων, διατηρημένων τροφῶν κ.ἄ.

Μία βιομηχανία, ἡ ὁποία θὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «πρωτοπόρος» ὑπὸ τοῦ Ἑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἀπαλλάσσεται τοῦ φόρου ἀνωνύμων ἑταιρειῶν κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη λειτουργίας. Ἡ ἀπαλλαγὴ δύναται νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὸ τρίτον ἔτος ἂν ἡ βιομηχανία ἔχη ἐπενδύσει κατὰ τὸ τέλος τῶν δύο ἐτῶν μηχανήματα ἀξίας 15.000 λιρῶν Νιγηρίας. Εἰς τὸ τέταρτον ἔτος δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἡ φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ, ἂν κατὰ τὸ τέλος τοῦ τρίτου ἔτους αἱ ἐπενδύσεις ἀνέλθουν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 50.000 λιρῶν Νιγηρίας καὶ εἰς τὸ πέμπτον ἔτος ὑφίσταται ἡ φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ, ἂν κατὰ τὸ τέλος τοῦ τετάρτου ἔτους αἱ ἐπενδύσεις ἔχουν ἀνέλθει εἰς τὸ ποσὸν τῶν 100.000 λιρῶν Νιγηρίας. Οὐσιαστικῶς ἡ διάρκειά τῆς φορολογικῆς διακοπῆς εἶναι μεγαλύτερα τῶν 5 ἐτῶν, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἐπιτηρημένοι συντελεστοὶ ἀποσβέσεως ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ ἕκτον ἔτος.

Ζημίαι αἱ ὁποῖαι ἔχουν συσσωρευθῇ κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος δύναται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὰ ἐπόμενα ἔτη.

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν νέων βιομηχανιῶν, ἡ κυβέρνησις εἶναι πολὺ ἐλαστικὴ διὰ τὸν καθορισμὸν συντελεστῶν ἀποσβέσεως. Οὕτω, κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος λειτουργίας τῶν βιομηχανιῶν λογίζεται ἀπόσβεσις 40% ἐπὶ τῶν μηχανημάτων, 25% ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐγκαταστάσεων καὶ 20% ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν κτιρίων. Τὰ ἐπόμενα ἔτη ἡ ἀπόσβεσις λογίζεται συνήθως ἀπὸ 10—15% ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐγκαταστάσεων.

Μετὰ τῶν Η.Π.Α. ὑπάρχει εἰδικὴ συμφωνία διὰ τοὺς Ἀμερικανούς.

έπιχειρηματίας ή τεχνικούς τούς εύρισκομένους εις τήν Νιγηρίαν καί κερδίζοντας χρήματα. Ούτοι άπαλλάσσονται τής φορολογίας του προσωπικού εισοδήματος δια τās 183 ήμέρας ένός φορολογησίμου έτους.

2. *Δασμοί.* Τό δασμολογικόν καθεστώς τής Νιγηρίας είναι πολυσύνθετον, προστατεύει δέ τήν έσωτερικήν βιομηχανίαν. Αί βιομηχανίαι δύνανται νά εισάγουν μηχανήματα, λοιπά έφόδια καί πρώτας ύλας άνευ δασμού, δια τās 10 πρώτα έτη λειτουργίας. Η Νιγηρία εφαρμόζει σύστημα δασμών anti-dumping. Ο εισαγόμενος χάρτης, ό όποιος προορίζεται νά χρησιμοποιηθή δια τήν εκπαίδευσιν, απαλλάσσεται πολλών δασμών. Μειωμένος δασμός ίσχύει κατὰ τήν επανεξαγωγήν προϊόντων προοριζομένων δια τήν χώραν προελεύσεώς των. Έπίσης αί εισαγόμεναι πρώται ύλαι, αί όποίαι προορίζονται δια βιομηχανίας παραγούσας εξαγωγήματα προϊόντα απαλλάσσονται πολλών δασμών.

Συνήθως τίθενται δασμοί δια νά προστατευθή ή έγχώριος παραγωγή. Ο συνήθης δασμός είναι 15%—35% επί τής άξιας τών εισαγομένων ειδών.

3. *Έλεγχος τών εισαγωγών.* Σχεδόν όλα τὰ προϊόντα εισάγονται έλευθέρως δυνάμει του «Open General Licence». Έξαιρέσειν αποτελούν ώρισμένα προϊόντα προερχόμενα εκ τής περιοχής του δολλαρίου (π.χ. άνθρακες καί προϊόντα πετρελαίου), όλα τὰ προϊόντα τὰ προερχόμενα εκ τής Νοτίου Αφρικής καί από τās κομμουνιστικές χώρας, εκτός τής Σοβιετικής Ένώσεως καί Ούγγαρίας.
4. *Έλεγχος συναλλάγματος.* Μία εταιρεία προκειμένου νά εισαγάγη κεφάλαια εκ του έξωτερικού δι' επένδυσιν πρέπει νά τύχη πρὸς τουτο έγκρισεως από τὸ Exchange Control Office. Έάν μια εταιρεία δέν επιτύχη έγκρισιν, δυνατόν νά επενδύση μέν, άλλα είναι άδύνατον άργότερον νά παλιννοστήση τὰ κεφάλαια ή τὰ κέρδη της.
5. *Προστασία τιμών καί ένίσχυσις άγοράς.* Αν καί ή κυβέρνησις, επισήμως τουλάχιστον, φαίνεται νά απέχη τής προσπάθειας επηρεασμού τών τιμών δια νόμου ή άλλων κανονισμών, έν τούτοις έξασκεί έλεγχον επί τών τιμών τών ειδών καταναλώσεως. Τουτο γίνεται δια νά επέλθη μία ίσορροπία εις τὸν τιμάριθμον μετά από τήν παρουσιαζομένην άνομοιομορφίαν σχηματισμού τών τιμών.
6. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Βραχυπρόθεσμοι πιστώσεισ δια τās συναλλακτικὰς ανάγκας τών εταιρειών παρέχονται άφθονοι, τόσον από τās τοπικάσ τραπέζας, όσον καί από τούς αντιπροσώπους τών ξένων τραπεζών.

Δια τήν χορήγησιν μεσοπρόθεσμων καί μακροπρόθεσμων δανείων κυρία πηγή είναι ή Nigerian Industrial Development Bank. Επίσης δάνεια παρέχουν ή συμμετέχουν εις τās επιχειρήσεισ αί έπαρχιακαί

τράπεζαι. Γενικῶς εἰς τὴν χώραν δὲν παρατηρεῖται στενότης χρήματος.

7. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Ἐκάστη ὁμοσπονδιακὴ κυβέρνησις παρέχει εἰς τὴν περιφέρειάν της σειρὰν κινήτρων προκειμένου αὐτὴ νὰ ἀναπτυχθῆ βιομηχανικῶς. Μεταξὺ τῶν ὁμοσπονδιῶν τῆς Νιγηρίας παρατηρεῖται μία ἀμίλλα ὅσον ἀφορᾷ τὴν παροχὴν κινήτρων. Οὕτως, αἱ νέαι βιομηχαναὶ ἀπαλλάσσονται τῶν τοπικῶν δημοτικῶν φόρων. Ἐκάστη ἐπαρχιακὴ κυβέρνησις χρηματοδοτεῖ τὰς τοπικὰς βιομηχανίας, ἐνίοτε ὑπὸ μορφὴν δανείων, πολλὰκις δὲ συμμετέχει καὶ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τούτων.

Εἰς ἐκάστην ἐπαρχίαν ἀναπτύσσονται βιομηχανικαὶ ἐκτάσεις ἔνθα γίνονται διάφορα ἔργα ὑποδομῆς, δημιουργοῦνται μέσα ἐπικοινωνιῶν, ἀρδεύσεις καὶ ὑδρεύσεις, καὶ ἠλεκτρικὰ δίκτυα. Αἱ ἐκτάσεις αὗται συνήθως εἶναι δημοτικαί, ἐνοικιάζονται δὲ εἰς ἐπιχειρηματίας διὰ 99 ἔτη. Τὰ 20 πρῶτα ἔτη οἱ ὄροι ἐνοικιάσεως εἶναι ἀρκετὰ εὐνοϊκοί. Ἐσχάτως τὸ ἐνοίκιον ἐκάστου ἑκταρίου ἦτο 336 δολλάρια, δύναται δὲ κατὰ περιοχὴν νὰ ἀνέλθῃ τοῦτο ἀπὸ 560—1.020 δολλάρια.

8. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Ἡ κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ διαρκῶς νὰ προσελκύσῃ ξένα κεφάλαια δι' ἐπένδυσιν. Ἡ χώρα εἶναι ἀρκετὰ εὐρεῖα, αἱ δὲ εὐκαιρίαι πρὸς ἐκμετάλλευσιν ἀφθονοί. Ἡ κυβέρνησις παρέχει ἐγγυήσεις πρὸς τοὺς ξένους ἐπενδύοντας διὰ τὴν μετατρεψιμότητα τῶν κερδῶν τῶν εἰς συνάλλαγμα.

Ἡ παλιννόστησις τῶν ξένων κεφαλαίων καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν κερδῶν καὶ μερισμάτων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι ἐλευθέραι.

9. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὰς προηγουμένας πληροφορίας καὶ στοιχεῖα προκύπτει ὅτι ἡ Νιγηρία ἀκολουθεῖ φιλελευθέραν πολιτικὴν ἔναντι τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ ὅτι καταβάλλει προσπάθειαι διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, τὴν περιφερειακὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων. Ἡ χώρα ἔχει σημειώσει ὠρισμένην πρόοδον, ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ προγενεστέρα οἰκονομικὴ τῆς κατάστασις. Ἀτυχῶς τὸ διαθέσιμον στατιστικὸν ὕλικὸν δὲν ἐπιτρέπει μεγάλας ἀξιολογήσεις τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς ἐφαρμοσθείσης πολιτικῆς κινήτρων. Πάντως ἀρκετὰ ξένα κεφάλαια ἔχουν εἰσερεύσει εἰς τὴν χώραν. Τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν ἠϋξάνετο κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν κατὰ 4,5% περίπου. Ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας εἰς τὴν διὰρθρωσιν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ἐμειώθη ἀπὸ 73% τὸ 1950, εἰς 62% τὸ 1962. Βεβαίως, ἡ πρόοδος αὕτη πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐκβιομηχανίσεως ὀφείλεται βασικῶς εἰς τὴν ὑπαρξιν μεγάλων εὐκαιριῶν ἐκμεταλλεύσεως τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τῆς χώρας. Παρὰ ταῦτα εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ συνετέλεσε πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν καὶ ἡ παροχὴ κινήτρων καὶ ἡ κέντρισις τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος.

ιβ. Νοτιοαφρικανική Ένωσις

Κατὰ τὸ ἔτος 1966 ὁ πληθυσμὸς τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Ἑνώσεως ἀνῆρχετο εἰς 18,3 ἑκατομ. κατοίκους. Κατὰ τὸ ἔτος 1964 τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἦτο 700 δολλάρια.

Εἰς τὴν Νοτιοαφρικανικὴν Ἑνωσιν ὑφίσταται πλήρης ἀνταγωνισμὸς καὶ ἐλευθερία εἰσόδου ξένων κεφαλαίων. Πάντως ὑπάρχουν ὀρισμέναι ἐπιφυλάξεις περὶ ἐσωτερικῆς ἀναταραχῆς, συννεπεία τῆς σφοδρᾶς φυλετικῆς διακρίσεως, ἡ ὁποία ὑφίσταται εἰς τὴν χώραν. Ὅλαι αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις εὐρίσκονται εἰς χεῖρας τῶν λευκῶν, ἡ δὲ κυβέρνησις ἀσκεῖ αὐστηρὸν καὶ συστηματικὸν ἔλεγχον τῆς κινήσεως καὶ ἀπασχολήσεως τοῦ «Non - white population». Ἡ κυβέρνησις πιστεύει εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν ἄν καὶ ὀρισμένοι ἐκμεταλλεύσεις (σιδηρόδρομοι, ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ κλπ.), ἀποτελοῦν κρατικὴν ἰδιοκτησίαν. Ὁ νόμος περὶ μονοπωλίων τοῦ 1965 ἀποσκοπεῖ εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ περιορισμοῦ τῶν μονοπωλιακῶν δραστηριοτήτων, αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ἐπιζήμιοι εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον.

Εἰς τὴν Νοτιοαφρικανικὴν Ἑνωσιν ὑφίσταται μία συνεχῆς ἀνθησις, ἡ ὁποία δὲν φαίνεται, πρὸς τὸ παρὸν τούλάχιστον ὅτι θὰ ἀνακοπῆ. Ἡ ἀνθησις εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐσωτερικῆς οἰκονομικῆς προόδου, ἡ ὁποία κατὰ μέγαν βαθμὸν στηρίζεται εἰς τὰς ἡυξημένας δημοσίας καὶ ἰδιωτικὰς ἐπενδύσεις, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἡυξημένας καταναλωτικὰς δαπάνας τοῦ κοινοῦ. Αἱ ἐξαγωγαὶ χρυσοῦ καὶ γεωργικῶν προϊόντων κατέχουν σημαντικὴν θέσιν εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς χώρας.

Ἐν ὄψει πολλῶν ἀποκλεισμῶν καὶ ἀπειλῶν τῶν πλησίον χωρῶν ἡ Νοτιοαφρικανικὴ Ἑνωσις ἐντείνει τὰς προσπάθειάς της διὰ νὰ καταστή οἰκονομικῶς αὐτάρκης. Εἰς τὴν προσπάθειάν της αὐτὴν δίδει μεγάλην ἔμφασιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας. Ἐν φιλόδοξον πρόγραμμα ἐκπονηθὲν προσφάτως προγραμματίζει μεγάλας ἐπενδύσεις εἰς τὰς βιομηχανίας τῶν ὑφαντικῶν ὑλῶν, χημικῶν προϊόντων, καὶ διαφόρων μηχανημάτων.

Τὰ παρεχόμενα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως κίνητρα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. **Φορολογικὰ κίνητρα.** Ἡ κυβέρνησις διὰ νὰ ὠθήσῃ τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις εἰς ἐπενδύσεις καὶ διὰ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς εὐρισκομένας εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Bantustans χορηγεῖ ὀρισμένα προνόμια καὶ ἀπαλλαγὰς, τὰ κυριώτερα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ἑξῆς : Διὰ χρόνον πέντε καὶ πλέον ἐτῶν αἱ ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ αὐξήσουν κατὰ 10% τὰς δαπάνας των πλασματικῶς, πέραν δηλ. τῆς πραγματικῆς δαπάνης, διὰ τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς πρώτων ὑλῶν καὶ προϊόντων, ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ ὕδατος. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου μειώνεται τὸ φορολογήσιμον κέρδος, δημι-

ουργουμένου άδηλου κέρδους. Είς ώρισμένες περιοχάς ένθα οί λευκοί άποφεύγουν νά δημιουργήσουν έπιχειρήσεις ένεκα τών φυλετικών κινδύνων, ή κυβέρνησις δίδει τó δικαίωμα νά διπλασιάσουν πλασματικώς τās δαπάνας τής έπιχειρήσεως διά πέντε έτη.

Ή κυβέρνησις εις τήν προσπάθειάν της νά ένθαρρύνη τούς έπιχειρηματίας πρòς επέκτασιν τών έπενδύσεων, παρέχει ευνοϊκούς συντελεστās άποσβέσεως. Ούτως, ó συνήθης ρυθμός άποσβέσεως είναι 10% έτησίως έπί τών μηχανημάτων και λοιπών έγκαταστάσεων. Έκτός τούτου ύπολογίζεται εις άρχικòς συντελεστής άποσβέσεως 15% και εις ειδικòς συντελεστής 25% κατά τó έτος έκτιμήσεως τών έγκαταστάσεων. Βεβαίως τó 25% ίσχύει μόνον δι' έν έτος, πάντως τó κίνητρον τούτο δέν είναι μικρόν άν αναλογισθῆ τις τήν διάρκειαν λειτουργίας τών μηχανημάτων.

Διά τās οικίας τās όποιās κατεσκεύασαν οί έργοδοτα προκειμένου νά στεγασθῆ τó εργατικόν προσωπικόν, ύπολογίζεται άπόσβεσις 20% έτησίως.

Μηχανήματα και λοιπαί έγκαταστάσεις, αί όποιαί διατίθενται δι' έρευναν άποσβέννυνται μετά λειτουργίαν τεσσάρων έτών.

2. **Δασμοί.** Αί περισσότεραι βιομηχανίαί τής χώρας προστατεύονται διά δασμών προκειμένου νά εισαχθοῦν άνταγωνίσιμα άγαθά έκ τού έξωτερικοῦ. Έπίσης εφαρμόζονται δασμοί anti - dumping.

Είς νέος έπιχειρηματίας, ó όποίος πρόκειται νά έπενδύση κεφάλαια εις ώρισμένην έκμετάλλευσιν, δύναται έκ τών προτέρων νά ζητήση παρά τής κυβερνήσεως, όπως τά μέλλοντα νά παραχθοῦν προϊόντα του προστατεύονται δασμολογικώς.

Τó Board of Trade τής χώρας έθέσπισεν ένα εισαγωγικόν δασμόν έπί τής άξίας τών εισαγομένων γεωργικών έλκυστήρων κατά 20%. Τούτο έγινε με τήν προοπτικήν όπως ή έπιτόπιος παραγωγή έλκυστήρων ενισχυθῆ δι' ενός δικαίου κέρδους. Άντιθέτως οί έγχώριοι παραγωγείς έλκυστήρων, δύναται νά εισάγουν διάφορα άνταλλακτικά και έξαρτήματα, χωρίς καμίαν έπιβάρυνσιν.

Ύπάρχουν τρεΐς κατηγορίαί εισαγωγικών δασμών : Πρώτον, οί χαμηλοί συντελεσταί έπιβαρύνσεως, οί όποιοί ίσχύουν προκειμένου νά εισαχθοῦν άγαθά προερχόμενα από τήν περιοχήν τής Κοινοπολιτείας και διά ώρισμένα άγαθά τής κεντρικῆς Άφρικῆς. Δεύτερον, οί μέσοι δασμοί, οί όποιοί καλύπτουν τήν ρήτραν τού μάλλον ευνοουμένου κράτους και ίσχύουν διά τά άγαθά τά προερχόμενα έκ τών Η.Π.Α. και τρίτον, οί ύψηλοί δασμοί, οί όποιοί έπιβάλλονται προκειμένου περι' εισαγωγῆς άγαθών, τά όποια δέν συνδέονται διά συμφωνίας τινός. Οί δασμοί ύπολογίζονται έπί τής άξίας τών εισαγομένων και ουδέποτε φθάνουν τó 30% τής άξίας τών έμπορευμάτων.

3. **Έλεγχος εισαγωγών.** Βασικώς ή εισαγωγή άγαθών διακρίνεται εις τās

κάτωθι κατηγορίας : Πρώτον, αγαθὰ ἐλευθέρως εἰσαγόμενα, π.χ. καφφές ἀκατέργαστος, τείον, βάμβαξ καὶ πολλὰ προϊόντα πετρελαίου. Δεύτερον, ἀγαθὰ εἰσαγόμενα κατόπιν ἀδείας, π.χ. πρῶται ὕλαι τῆς βιομηχανίας, μηχανήματα καὶ λοιπὰ ἐφόδια τῆς βιομηχανίας. Τρίτον, ἀγαθὰ ὑπὸ ποσοστοσιν καὶ τέταρτον ἀγαθὰ διὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἄδεια. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα παράγονται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἢ διὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν ὑποκατάστατα ἀπὸ ἐγχωρίους πηγὰς (τρόφιμα, ὠρισμένοι πρῶται ὕλαι, τσιμέντο, λιπάσματα, φυσικὴ ἄσφαλτος κλπ.). Πάντως αἱ περισσότεραι εἰσαγωγαὶ ἀπαιτοῦν ἄδειαν. Ἄφ' ἧς ἡ ἄδεια εἰσαγωγῆς παραχωρηθῆ, εἶναι ἀδιάφορον ἀπὸ ποίαν χώραν θὰ γίνῃ ἡ εἰσαγωγή ἢ εἰς ποῖον συναλλάγμα. Ποσοστοσις ἐφαρμόζεται συνήθως κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους ἀνακοινοῦται εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον ἡ ποσότης ἐκάστου ἀγαθοῦ, ἢ ὁποῖα θὰ εἰσαχθῆ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

4. *Ἐλεγχος συναλλάγματος.* Ἔως τὸ 1961 ὑπῆρχε ἐλευθερία κινήσεως συναλλάγματος μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐκτοτε ὁμως ἐφαρμόζεται αὐστηρὸς ἔλεγχος πρὸς πρόληψιν συναλλαγματικῶν δυσχερειῶν. Οἱ φόβοι οὗτοι προῆλθον μετὰ τὴν ἀθρόαν ἐξαγωγὴν συναλλάγματος, ἕνεκα τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς καταστάσεως. Βεβαίως, τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν εἶναι πάντοτε ἐνεργητικόν, λόγω τῆς ἐξαγωγῆς χρυσοῦ, πάντως ἡ παλιννόστησις τῶν ξένων κεφαλαίων συναυτᾶ ὠρισμένης δυσκολίας.
5. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Οἱ ἐξαγωγεῖς ἐγχωρίων προϊόντων, οἱ ὁποῖοι κατ' ἔτος ἐπιτυγχάνουν αὐξανόμενον ρυθμὸν εἰς τὰς ἐξαγωγὰς ἔχουν μίαν μείωσιν τοῦ φόρου κύκλου ἐργασιῶν ἐξ ἐξαγωγῶν κατὰ 10⁰/₁₀₀. Ἐπίσης ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀποσβέσουν τὰς δαπάνας τὰς γενομένας διὰ τὴν ἀνεύρεσιν νέων ἀγορῶν, κατὰ 125⁰/₁₀₀.

Διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν τῆς χώρας, ἐδημιουργήθη εἰς ἐξαγωγικὸς ὀργανισμὸς SAFTO (South African Foreign Trade Organization), ἰδιωτικὸς μὲν ἀλλὰ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως. Ἡ κυβέρνησις συμμετέχει εἰς τὸν Export Credit Guarantee Insurance Corp., ὁ ὁποῖος ἰδρύθη τὸ 1958 μὲ τὸν σκοπὸν νὰ προστατεύσῃ τὰς ἐξαγωγὰς ἐναντι τῶν διαφόρων κινδύνων ζημιῶν καὶ ἀπωλειῶν τῶν ἐμπορευμάτων. Ὁ E.C.G.I.C. ἤδη λειτουργεῖ πτυρωδῶς, καλύπτων παντοειδεῖς κινδύνους τῶν ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων, συνήθως δὲ παρέχει ἀποζημίωσιν 90⁰/₁₀₀ τοῦ ποσοῦ τῆς ζημίας.

6. *Προστασία τιμῶν καὶ ἐνίσχυσις ἀγορᾶς.* Πολλὰ γεωργικὰ προϊόντα ὑπόκεινται εἰς ἀγορανομικὸν ἔλεγχον. Αἱ τιμαὶ συνήθως ἐλέγχονται ὑπὸ τοῦ Marketing Board. Ἐπίσης αἱ τιμαὶ εἶναι ὠρισμένοι διὰ τὰ καύσιμα, τὸν καπνόν, τὰ ποτά, καθὼς καὶ διὰ τὸ ἐνοίκιον τῶν οἰκιῶν, εἰς ὠρισμένας περιοχάς. Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἐπειδὴ οἱ περισσότεροι ἐπιχειρηματίαι εἶναι ἀλλοδαποὶ καὶ σκοπεῦουν μετὰ παρέλευσιν χρόνου νὰ ἀπέλ-

θουν τῆς χώρας διὰ τοῦτο δὲν ἀγοράζουν οἰκίας. Πρὸς τοῦτο ἡ ζήτησις πρὸς ἐνοικίασιν οἰκιῶν εἶναι μεγάλη καὶ αἱ τιμαὶ ὑψηλαί. Δι' ὃ καὶ τὸ Κράτος λαμβάνει μέριμναν διὰ τὸ ὕψος τοῦ ἐνοικίου. Ὑπάρχει ἐπίσης ἔλεγχος διὰ τὴν τιμὴν τῶν γεωργικῶν ἐλκυστήρων.

7. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Ἡ κυριωτέρα πηγὴ μακροχρόνου χρηματοδοτήσεως εἶναι ἡ Νοτιοαφρικανικὴ Τράπεζα Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία ἰδρύθη τὸ ἔτος 1940 μὲ σκοπὸν τὴν ὑποβοήθησιν τῶν νέων καὶ ἐπεκτεινομένων βιομηχανιῶν. Ἡ Τράπεζα αὕτη δύναται νὰ καλύψῃ τὸ 40% τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου, τὸ ὁποῖον πωλεῖ μεταγενεστέρως τὸ κοινόν.
8. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικὰ ζῶνα.* Ἐπειδὴ αἱ βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις εἶναι συγκεντρωμέναι εἰς ὠρισμένας περιοχάς (αἱ ἰδιωτικαὶ βιομηχανίαι αἱ ὁποῖαι παράγουν τὸ 80% τῆς παραγωγῆς εἶναι ἐγκατεστημέναι μόνις εἰς τὸ 3% τῆς συνολικῆς ἐκτάσεως τῆς χώρας), ἡ κυβέρνησις ἐδημιούργησεν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Bantustans βιομηχανικὴν ζώνην μὲ πλῆθος παρεχομένων κινήτρων. Ἐπίσης τὸ κράτος ἰδρύει βιομηχανίας εἰς τὰς παραμεθορίους περιοχὰς τῆς χώρας, ἔνθα ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία εἶναι ἐπιφυλακτικὴ. Οὕτω, τὸ 1963 ἡ κυβέρνησις ἀνήγγειλε τὴν ἴδρυσιν ὑφαντουργικῶν βιομηχανιῶν εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχὰς ἀξίας 63 ἑκατομ. δολλαρίων. Ἐπίσης πρόκειται νὰ ἰδρυθοῦν βιομηχανίαι ἀξίας 28 ἑκατομ. δολλαρίων προκειμένου νὰ ἐνοικιασθοῦν εἰς ἐπιχειρηματίας ἡμεδαποὺς ἢ ἀλλοδαποὺς. Οἱ ἐν λόγῳ ἐπιχειρηματῆαι δύνανται νὰ ἀποτανθοῦν εἰς τὴν κυβέρνησιν διὰ δάνεια συνολικῆς ἀξίας 35 ἑκατομ. δολλαρίων προκειμένου νὰ προμηθευθοῦν μηχανήματα τῆς ἀρεσκείας τῶν.
- Δάνεια μὲ μικρὸν ἐπιτόκιον παρέχονται εἰς τοὺς βιομηχάνους τοὺς ἐγκατεστημένους εἰς τὰς παραμεθορίους περιοχὰς, προκειμένου οὗτοι νὰ δημιουργήσουν τοπικὰ συγκοινωνιακὰ δίκτυα ἐξυπηρετοῦντα τὰς ἀνάγκας ἐκάστης βιομηχανίας.
- Διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἰθαγενῶν ἐργατῶν, τῶν ὡς ἄνω περιοχῶν, ἡ κυβέρνησις ἰδρύει σχολὰς ἔνθα παρέχεται τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκπαιδεύσεως οἱ ἐργάται λαμβάνουν εἰδικὸν ἐπίδομα ἐκπαιδεύσεως. Διὰ τοὺς λευκοὺς ἐργάτας ἡ κυβέρνησις ἰδρυσεν οἰκίας διαμονῆς.
- Ἄν αἱ βιομηχανίαι αἱ ἰδρυόμεναι εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς ἔχουν διαφορὰν εἰς τὰς δαπάνας ἐγκαταστάσεως ἀπὸ τὰς δαπάνας ἐγκαταστάσεως εἰς συνήθεις βιομηχανικὰς περιοχὰς, ἡ κυβέρνησις παρέχει ἀποζημιώσιν κατὰ 75% . Ἐπίσης παρέχεται μίᾳ ἐκπτώσιν εἰς τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς κατὰ 10% .
9. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Ἡ κυβέρνησις πιστεύει ὅτι μίᾳ σταθερᾷ εἰσροῇ ξένου κεφαλαίου ἐτησίως εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν διατήρησιν ὑψηλοῦ τοῦ ἐπενδυτικοῦ φρονήματος τῶν ἐπιχειρηματιῶν.

Πιστεύεται ότι τονώνεται και τὸ ἠθικὸν τῶν ὑπολοίπων ἐπιχειρηματιῶν, ὅταν νέοι ξένοι κεφαλαιοῦχοι εἰσέρχωνται εἰς τὴν χώραν. Πάντως ἡ χώρα δὲν ἐφαρμόζει ἰδίαν μεταχείρισιν διὰ τοὺς ξένους ἐπιχειρηματίας. Ὑπάρχει ὁμοῦς ἐλευθερία ἐμπορικῆς δράσεως. Ἡ μεταβίβασις τῶν κερδῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τῶν μερισμάτων τῶν μετοχῶν εἶναι ἐλευθέρα.

Ἡ παλιννόστησις τῶν ἀρχικῶν κεφαλαίων, ἦτο ἐλευθέρα ἕως τὸ 1961. Ἐκτοτε, λόγω ἐσωτερικῶν διαταραχῶν, ἡ παλιννόστησις ἀπαιτεῖ μίαν διαδικασίαν καὶ ἔγκρισιν τῆς Reserve Bank. Εἰς ἔμμεσος τρόπος ἐπαναπατρισμοῦ τῶν κεφαλαίων εἶναι ἡ ἐκποίησης τῶν μετοχῶν μᾶς ἐπιχειρήσεως εἰς ἀλλοδαποὺς κεφαλαιούχους.

10. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὰ προηγούμενα στοιχεῖα καὶ πληροφορίας προκύπτει ὅτι τὰ παρεχόμενα κίνητρα δὲν εἶναι πολλὰ εἰς ἔκτασιν καὶ ἀξιόλογα εἰς ἔντασιν, οὔτε ἀνάλογα μὲ τὰς δυνατότητας ἀναπτύξεως τῆς χώρας καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν πλουτοπαραγωγικῶν της πόρων. Πάντως τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Ἐνώσεως εἶναι τὸ καλύτερον ἐξ ὄλων τῶν χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὸ κατὰ κεφαλῆν εἰσόδημα τὸ ὑψηλότερον, ἀνερχόμενον εἰς 700 δολάρια. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος εἰς ἀγοραίας τιμὰς ἀνήρχετο κατὰ τὴν περίοδον 1953-60 εἰς 4,9% καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960-1964 εἰς 5,9%. Ἐξ ἄλλου, ἡ συμμετοχὴ τῶν κλάδων τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας καὶ ἡ τάσις τῆς συμμετοχῆς ταύτης εἰς τὴν προέλευσιν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ὑποδηλοῖ ὑψηλὸν βαθμὸν ἐκβιομηχανίσεως. Οὕτως, ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας ἀπὸ 18% τὸ 1950 ἐμειώθη εἰς 9% τὸ ἔτος 1963, ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας ἠυξήθη ἀπὸ 35% εἰς 40% κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτὴν περίοδον. Αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατὰ τὰ ἔτη 1960 καὶ 1964 ἀπέτελουν τὰ 20% τῆς ἀκαθαρίστου ἐθνικῆς δαπάνης. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ αὐξήσις τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἐπενδύσεων δι' ἀποταμιεύσεως τῶν ἐταιρειῶν ἀνελθοῦσα ἀπὸ 19% εἰς 34%. Ὅλαι αἱ ἀνωτέρω ἐπιτεύξεις ἐπραγματοποιήθησαν χωρὶς τὴν ὑπαρξιν ἀξιολόγων κινήτρων πάσης φύσεως. Δύναται συνεπῶς νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι οἱ προσδιοριστικοὶ παράγοντες τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Ἐνώσεως δέον νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς ἄλλους λόγους καὶ ὄχι εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων. Τοῦτο βεβαίως δὲν σημαίνει ὅτι αἱ χορηγηθεῖσαι προνομίαι ὑπῆρξαν ἀνευ ἀποτελέσματος. Ἀντιθέτως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἡ ἔλαστικότης τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν χορηγηθέντων κινήτρων ὑπῆρξε μεγάλη καὶ ὅτι, εἰς περιορισμένην ἔκτασιν καὶ ἔντασιν τούτων, ἀντιστοιχοῦν ἀξιόλογοι ἐπιτεύξεις. Πρὸς τὴν ἀποψιν ὁμοῦς αὐτὴν δύναται νὰ ἀντιπαρατηρηθῇ ὅτι τὸ ὕψος τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων καὶ ἡ τάσις τούτων ὑποδηλοῦν μικρὰν δραστηριότητα τῶν ἰδιωτῶν. Οὕτω, τὸ ἔτος 1953 αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις ἐκάλυπτον τὸ 61,6% τοῦ συνόλου, τὸ 1960 τὸ, 60,1% καὶ τὸ 1964 τὸ 59,9% τού-

των. Ἀτυχῶς ὁμως τὰ ὑπάρχοντα δεδομένα καὶ πληροφορίες δὲν παρέχουν ἀρκετὰς βάσεις διὰ τὴν διεξαγωγὴν συμπερασμάτων ἔστω καὶ κατὰ προσέγγισιν. Ἡ πιθανωτέρα ἄποψις εἶναι ὅτι τὰ κίνητρα ἔπαιξαν ὠρισμένον ρόλον, ἀλλὰ ὅτι ἄλλοι βασικοὶ παράγοντες περὶ τῶν ὁποίων θὰ ὁμιλήσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον, συνετέλεσαν εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν διαπιστωμένων ἀποτελεσμάτων.

ιγ. Ἀγγλία

Ἡ Ἀγγλία εἶναι χώρα μὲ 55 ἑκατομ. κατοίκους καὶ μὲ ὑψηλὸν ἐπίπεδον ἀναπτύξεως. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὑπερβαίνει τὰ 1700 δολλάρια. Ὁ ρυθμὸς ὁμως ἀνόδου τούτου κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαπενταετίαν, ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας χώρας εἶναι χαμηλός. Ἐξ ἄλλου, τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον εἶναι παθητικόν. Ἄν καὶ ἡ Ἀγγλία ἐκ παραδόσεως εἶναι χώρα ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ, ἡ οἰκονομία τῆς σήμερον παρουσιάζει τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μικτῆς οἰκονομίας μὲ παράλληλον συνύπαρξιν τῆς κρατικῆς καὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. Ὁ κρατικὸς προγραμματισμὸς δὲν ἀποτελεῖ ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐλευθέραν οἰκονομίαν τῆς Ἀγγλίας. Ὑπάρχει ἀντιμονοπωλιακὴ νομοθεσία, ἡ ὁποία ρυθμίζει τὰς μονοπωλιακὰς καὶ ὀλιγοπωλιακὰς καταστάσεις. Ἡ πολιτικὴ τῶν ἐθνικοποιήσεων ὑφίσταται παραλλήλως πρὸς τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων. Κατωτέρω γίνεται μία σύντομος περιγραφή τῶν κινήτρων, βάσει τῶν στοιχείων καὶ τῶν πληροφοριῶν, αἱ ὁποῖαι κατέστη δυνατόν νὰ συγκεντρωθοῦν (1).

1. **Φορολογικὰ κίνητρα.** Τὸ συνολικὸν φορολογικὸν ποσοστὸν ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων ἀνέρχεται εἰς 53,75%, ἀποτελούμενον ἀπὸ 38,75% φόρου εἰσοδήματος καὶ 15% φόρου ἐπὶ τῶν κερδῶν. Αἱ ζημίαι εἶναι δυνατόν νὰ μεταφέρωνται ἀπεριορίστως εἰς μεταγενεστέρως χρήσεις, εἰς προηγουμένας δὲ μόνον λόγῳ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπὶ τρία ἔτη. Τὸ φορολογητέον εἰσόδημα ὑπόκειται εἰς μειώσεις δι' ἀποσβέσεις, παλαιώσεις κλπ. Ἀπὸ τοῦ 1959 καὶ ἐντεῦθεν ἐφηρμόσθησαν ὠρισμένοι παραχωρήσεις καὶ ἀπαλλαγὰι δι' ἐπενδύσεις. Αἱ ἀπαλλαγὰι ἀνέρχονται εἰς

1) Νομοθετικὰ κείμενα περιέχοντα πολιτικὴν κινήτρων εἶναι τὰ ἑξῆς: Distribution of Industry Act and Industries Development Act, 1945. New Towns Act, Distribution of Industry Statutory Rules and Orders No 197, 1946. Town and Planning Act, 1947. Employment and Training Act, 1948. Distribution of Industry, Statutory Instruments No 692, 1949, No 693, 1949, Re-equipment of Industry Act, 1951. Towns development Act, 1954. Capital Grants to Industry Act 1951. Capital Grants to Industry (Amendment) Act, 1956. Development Areas (House of Commons paper, 139/55), 1958, etc. Ἐπίσης British Information Services, The British System of Taxation, London 1965. British Information Services, A short Guide to taxes in Britain, London, August 1965. F. Blackaby, Economic Policy in Our time, Country Studies United Kingdom, Amsterdam 1964.

20%, διὰ νέας ἐγκαταστάσεις καὶ μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ εἰς 10% διὰ βιομηχανικὰ κτίρια. Αἱ παραχωρήσεις αὗται θεωροῦνται ὡς εἰδικὰ κίνητρα εἰς τὴν βιομηχανίαν μὲ σκοπὸν τὴν ἐπένδυσιν εἰς περισσότερον ἀποτελεσματικὸν ἐξοπλισμὸν. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουν ἀρχικαὶ ἀποσβέσεις ἀνερχόμεναι εἰς 10% διὰ τὸν μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ εἰς 10% διὰ βιομηχανικὰ κτίσματα. Διὰ πολλὰ εἶδη κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἢ παραχώρησις ἀνέρχεται εἰς 30% καὶ τὸ ποσοστὸν ἐπιταχύνσεως κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος εἰς 10%. Γενικῶς ὁ μηχανισμὸς τῶν ἀποσβέσεων θεωρεῖται ἀρκετὰ γενναιοδωρος. Ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἕδραν τὴν Ἀγγλίαν καὶ συναλλάσσονται μὲ ἄλλας χώρας ἀπολαύουν φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τὸ εἰσόδημα ἐκ κερδῶν, τὰ ὁποῖα ἀπέκτησαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Πωλήσεις τεχνολογικῶν γνώσεων ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὸν φόρον ἐὰν αὗται ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστον μέρος ἐξαγομένων κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν.

2. **Δασμοί.** Τὸ δασμολόγιον τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἀρκετὰ προστατευτικὸν διὰ πολλὰ βιομηχανικὰ καὶ μὴ προϊόντα. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις οἱ μέσοι δασμοὶ εἶναι ὑψηλότεροι τῶν ἀντιστοίχων δασμῶν πολλῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καὶ τοῦ κοινοῦ δασμολογίου τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς. Εἰς τὰ ὀργανικὰ χημικὰ προϊόντα π.χ. ἀνέρχεται εἰς 27%, ἐναντι 15% τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, 8% τῆς Γερμανίας, 11% τοῦ Καναδοῦ κλπ. Ὑψηλὰ ποσοστὰ ἰσχύουν καὶ διὰ τὰ ἐλαστικά αὐτοκινήτων, διὰ προϊόντα βάμβακος, διὰ κλωστοῦφαντουργικὰ προϊόντα γενικῶς, διὰ μηχανὰς παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, γεωργικὰς μηχανὰς κλπ.
3. **Προώθησις ἐξαγωγῶν.** Ὑπάρχει μία ἐταιρεία, ἡ Export Credit Quarenty Dept., τοῦ συμβουλίου Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου, ἡ ὁποία ἀσφαλίζει τοὺς ἐξαγωγεῖς ἐναντι κινδύνων ἀφερεγγυότητος τοῦ ἀγοραστοῦ, συναλλαγματικῶν περιορισμῶν, πολέμων, ἐμφυλίων πολέμων κλπ. Ἡ κάλυψις ἀνέρχεται εἰς 85% τῶν ζημιῶν διὰ κινδύνους ἀφερεγγυότητος καὶ εἰς 90–95% διὰ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις. Προσφάτως ὁ Ὄργανισμὸς αὐτὸς ἤρχισε νὰ ἀσφαλίζῃ καὶ μικροεξαγωγεῖς μὲ ἀσφάλιστρον 15 σελίνια κατὰ 100 λίρας ἐξαγωγῶν. Τὸ ἀσφάλιστρον αὐτὸ ἰσχύει δι' ἐξαγωγεῖς τῶν ὁποίων ὁ κύκλος ἐξαγωγῶν δὲν ὑπερβαίνει τὰς 10.000 £. Ἐπιστρέφεται εἰς τοὺς ἐξαγωγεῖς ἐκ τῶν ἐμμέσων φόρων, ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς 1–3% τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν. Ἰσχύει ἐπίσης ἡ ἐπιστροφή τῶν δασμῶν.
4. **Ἰδρυσις κέντρων πληροφοριῶν καὶ ἐρευνῶν.** Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἔχουν δημιουργηθῆ ὀργανισμοὶ ὀνομαζόμενοι Περιφερειακὰ Γραφεῖα (Regional Boards) μὲ ἔργον τὴν παροχὴν εἰς τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν θέσιν καὶ κατάστασιν τῶν βιομηχανιῶν τῆς περιοχῆς των καὶ εἰς τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ἀναγκαῖα διὰ τὴν καλυτέραν ἀξιοποίησιν τῶν τοπικῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν. Εἰς

πολλὰς περιοχὰς ἔχουν ἰδρυθῆ ὀργανισμοὶ ἰδιωτικῆς φύσεως ὑπὸ τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων, τῶν βιομηχανῶν, τῶν οἰκονομολόγων κλπ., μὲ σκοπὸν τὴν παρακίνησιν τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῆς περιοχῆς.

5. *Τόκοι - ἐπιτόκια καὶ μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Ἐκτὸς τοῦ τραπεζικοῦ συστήματος καὶ τῆς ἀγορᾶς κεφαλαίων εἰς τὸ χρηματιστήριον, ὑπάρχουν δύο ἡμιεπίσημοι Ὄργανισμοὶ ἰδρυθέντες τὸ 1945: The Finance Corporation of Industry καὶ The Industrial and Commercial Finance Corporation, τῶν ὁποίων μέτοχος εἶναι καὶ ἡ Τράπεζα τῆς Ἀγγλίας καὶ οἱ ὅποιοι χορηγοῦν μεγάλα δάνεια εἰς μεγάλας καὶ μεσαίας βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις. Τὸ ἐπιτόκιον τῶν ὀργανισμῶν αὐτῶν εἶναι τὸ σῦνηθες τῆς ἀγορᾶς καὶ χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται νὰ ἐξασφαλίσουν κεφάλαια κατ' ἄλλον τρόπον. Ἐχουν ἰδρυθῆ ἐπίσης δύο εἰδικοί Ὄργανισμοὶ διὰ τὴν χρηματοδότησιν ἔργων ἀναπτύξεως τῆς Κοινοπολιτείας: The Colonial Development Corp., ἰδρυθεῖς τὸ 1948 χρηματοδοτούμενος ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ The Commonwealth Development Finance Co, ἰδρυθεῖς τὸ 1953.

Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν δύναται νὰ παράσχη δάνεια πρὸς ὅλας τὰς ὑγιεῖς ἐπιχειρήσεις ὅταν ὑπολογίζη ὅτι θὰ προκύψῃ μείωσις τῆς ἀνεργίας εἰς προκαθορισμένας περιοχὰς. Τὰ δάνεια αὐτὰ εἶναι δυνατόν νὰ χορηγηθοῦν μὲ εὐνοϊκωτέρους ὅρους ἔναντι τῶν συνήθων δανείων.

6. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Ἡ ἰδρυσις ἐργοστασίων μεγαλυτέρων τῶν 5.000 τ. ποδῶν προαπαιτεῖ πιστοποιητικὸν βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ κυβερνητικὴ πολιτικὴ ἐν προκειμένῳ ἀποσκοπεῖ νὰ κατευθύνῃ τὰς ἐπενδύσεις πρὸς ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένας περιοχὰς καὶ πρὸς περιοχὰς εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχει ἀνεργία καὶ ὑποαπασχόλησις, ἡ δὲ χορήγησις τῆς ἀδείας διὰ πυκνοκατοκημένας περιοχὰς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ πραγματοποιηθῆ. Συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τῆς τοπικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ 1960 ἡ κυβέρνησις παρέχει εἰδικὴν βοήθειαν εἰς ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγκαθίστανται εἰς περιοχὰς αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζονται ὡς περιοχαὶ ὑπὸ ἀνάπτυξιν. Αἱ περιοχαὶ αὗται μεταβάλλονται ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀνεργίας ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς αὐτάς. Σήμερον αὗται εἶναι κυρίως ὠρισμένοι περιοχαὶ τῆς Βορείου Ἀγγλίας καὶ τῆς Κεντρικῆς Σκωτίας. Ἐχει ὑπολογισθῆ ὅτι ὁ συνδυασμὸς τῶν διαφόρων παροχῶν καὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῶν διαφόρων μεθόδων ἀποσβέσεως ἐπιτρέπει εἰς μίαν ἐπιχείρησιν νὰ ἀνακτήσῃ τὰ 73% τοῦ κόστους τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει ζῶν 14 - 18 ἐτῶν εἰς τὸ τρίτον φορολογικὸν ἔτος, μετὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐπενδύσεως, ἐὰν ἡ ἐπιχείρησις εἶναι ἐγκατεστημένη εἰς ὠρισμένας ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχὰς καὶ τὰ 80% ἐὰν εἶναι ἐγκατεστημένη εἰς τὴν Βόρειον Ἴρλανδίαν. Βοήθεια ὑπερβαίνουσα τὰ 50 ἑκατ. £

έδόθη από την Κυβέρνησιν κατά την διάρκειαν τῶν πρώτων 12 μηνῶν ἐφαρμογῆς τοῦ σχετικοῦ νόμου. Ἡ περισσοτέρα βοήθεια ἐδόθη εἰς τὴν Β. Ἰρλανδίαν διὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, περιλαμβάνει δὲ παραχώρησιν βιομηχανικῶν τοποθεσιῶν με χαμηλὸν ἐνοίκιον ἐπὶ 10 ἔτη, δωρεὰν παροχὰς ἀνερχομένης εἰς τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ κόστους τοῦ συνολικοῦ κεφαλαίου χικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν γραφείων. Διὰ βιομηχανίας αἱ ὁποῖα θεωροῦνται σπουδαῖαι, ἡ ἐξ $\frac{1}{3}$ δωρεὰν παραχώρησις δὲν ὑπόκειται εἰς περιορισμούς, ἐνῶ εἰς ἄλλας, ἡ παραχώρησις δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίη τὰς 364.000 £. Παρέχεται περαιτέρω βοήθεια ἀπὸ τὰς τοπικὰς ἀρχὰς διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐργατῶν ἀνερχομένη εἰς 25% τοῦ κόστους τῶν μισθῶν. Εἰς τὴν Σκωτίαν καὶ τὴν Οὐαλλίαν παρέχεται βοήθεια διὰ τὴν ἐκμίσθωσιν ἢ κατασκευὴν τῶν ἐγκαταστάσεων. Αἱ σχετικαὶ διατάξεις περὶ κατανομῆς τῶν βιομηχανικῶν περιέχονται εἰς τοὺς νόμους τοῦ 1945, 1950 καὶ 1958 (Distribution of Industry Acts)

7. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Διὰ τὴν ἴδρυσιν ξένων ἐπιχειρήσεων εἰς τὴν Ἀγγλίαν δίδεται αὐτομάτως ἔγκρισις, ἡ δὲ ἐξουσιοδότησις δύναται νὰ ἀποκτηθῆ μέσῳ τῆς Τραπεζῆς τοῦ ἐπενδυτοῦ, ἡ διὰ τοῦ νομίμου ἀντιπροσώπου. Ἡ ἄδεια δίδει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τῶν κερδῶν, μερισμάτων καὶ τοῦ κεφαλαίου. Δὲν ὑπάρχουν περιορισμοὶ ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἐθνικότητα τοῦ προσωπικοῦ παρὰ τὸ ὅτι χρειάζεται ἄδεια εἰσόδου ξένων ἐργατῶν.

8. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὰς προηγουμένας πληροφορίας διὰ τὴν πολιτικὴν κινήτρων εἰς τὴν Ἀγγλίαν προκύπτει ὅτι τὰ ἐφαρμοσθέντα μέτρα δὲν ἦσαν πολλὰ εἰς ἔκτασιν καὶ μεγάλα εἰς ἔντασιν. Ἴσως ἡ ἰσχυρότερα πολιτικὴ κινήτρων ἐφημέροσθη διὰ τὴν ἀποσυμφορήσιν ὠρισμένων περιοχῶν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ἄλλων καθυστερημένων, ἡ περιοχῶν αἱ ὁποῖαι ὑπέφερον ἀπὸ ἀνεργίαν. Τὰ μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων δὲν εἶναι ἰσχυρά. Παρὰ ταῦτα ἓνα μεγάλο μέρος τῶν ἀμερικανικῶν κεφαλαίων κατευθύνεται πρὸς τὴν Ἀγγλίαν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἐπιτευχθεῖσα ἤδη οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις καὶ τὸ γενικὸν πολιτικο - οἰκονομικὸν κλίμα ἀποτελοῦν τὸ ἰσχυρότερον κίνητρον διὰ περαιτέρω ἀνάπτυξιν καὶ διὰ τὴν εἰσορὴν ξένων κεφαλαίων. Ἐξ ἄλλου, συνετεία τῶν ληφθέντων μέτρων ἀποσυμφορήσεως τῶν μεγάλων ἀστικῶν κέντρων ἐπραγματοποιήθησαν ὠρισμένοι μετακινήσεις ἐπιχειρήσεως πρὸς τὴν ἐπαρχίαν.

Γενικώτερον ὅμως ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων δὲν φαίνεται νὰ εἶχε μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς Ἀγγλίας. Τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν εἰσόδημα ηὔξανετο κατὰ τὴν περίοδον 1950 - 1960 κατὰ 2,5% καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960 - 1964 κατὰ 3%. Μεγάλα διαρθρωτικὰ ἀλλαγὰ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ εἰσοδήματος δὲν θὰ εἶδει νὰ ἀναμένωνται, δοθέντος ὅτι ἡ οἰκονομία τῆς Ἀγγλίας εἶχεν ἤδη φθάσει εἰς ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον ἀναπτύξεως, ἀφ' οὗ ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας κατὰ τὸ ἔτος 1950 ἀνῆρχετο εἰς 5% καὶ τῆς βιομηχανίας εἰς 42%. Αὐξήσιν ἐση-

μείωσε τὸ ποσοστὸν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου, ἀνελθὸν ἀπὸ 13% τὸ ἔτος 1950 εἰς 17% τὸ ἔτος 1964. Ἡ τάσις ὁμως τῆς συμμετοχῆς τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων ἐπὶ τοῦ συνόλου δὲν εἶναι ὁμοιόμορφος. Οὕτως, ἐνῶ μέχρι τὸ 1961 αὕτη ἦτο ἀνοδική, ἀνελθοῦσα εἰς 61% περίπου, ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καὶ ἐντεῦθεν ἐμφανίζεται πτωτικὴ διὰ νὰ κατέλθῃ τὸ ἔτος 1964 εἰς 55,4%. Ἀνάλογος εἶναι καὶ ἡ τάσις τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν βιομηχανίαν εἰς τὴν ὁποίαν προέχει κυρίως ἡ ἰδιωτικὴ ἐπενδυτικὴ δραστηριότης. Ἡ χρηματοδότησις ὁμως τῶν ἐπενδύσεων δι' ἀποταμιεύσεως τῶν ἑταιρειῶν ἐμφανίζει μειωμένην συμμετοχὴν ἔναντι τῆς συνολικῆς ἀποταμιεύσεως. Ἡ συσχέτισις συνεπῶς τῶν κινήτρων πρὸς τὰς ἐπιτεύξεις τῆς ἀγγλικῆς οἰκονομίας δὲν μᾶς ὀδηγεῖ εἰς ἀσφαλῆ συμπεράσματα σχετιζόμενα μὲ τὴν ἀποτελεσματικότητά τούτων. Τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐλέχθη καὶ ἀλλαχοῦ ὅτι ἡ ἀνοδικὴ πορεία μιᾶς οἰκονομίας ἐξαρτᾶται καὶ ἐπηρεάζεται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντας, περὶ τῶν ὁποίων θὰ γίνῃ εἰδικώτερον λόγος εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον.

(Συνεχίζεται)